

5A
MARIELLE
BRECHTJE

Jaarverslag 2019

Stichting

kom
Leren

Samen voor
goed onderwijs.

Leeswijzer:

Dit jaarverslag is bedoeld als verantwoording aan toezichhoudende instanties, allen die belang hebben bij een goed functioneren van Stichting kom Leren, en overige belangstellenden. We leggen hierin verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten.

Het jaarverslag bestaat uit twee delen:

- het bestuursverslag (deel A);
- de jaarrekening inclusief accountantsverklaring (deel B).

In het bestuursverslag rapporteren we over onderwerpen als de organisatie in het algemeen, onderwijs, personeel en huisvesting. Hier worden de bedragen weergegeven in hele euro's, tenzij anders aangegeven.

In de jaarrekening behandelen we de financiële aspecten van de organisatie. Hier worden de bedragen weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Dit verslag is te vinden op www.kom-leren.nl.

Eventuele reacties ontvangen wij graag op info@kom-leren.nl.

Deel A: Bestuursverslag

Stichting

kom
Leren

Samen voor
goed onderwijs.

Inhoud

Voorwoord van het College van Bestuur	5
1. Het schoolbestuur	8
1.1. Organisatiegegevens	8
1.2. Intern toezicht en medezeggenschap	10
1.2.1. Raad van Toezicht	11
1.2.2. Medezeggenschap	14
1.3. Profiel	15
1.4. Dialoog	16
1.5. Inspectie	17
1.6. Visitatie	17
1.7. Privacy	17
1.8. Kenmerken van de denominaties binnen Stichting kom Leren	17
2. Onderwijs & Kwaliteit	20
2.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019	21
2.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van Onderwijskwaliteit	21
2.3. Wat hebben we bereikt op het gebied van onderwijsresultaten	22
2.4. Wat hebben we gedaan op het gebied van onderwijsresultaten	22
3. Passend Onderwijs	24
3.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019	25
3.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van passend onderwijs	25
3.3. Wat waren de risico's op het gebied van Passend Onderwijs	26
4. Innovatie	27
4.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019	27
4.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van innovatie	27
4.3. Wat waren de risico's op het gebied van innovatie	28
5. Personeel en professionalisering	29
5.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019	29
5.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van personeel en professionalisering	30
5.3. Aanpak Werkdruk	32
5.4. Wat is het beleid beheersing uitkeringen na ontslag?	32
5.5. Wat waren de risico's?	32
5.6. Kengetallen. Wat zeggen de Facts & Figures?	33
6. Huisvesting & Facilitair	38
6.1. Reflectie op ambitie uit de begroting 2019	39
6.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van Huisvesting & Facilitair	39
6.3. Wat waren de Risico's op het gebied van Huisvesting & Facilitair	41
7. Financieel Beleid	43
7.1. Treasury	43
7.2. Allocatie van Middelen	45
7.3. Onderwijsachterstandsmiddelen	46
7.4. Risico's en risicobeheersing	46
8. Risicoanalyse	47
8.1. Algemeen	47
8.2. Personeel	47
8.3. Innovatie	48
8.4. Passend Onderwijs	48
8.5. Huisvesting en Facilitair	48
8.6. Samenvatting risico's	49
9. ToetsingsCommissie FormatieFrictie	49
10. Demografische ontwikkelingen	49
11. Verantwoording financiën	50
11.1. Ontwikkelingen in meerjaren perspectief	50
11.2. Financiële positie	51
11.3. Baten en lasten	52
11.4. Baten	52
11.5. Lasten	53
11.6. Meerjarenbegroting	54
11.7. Financiële baten en lasten	54
11.8. Balans	55
11.9. Reserves en voorzieningen	56

Voorwoord van het College van Bestuur

Een nieuwe realiteit

De wereldwijde pandemie van het Coronavirus heeft ons medio maart 2020 in een andere realiteit gebracht. Diverse maatregelen zijn reeds genomen om de verspreiding van het virus in te dammen. Voor ons als onderwijsorganisatie betekende dit dat alle scholen dicht gingen en dat wij allen gingen trachten om zoveel als mogelijk van thuis uit te werken. In concreto betekende dit een pakket aan verschillende maatregelen en keuzes.

Scholen hebben in de eerste week van de sluiting de noodopvang van kinderen conform de richtlijnen daaromtrent verzorgd. In deze week zijn er uitstekende afspraken gemaakt met onze kindpartners en heeft met name onze grootste kindpartner MIK/PIW-groep zich sterk gemaakt om belangeloos voor adequate opvangvoorzieningen ten behoeve van alle te plaatsen kinderen te realiseren, ook in de 24/7 opvang. Daarnaast hebben de scholen leerkrachten ingeroosterd om het onderwijs voor deze kinderen te blijven ondersteunen.

Verder hebben al onze schoolteams programma's ontwikkeld om het afstandsonderwijs door te ontwikkelen en verder vorm te geven. Alle kinderen hadden binnen enkele dagen een eerste pakket voor het onderwijs op afstand. Deze programma's worden telkenmale kritisch geëvalueerd. Wij zijn daarom begin april steeds meer instructiemodellen aan het integreren in het onderwijsaanbod. Wij bereiken daarmee al onze kinderen en we verwachten dat we met deze werkwijze dat kinderen zoveel als mogelijk in deze nieuwe realiteit kunnen vasthouden in de leerlijn. Hierdoor is ons de overtuiging toegedaan dat als kinderen en leerkrachten elkaar weer in de klas ontmoeten de draad snel opgepakt is en dat eventuele achterstanden spoedig en efficiënt worden ingelopen.

De medewerkers van het bestuursbureau en het CvB werken ook zoveel mogelijk van thuis uit.

Dankzij de uitgebreide investeringen de afgelopen jaren in onze ICT-voorzieningen kunnen wij thans ook vrijwel alle kinderen digitaal bereiken. Alle personeelsleden hebben een laptop en in de scholen zijn verder veel mobiele devices, met name chromebooks, beschikbaar. De chromebooks worden ruimhartig in bruikleen gegeven aan kinderen waar thuis onvoldoende voorzieningen aanwezig zijn.

De impact van al deze maatregelen in de vorm van de 'intelligente lockdown' is op dit moment lastig in te schatten. Er is nog onvoldoende zicht op de uiteindelijke duur van alle noodzakelijke maatregelen en protocollen. De financiële impact voor 2020 is thans deels te bepalen en te begroten. Zo voorzien wij dat de er voor het boekjaar 2020 aanvullende hygiënische en beschermende materialen noodzakelijk zullen zijn ten bedrage van €200.000,-, naast verdere aanvullende schoonmaakvoorzieningen en handelingen thans te begroten op €300.000,-.

Missie en Visie

Stichting kom Leren biedt onderwijs aan scholen voor primair onderwijs. Deze scholen zijn te vinden in de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen en Valkenburg. Bij het uitvoeren van deze maatschappelijke taak richt de stichting zich op de volgende uitgangspunten.

- Stichting kom Leren is een gemeenschap waarin mensen gezien en gehoord worden en waar men respectvol met elkaar omgaat.
- Personeelsleden zijn betrokken bij de kinderen en bij elkaar. Ze zijn bevlogen, bevoegd, bekwaam en onderhouden hun professionaliteit.
- In de school vindt een vanzelfsprekende professionele dialoog met collega's, leidinggevenden, ouders en anderen plaats, zodat men met en van elkaar kan leren.
- Stichting kom Leren vult het werkgeverschap in vanuit het idee dat de personeelsleden het kapitaal van de organisatie vormen.
- Stichting kom Leren realiseert zich dat de school een weliswaar belangrijke, maar niet de enige omgeving is die ertoe doet bij de opvoeding en het onderwijs van het kind.
- De ouders zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding. De scholen beschouwen het, vanuit hun medeverantwoordelijkheid voor de opvoeding, als hun opdracht om met de ouders als bron samen te werken.
- Stichting kom Leren vindt verscheidenheid van haar scholen een groot goed, omdat dat aan ouders de mogelijkheid biedt een school te kiezen met een profiel dat aansluit bij hun opvattingen over opvoeding en onderwijs.

- De samenwerking van onderling verschillende scholen in één organisatie is gericht op het optimaliseren van zowel elkaars kwaliteit als de algehele kwaliteit van het onderwijs. De organisatie speelt in op verschillen tussen mensen door optimaal gebruik te maken van hun persoonlijke dynamieken.
- De scholen zijn professionele organisaties, die onderwijs bieden van een hoge kwaliteit. Ze zoeken voortdurend naar verbetering en innovatie. Ze nemen de verantwoordelijkheid voor hun opdracht, zijn transparant en kunnen en willen verantwoording afleggen over de resultaten die zij boeken. Ze communiceren over wat ze doen en waarom ze dat doen en laten zich daarop aanspreken.

Stichting kom Leren en haar scholen staan midden in de samenleving en nemen hun rol in de ontwikkelingen in de regio. Zij gaan welbewust samenwerking aan met de sociale omgeving en met die maatschappelijke organisaties waarmee een meerwaarde voor de kinderen te realiseren is. Het streven bij die samenwerking is een doorgaande pedagogische lijn en een passende ondersteuning voor opvoeding en onderwijs in te richten. Directies, teamleden van scholen, bestuursleden en medewerkers van het bestuursbureau hebben op basis van evaluatie van de afgelopen planperiode de ambities voor de komende vier jaar vastgesteld.

Het verslagjaar 2019 was een jaar met prachtige resultaten die vooral niet alleen de financiële aspecten betroffen.

Strategisch Beleidsplan

In januari 2019 werd na een intensieve en heldere communicatie in de gehele organisatie van kom Leren het Strategisch beleidsplan vastgesteld en verder geïmplementeerd in de schoolplannen en de organisatie, waarbij we op basis van drie belangrijke, breed gedragen richtinggevers goed onderwijs blijven verzorgen voor elk kind:

- De mens centraal,
- Leer- & Leefgemeenschap in transitie,
- Talentontwikkeling & Diversiteit.

Kwaliteit en Inspectie

Het College van Bestuur heeft buiten andere bezoeken wederom alle scholen bezocht in het kader van de BestuursKwaliteitBezoeken en naast het bezoek aan de lessen, gesproken met leerlingen, ouders, leerkrachten en directies.

Een belangrijk onderdeel van onze kwaliteitscyclus is natuurlijk de betekenis en de uitkomst van het vierjaarlijks Bestuurlijk Inspectiebezoek. Dit is een vernieuwde vorm van toezicht waarbij de uitkomst voor kom Leren als geheel een groot compliment was. De rapportage daarvan is terug te vinden op de informatiesite van de onderwijsinspectie. Kortweg komt de uitkomst erop neer dat kom Leren als geheel uitstekend bezig is met het onderwijs en de kwaliteitsnormen die wij daaraan hangen. Wij zouden er als stichting voor kunnen kiezen om met al onze scholen in 2023 op te gaan voor het predicaat 'Goed. De lijnen tussen CvB, directies en teams zijn uitstekend en draagt bij tot een juiste kwaliteitscultuur. Wij zien veel vooruitgang en wij zijn trots op wat wij zien gebeuren in onze scholen. Kom Leren scholen/teams laten stuk voor stuk kwaliteit zien. Wij kregen een groot compliment voor onze eigen ambities en het effect dat daarvan zichtbaar is in de gehele organisatie. Wij mogen onze successen vieren en trots zijn.

Onze investeringen op het gebied van innovatie laat op steeds meer scholen innovatieve projecten tot stand komen waarbij op stichtingsniveau de Kom Leren Academie steeds meer vorm en vooral inhoud krijgt. Veel collega's hebben deelgenomen en nemen deel aan de opleidingen die gegeven worden.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR heeft ondanks het feit dat zij ook in 2019 niet in volle omvang bezet is, volop getracht invulling te geven aan haar ambitie om proactief betrokken te zijn bij alle relevante onderwerpen. Het CvB stelt de betrokkenheid en de wijze waarop de GMR invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid zeer op prijs. Samen trekken we op om te komen tot maximale invulling van de diverse geledingen binnen de GMR en doen we recht aan elkaars verantwoordelijkheden. We zoeken elkaar op om samen de juiste keuzes voor ons onderwijs te maken. In 2019 heeft de GMR zich samen met het CvB gericht op het nieuwe functiehuis voor de gehele stichting. Dit thema is begin 2020 tot een positieve afronding gekomen en wordt thans geïmplementeerd.

Huisvesting

Op het gebied van huisvesting is er veel gebeurd:

- We hebben met de gemeente Eijsden-Margraten goede afspraken kunnen maken over de eigendomsverhouding van de schoolgebouwen en de verdeling van de daarbij behorende kosten.
- Het voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw van ZIEZO! is beschikbaar gekomen, waarmee ook gelijk de start van de bouw in gang kon worden gezet.
- Alhoewel ZIEZO! nog deel uit maakte van IHP 1 Maastricht zijn we voortvarend te werk gegaan om invulling te geven aan een nieuw IHP Maastricht inhoud en vorm te geven.
- Onderwijshuisvesting blijft telkenmale een grote uitdaging voor ons als bestuur dat niet mag investeren in stenen naast het beperkte budget dat de centrale overheid beschikbaar stelt aan gemeentes, waardoor gemeentelijke overheden soms voor uitdagende keuzes komen te staan.

Arbeidsvoorwaarden

Het beroep van leerkracht heeft in 2019 veel aandacht gehad en heeft vanwege de voortdurende onderwaardering geleid tot stakingen die door ons nadrukkelijk werden ondersteund. De acties liepen door in 2020 en hebben uiteindelijk eind 2019 toch geleid tot maatregelen om de grote achterstanden in salaris enigszins te compenseren. Helaas leidde dit tot aanzienlijke overboekingen aan het einde van het kalenderjaar, dus het boekjaar, terwijl de uitbetalingen plaats zouden gaan vinden in januari en februari daaropvolgend. Dit leidt wederom tot hoge eindresultaten in de jaarrekening waaraan geen verdere conclusies mogen worden verbonden

De thema's die leiden tot de stakingen zijn nog steeds actueel": kwaliteit van onderwijs; werkdruk; lerarentekort; adequate huisvesting; structurele middelen zijn nodig, geen incidentele lapmiddelen.

Financiën

Onze financiële bedrijfsvoering is gericht op een gezonde financiële basis waarin we met alle scholen samen ervoor zorgen dat elke school voorzien wordt van gelijkwaardige faciliteiten en inzet van personeel. Daartoe werken we met het uitgangspunt van T=0 en nivelleren we meerdere aspecten in het personele domein zodat elke school naar rato aanspraak kan maken op dezelfde omvang in middelen. Ook hier geldt dat we samen sterker staan en samen meer voor elkaar kunnen krijgen. Uit de bijbehorende jaarrekening blijkt wederom dat wij sterk financieel gezonde organisatie zijn die op vele gebieden volledig in control is. Ondanks de te matige bekostiging zoeken wij keer op keer naar wegen om de middelen zo optimaal mogelijk in te zetten en schromen wij niet om extra impulsen op het gebied van innovatie te initiëren. Op verzoek van onze Raad van Toezicht brengen wij sedert 2017 vanuit de reserves daarom jaarlijks, gedurende vier jaren, €400.000 in de scholen voor innovatieve projecten.

Overlegrecht Openbaar Onderwijs

Met de gemeentes waar wij scholen voor openbaar onderwijs hebben, zijn afspraken gemaakt over hoe jaarlijks invulling gegeven wordt aan het overlegrecht. Tijdens deze overlegmomenten blijkt, als ze plaatsvinden, telkenmale dat de financiële gegevens en verantwoording belangrijk zijn, maar dat de actuele thema's nog relevanter zijn: personele tekorten, huisvesting, opvang asielzoekers in onze taalklassen en instroom statushouders.

Begroting 2020

Samen met de commissie Audit en Control is in 2019 verder vormgegeven aan het begrotingsmodel waarmee inzichtelijker vorm wordt gegeven aan de ambities en doelen die er binnen de stichting en de scholen leven. Op de begroting 2020 en meerjarenbegroting 2020-2024 hebben wederom de goedkeuring gekregen van de Raad van Toezicht.

1. Het schoolbestuur

Onder het schoolbestuur ressorteren 20 basisscholen in de gemeentes Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen en Valkenburg a/d Geul. Stichting kom Leren heeft 344 personeelsleden in dienst en biedt onderwijs aan ongeveer 3580 leerlingen. De denominaties die onder de stichting ressorten zijn: bijzonder, algemeen bijzonder en openbaar onderwijs.

1.1. Organisatiegegevens

Contactgegevens

Onderwijsstichting	Stichting kom Leren
Bestuursnummer	42669
Adres	Oranjeplein 201, 6224 KV Maastricht
Telefoon	043-4100300
e-mail	info@kom-leren.nl
Website	www.kom-leren.nl

Overzicht scholen

De scholen die onder de stichting ressorteren, hebben alle een directeur. De directeur is verantwoordelijk voor alle relevante beleidsterreinen en draagt zorg voor afstemming met, en legt verantwoording af aan het College van Bestuur. Hieronder onze scholen met hun directeuren op 31 december 2019 en de leerlingenaantallen op de peildatum 1 oktober 2019.

School	Directeur	Leerling
OBS Berg	mevr. A. Claessens	249
OBS Binnenstad	mevr. D. Jorissen	227
OBS Broekhem	mevr. E. de Wever	136
OBS Bundeling	mevr. A. Claessens	139
BS De Cramignon	mevr. I. Bischoff	199
BS De Den	mevr. J. Schuil	152
IKC Dynamiek	mevr. D. Jorissen	184
BS St. Gertrudis	mevr. J. Schuil	85
BS St. Jozef	mevr. A. Verschuren	80
BS De Keerkring	dhr. R. Frijns	199
OBS De Kring	dhr. R. Scholten	169
BS St. Martinus	mevr. A. Verschuren	178
BS Maurice Rose	mevr. J. Close	299
ABB Nutsschool	dhr. G. de Kanter (wnd.)	185
BS Op de 10 Bunder	mevr. E. de Wever	179
OBS De Perroen	mevr. L. de Kruijf	167
ABB De Poort	mevr. V. Lenssen (wnd.)	133
OBS De Regenboog	dhr. J. Vinck (a.i.)	96
OBS De Spiegel	dhr. P. Otermans	153
ABB De Tangram	mevr. C. Houwen	382
Totaal		3.580

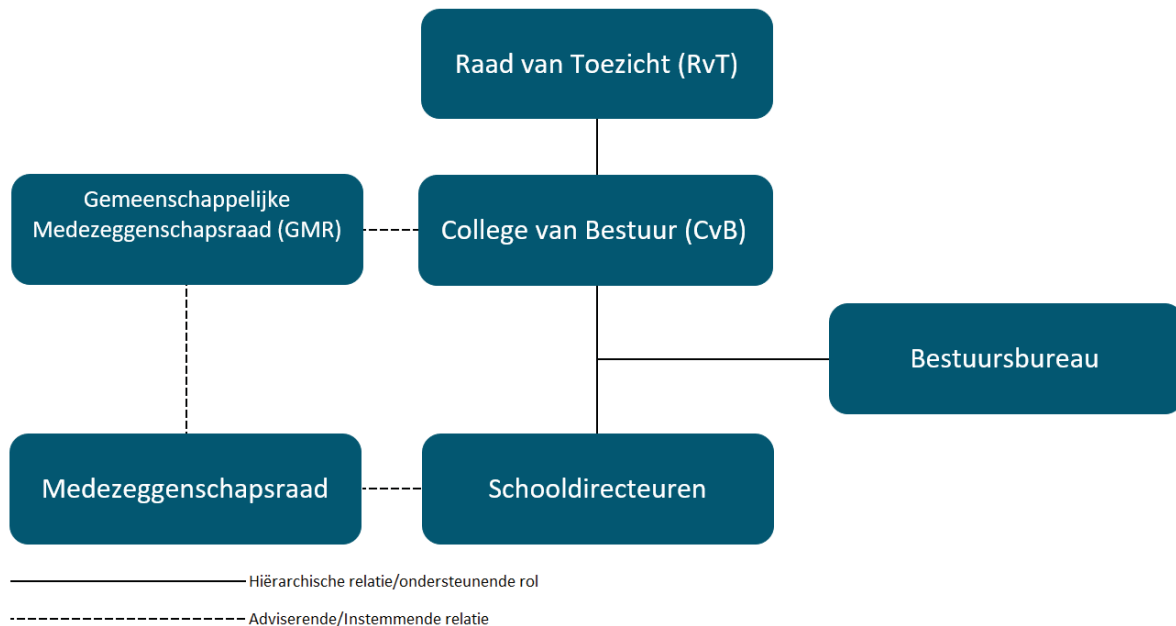
Contactpersoon

Indien er vragen zijn naar aanleiding van het bestuursverslag dan gelieve contact op te nemen met de bestuurders via het hierboven vermelde telefoonnummer of e-mailadres.

Juridische structuur

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 59649097.

Organisatiestructuur

Governance Code

Stichting kom Leren onderschrijft de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs. Uitgangspunt van de code is dat goed bestuur bijdraagt tot goed onderwijs voor ieder kind. In de code zijn afspraken vastgelegd over een aantal aspecten die als noodzakelijk daarvoor worden geacht. Er zijn geen afwijkingen te melden met betrekking tot de hantering van de Code.

Funciescheiding

De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Binnen kom Leren is er sprake van een functionele scheiding tussen bestuur (College van Bestuur) en toezicht (Raad van Toezicht). Ook bekend als two-tier model.

Bestuur

De centrale leiding en het dagelijks bestuur van de stichting is in handen van het tweehoofdig College van Bestuur, dat bestaat uit een voorzitter en een lid. De bestuurders opereren als collegiaal bestuur en hebben vanuit dien hoofde geen strikte verdeling in aandachtsgebieden.

Het College van Bestuur bestaat op 31 december 2019 uit:

Naam	Functie
Dhr. mr. Peter Groos	Voorzitter College van Bestuur
Dhr. Johan Linckens	Lid College van Bestuur

Nevenfuncties CvB:

Dhr. mr. Peter Groos	Dhr. Johan Linckens
Betaalde nevenactiviteiten	Nevenfuncties in de vrijetijdssfeer die onbezoldigd zijn
Lid bezwaarschriftencommissie Peel en Maas	Voorzitter koor
Voorzitter klachtencommissie MOZON	Voorzitter scouting
Voorzitter klachtencie Leeuwenborgh Opleidingen	

Waar is mijn potje?
Tina Buis

1.2. Intern toezicht en medezeggenschap

1.2.1. Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Stichting kom Leren telt zes leden en was in 2019 als volgt samengesteld:

- de heer drs. Pascal Breuls
- de heer Erwin Debie
- de heer mr. Marcel Hukkelhoven
- de heer Harm Mulder
- de heer Paul Vossen (voorzitter)
- mevrouw drs. Rieneke van Zutphen

De Raad van Toezicht wordt bijgestaan door ambtelijk secretaris Mira Knols.

De Raad van Toezicht heeft een aantal commissies ingesteld. In 2019 waren deze commissies als volgt samengesteld.

Agendacommissie	Pascal Breuls, Paul Vossen
Audit en Control	Pascal Breuls, Erwin Debie
Identiteit	Erwin Debie, Harm Mulder
Onderwijs	Marcel Hukkelhoven, Harm Mulder, Rieneke van Zutphen
Remuneratie	Pascal Breuls, Paul Vossen

De Raad van Toezicht kent het volgende rooster van aftreden.

Lid RvT	Datum benoeming	Einde 1 ^e termijn	Start 2 ^e termijn	Herbenoeming ¹ in vergadering RvT d.d.	Einde 2 ^e termijn
Marcel Hukkelhoven	01-01-2014	31-12-2016	01-01-2017	08-12-2016	31-12-2020
Harm Mulder	01-01-2014	31-12-2016	01-01-2017	08-12-2016	31-12-2020
Erwin Debie	01-01-2014	31-12-2017	01-01-2018	19-03-2018	31-12-2021
Pascal Breuls	01-01-2014	31-12-2017	01-01-2018	19-03-2018	31-12-2021
Paul Vossen	01-01-2014	31-12-2015	01-01-2016	13-01-2016 21-06-2017 ²	31-12-2021
Rieneke van Zutphen	02-10-2017 ³	31-12-2021	01-01-2022-.....-.....	31-12-2025

1. Een lid van de RvT treedt op grond van de Statuten van de stichting volgens rooster, doch uiterlijk vier jaar na zijn benoeming, af. Een lid is eenmaal herbenoembaar. In nood- en uitzonderingssituaties is een derde termijn mogelijk.

2. Benoeming Paul Vossen tot voorzitter RvT.

3. Rieneke van Zutphen heeft haar werkzaamheden op 1 augustus 2017 aangevangen.

Na balansdatum is er een wijziging opgetreden in de samenstelling van de Raad van Toezicht. Op 7 april 2020 heeft Pascal Breuls zijn taken als RvT-lid neergelegd. In 2019 is de samenstelling van de Raad van Toezicht niet gewijzigd.

Wat betreft de (neven)functies van de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht kan worden gesteld dat er sprake is van onafhankelijkheid.

De voorzitter en leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding voor de door hun verrichte toezichthoudende werkzaamheden. Bij de bepaling van de hoogte van deze vergoeding zijn de richtlijnen van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen en Kinderopvang (VTOI-VTKO) in acht genomen. De voorzitter ontvangt een vergoeding van € 7.920 per jaar (incl. BTW) en de leden € 5.280 per jaar (incl. BTW). Deze vergoedingen blijven ruim binnen de voor 2019 vastgestelde maxima in het kader van de Wet normering Top Inkomens.

Om te bewaken dat de code 'Good governance' leidend is en blijft bij de uitoefening van zijn toezichthoudende taak en om de eigen professionaliteit te bevorderen heeft de Raad van Toezicht het eigen functioneren op een aantal momenten geëvalueerd. Ook hebben leden van de Raad van Toezicht collectief en individueel deelgenomen aan cursussen op het vlak van intern toezicht.

Met het oog op de beoogde verdere professionalisering van de organisatie, zijn de samenwerking met het College van Bestuur en het samenspel tussen Raad van Toezicht en College van Bestuur in 2019 onderwerpen van gesprek geweest binnen de Raad van Toezicht en in overleggen met het College van Bestuur.

Van de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden verslagen gemaakt waarin de besprekingen en eventuele besluiten en acties worden vastgelegd. De Raad van Toezicht als geheel heeft in 2019 zeven keer met het College van Bestuur vergaderd. Daarnaast zijn er nog overleggen geweest vanuit de onderscheiden commissies.

De Raad van Toezicht constateert dat in 2019 de bedrijfsvoering van de stichting zodanig is geprofessionaliseerd dat het College van Bestuur in control is. De raming van de inkomsten en uitgaven zijn betrouwbaar en leiden tot een stabiel financieel beeld.

De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat de onderwijsmiddelen in 2019 rechtmatig en doelmatig zijn besteed en dat de continuïteit van de stichting niet in het geding is.

De bezoldiging van de voorzitter en het lid van het College van Bestuur blijft binnen de voor 2019 geldende maxima in het kader van de Wet Normering Topinkomens.

De Raad van Toezicht heeft in 2018 met het oog op het vermijden van 'hospitalisatie' afscheid genomen van de toenmalige accountant en BDO-accountants met ingang van 2019 benoemd tot accountant van de stichting.

Bij de uitoefening van zijn toezichthoudende rol ging de aandacht van de Raad van Toezicht in 2019 met name uit naar de volgende zaken:

- Innovatieagenda
- Inspectiebezoek (voorbereiding en follow-up)
- Strategisch Beleidsplan 2019-2023
- Financiën:
- Jaarplan en begroting 2020
- Jaarverslag en jaarrekening 2018
- Personele aangelegenheden:
- Voortschrijdende aanpak ziekteverzuim
- Formatieplan
- Terugdringen lerarentekort
- Individuele dossiers
- Vervangingsfonds / participatiefonds
- Huisvesting:
- Meerjarige Onderhoudsplannen
- Huisvesting basisscholen
- Vorming Integrale Kindcentra
- Onderwijs
- Passend Onderwijs
- Instandhoudingsbeleid
- Ontwikkeling instrumenten monitoring onderwijskwaliteit
- Overleggen met Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
- Landelijke stakingen

Met instemming heeft de Raad van Toezicht kennisgenomen van de meer dan positieve uitkomst van het vierjaarlijks onderzoek van de Inspecteur naar de vraag of het bestuur op zijn scholen zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen. De Inspecteur heeft geconstateerd dat het binnen de stichting bestaande stelsel van kwaliteitszorg zorgdraagt voor de borging en verbetering van de basiskwaliteit van het onderwijs op de scholen, de verantwoordelijkheid en inspraak laag in de organisatie zijn belegd en dat medewerkers zich gehoord voelen en zich volledig herkennen in het Strategisch Beleidsplan dat met alle betrokkenen is opgesteld. Ook heeft de Inspecteur vastgesteld dat het bestuur zicht houdt op de onderwijskwaliteit binnen de scholen (jaarlijks verantwoordingsdocument en bestuurskwaliteit bezoek) en dat het financieel beheer van het bestuur in orde is.

De door de Inspecteur aangegeven verbeterpunten (de nieuwkomersvoorziening, de monitoring van de veiligheid en de beschrijving van de kwaliteitszorg) zijn inmiddels opgepakt. De suggestie van de Inspecteur om in het jaarverslag aandacht te besteden aan de risico's en beheersingsmaatregelen daarvan en de besteding en de verantwoording van de middelen Passend Onderwijs zal in de toekomst worden opgevolgd.

Het bestuur valt onder het basistoezicht en wordt over vier jaar opnieuw onderzocht.

De Raad van Toezicht heeft zich in 2019 beraden op de opvolging van de voorzitter en het lid van het College van Bestuur die in 2020 (als gevolg van het Pensioenakkoord eerder) met pensioen gaan.

De Raad van Toezicht heeft in 2019 enkele basisscholen van de stichting bezocht. Bij de uitoefening van zijn toezichthoudende taak vindt de Raad van Toezicht het namelijk van groot belang om op de hoogte te zijn van de situatie op de basisscholen die onder het gezag van de stichting vallen.

De beide leden van het College van Bestuur bereiken in 2020 hun pensioengerechtigde leeftijd en zullen daarom gaan terugtreden en hun functie beschikbaar stellen. De Raad van Toezicht heeft derhalve goede afspraken met het CvB gemaakt over een zorgvuldig overdracht naar het nieuwe, nog te werven en te benoemen, CvB in het najaar van 2020.

De Raad van Toezicht heeft ook in 2019 met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad overleg gevoerd om de algemene gang van zaken binnen de stichting en de opvolging van de voorzitter en het lid van het College van Bestuur, die in 2020 beiden met pensioen gaan, te bespreken. De gesprekken verliepen in constructieve sfeer.

De Raad van Toezicht constateert dat de organisatie in 2019, naast de reguliere taken en werkzaamheden, de nodige extra inspanningen heeft moeten leveren met het oog op de afronding en start van de implementatie van Strategisch Beleidsplan 2019-2023 en het door de Inspectie in het voorjaar van 2019 verrichte 'vierjaarlijkse onderzoek bestuur en scholen'. De Raad van Toezicht spreekt mede in dit licht haar grote waardering en dankbaarheid uit over de inzet van het College van Bestuur, het personeel en de overige geledingen van Stichting kom Leren in 2019.

Maastricht, 30 maart 2020

Namens de Raad van Toezicht,

Paul Vossen,
Voorzitter

1.2.2. Medezeggenschap

Oudergeleding	Personeelsgeleding
Tamar ten Haken	Lily Brouwers (voorzitter) tot 31-07-2019
Sebastiaan Nijhuis	Zus Brouwers (tot 31-7-2019)
Ralph Vonken.	Nicole Jeukens (voorzitter) vanaf 01-08-2019
Stephan Theunissen	Har Linssen
Jorne Boss	Bert-Jan Overeem
	Marilene Lardinois
	Andrea Dinse
	Notulist
	Anouk Hamelers van Anouk PMO (freelancer).

Speerpunten 2019:

- Strategisch beleidsplan
- Innovatieplan
- Inspectiebezoek d.d. 08 april 2019 in het kader van kwaliteitszorg
- Herinrichting bestuursbureau
- Communicatie achterban
- Opstarten zoektocht nieuw CvB
- Werkgroep Functiehuis

Dit schooljaar heeft de stichting ruim tijd ingeruimd om een gedegen strategisch beleidsplan voor de komende 4 jaar uit te zetten. De GMR juicht de breed uitgezette ophaalsessies toe. Iedereen uit de stichting is meegenomen in het tot stand komen van het strategisch beleidsplan, zodat een breed draagvlak is gecreëerd. De GMR werd eveneens vroeg meegenomen in het proces. Het CvB is steeds bereid geweest d.m.v. presentatie e.d. de GMR bij te praten en mee te nemen.

Verder was er dit schooljaar voor de eerste keer een bestuurskwaliteitsonderzoek door de inspectie. Ook in dit proces is de GMR van begin af aan meegenomen. Een afvaardiging van de GMR is uitgenodigd voor een gesprek met de inspectie. We zijn blij dat dit onderzoek zeer positief is verlopen. De GMR heeft in mei 2019 na overleg met de RVT een bureau ingeschakeld om helder te krijgen welke behoeften onder diverse gremia leven over het toekomstige CvB in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van het huidige CvB (na augustus 2021). De GMR zal de uitkomsten die uit deze interviews komen neerleggen bij de RVT.

Wij kunnen stellen dat de GMR steeds probeert proactief te acteren, de wil en inzet om samen met het CvB in een goede sfeer, samenwerking en samenspraak te komen tot MEDEzeggenschap is sterk aanwezig.

Een punt van aandacht blijft de geringe belangstelling van zowel personeel als ouders om lid te willen worden van de GMR.

Het CvB is steeds bereid geweest om aangeboden stukken voor te bespreken en toe te lichten op de ledenvergadering. Wij willen hen hierbij hartelijk danken voor hun inzet en tijd.

1.3. Profiel

Missie & Visie

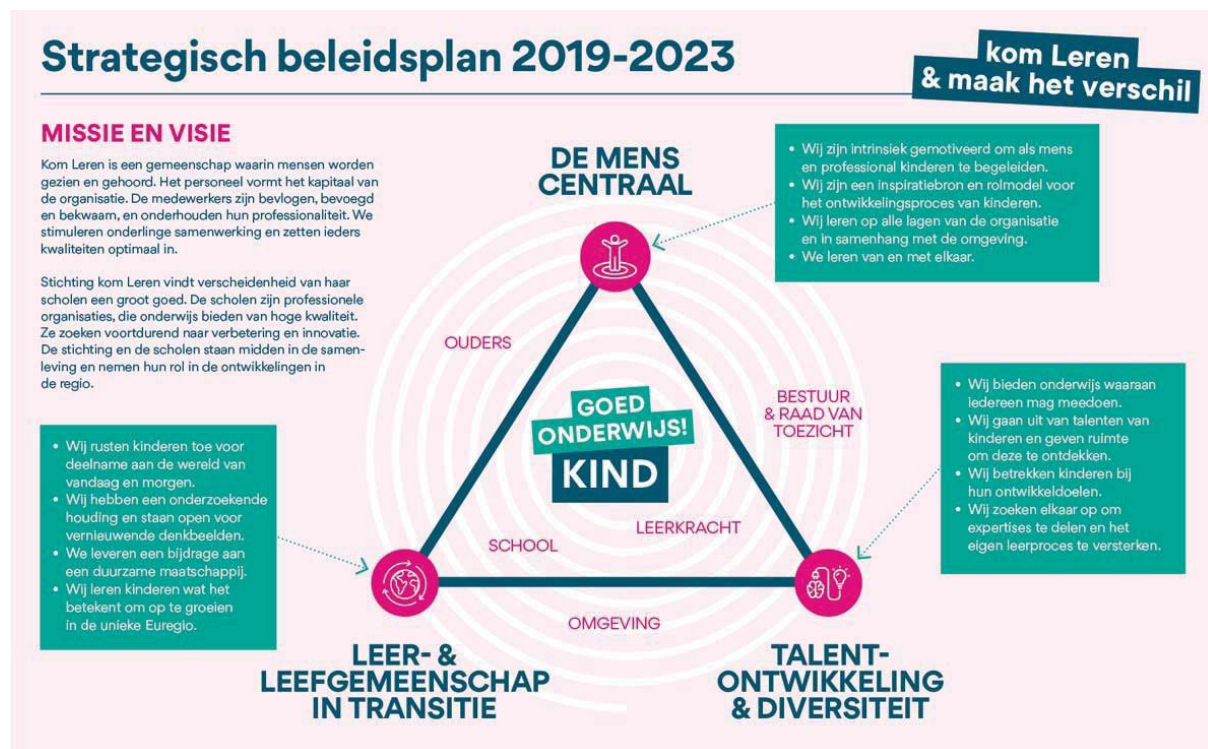
De missie en visie van Stichting kom Leren maken integraal onderdeel uit van het Strategisch Beleidsplan (SBP) 2019-2023.

Kern Activiteiten

De belangrijkste kernactiviteiten zijn: kwalitatief goed onderwijs, passend onderwijs, goed werkgeverschap, een heldere blik op de financiële situatie van de stichting, de aanpak van het ziekteverzuim, en het besturen en managen van de scholen in de organisatie.

Strategisch Beleidsplan

De stichting heeft op basis van het in 2019 vastgestelde strategisch beleidsplan drie richtinggevers omarmt: De mens centraal, Talentontwikkeling & Diversiteit, Leer- & leefgemeenschap in transitie. Deze richtinggevers bieden voldoende ruimte aan de scholen om naar eigen inzichten invulling te geven aan de school specifieke doelen, zonder daarbij de gezamenlijke koers uit het zicht te verliezen. Een ander aspect dat de richtinggevers in zich herbergen, betreft het feit dat het niet alleen over de kinderen gaat, maar dat ze ook vertaalbaar zijn naar ieder mens binnen de organisatie. Samen voor goed onderwijs!

Toegankelijkheid en Toelating

Ten aanzien van toegankelijkheid en toelating zijn de wettelijke kaders bepalend. Specifiek de Wet op het primair onderwijs.

1.4. Dialoog

Belanghebbenden

Het bestuursverslag is voor het afleggen van verantwoording van het gevoerde beleid op bestuursniveau een goed middel. Voor de activiteiten op schoolniveau en het aldaar gevoerde beleid zijn de Schoolplannen en hun jaarlijkse evaluatie een goed instrument. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om te waarborgen dat ook op deze deelaspecten met alle betrokkenen zinvol wordt gediscussieerd over de bedrijfsvoering en de behaalde resultaten en te zorgen dat de daarvoor noodzakelijke informatie beschikbaar komt.

Het bestuur van Stichting kom Leren geeft uitvoering aan haar horizontale verantwoording door publicatie van het bestuursverslag op haar eigen website, en diverse overlegvormen met het ministerie, inspectie, gemeenten, samenwerkingsverbanden, collega-onderwijsinstellingen, Raad van Toezicht, GMR, MR, medewerkers, leerlingen, ouders en andere belanghebbenden.

Belanghebbende	Samenwerkingsvorm / dialoog
Ministerie	Informatief overleg, waar nodig wordt verantwoording afgelegd
Inspectie	Periodiek bezoek, inhoudelijk
Gemeenten	In relatie tot de verantwoordelijkheden van gemeenten aangaande onderwijsvoorzieningen voortvloeiend uit wet- en regelgeving. Ten aanzien van jaarverslag en begroting kennen gemeenten met openbaar onderwijs een overlegrecht
Samenwerkingsverbanden	Bovenschoolse beleidsbepaling en verdeling van landelijke middelen
Onderwijsinstellingen	Collegiaal overleg ten behoeve van het onderwijs in de regio
Instellingen kinderopvang	Collegiaal overleg over aansluiting kinderopvang en onderwijs
Raad van Toezicht	Vanuit two-tier systeem, toezichhoudende rol en werkgeversrol naar bestuur.
GMR	Overleg op gebieden waarbij vanuit regelgeving sprake is van advies dan wel instemming van de GMR
MR	Overleg op gebieden waarbij vanuit regelgeving sprake is van advies dan wel instemming van de MR
Medewerkers	Vanuit werkgeversrol van bestuur naar medewerkers
Leerlingen	Vanuit verantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit in de breedste zin des woord
Ouders	Vanuit verantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit in de breedste zin des woord
Nieuwste PABO	Als werkgever medeverantwoordelijk voor opleiden van nieuwe personeel

Samenwerkingsverbanden

Van welke samenwerkingsverbanden maakt het schoolbestuur deel uit? Vermeld minimaal de onderstaande gegevens.

Samenwerkingsverband	vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Passend Onderwijs	Samenwerking met vooral 31.04 en 31.06. P. Groos is ook voorzitter AB 31.05
Opleiden in School	Bestuurlijke samenwerking
STEAM	Bestuurlijke en schoolniveau samenwerking en projectmatige realisatie
PO-raad werkgroepen	Werkgroep Governance, Actieleernetwerk Verantwoording, Werkgroep Bestuurlijke Visitatie
PO-tafel	Bestuurlijk overleg besturen Zuid Limburg
Gemeentelijk	Integrale Huisvestingsplannen, Vorming van Integrale Kind Centra
Regioplatform	Samenwerking bestuurders PO, VO,MBO en Gemeentes (Wethouders)

Klachtenbehandeling

Bij ontvangen signalen filteren scholen zelf of er echt sprake is van een klacht. Door het voeren van een goed gesprek en de partijen met elkaar te verbinden, klaart de lucht vaak op en blijkt de kwestie vaak samen opgelost te kunnen worden. Iedere school heeft een contactpersoon die aangesteld is als klachtenfunctionaris. Hij/zij begeleidt de klagers en tracht een oplossing binnen de school te zoeken. Indien dit niet leidt tot een positief resultaat. Indien een klacht niet op schoolniveau kan worden afgewikkeld wordt deze door de klachtenfunctionaris van de stichting in behandeling genomen. Deze treedt in direct contact met de directie van de school en de desbetreffende klager(s). Kan de klacht worden doorgeleid naar het College van Bestuur.

Ook kunnen ouders een klacht indienen bij de Landelijke Klachten Commissie (LKC). Zij kunnen dat rechtstreeks doen, zonder daarbij melding van te maken bij betrokken partijen. De LKC stelt ons dan op de hoogte van het gegeven dat men een klacht ontvangen heeft. In het verslagjaar 2019 zijn er twee klachten door het CvB in behandeling genomen. In 2019 werden vier Klachten in behandeling genomen door de externe vertrouwenspersoon, waarvan vier dossiers naar tevredenheid konden worden afgesloten.

1.5. Inspectie

In april 2019 heeft het bestuurlijk inspectiebezoek plaatsgevonden. In dit bezoek is breed gekeken naar kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur binnen stichting kom Leren. De Inspectie voor het Onderwijs heeft een positieve reflectie opgeleverd over de ontwikkelingen en de aangetroffen kwaliteitszorg en –cultuur binnen de stichting. De Inspectie voor het Onderwijs sprak tijdens het bestuursbezoek ook haar waardering uit voor de manier waarop het strategisch beleidsplan 2019-2023 en het handboek 'Wij zijn kwaliteit' tot stand zijn gekomen. De stichting kreeg complimenten voor haar eigen ambitie en effecten vanuit het strategisch beleidsplan en gevoerd kwaliteitsbeleid. Het jaarverslag dat de stichting voor 1 juli 2019 publiceerde mag volgens de inspecteur financiën als een 'good practice' worden gekwalificeerd.

Uiteindelijk heeft het bestuur slechts twee kleine herstelopdrachten gekregen, die per oktober 2019 zijn afgerond (taalgroepen & professioneel statuut). In het afrondende bestuursgesprek in december is het een en ander naar tevredenheid van de Inspectie voor het Onderwijs afgerond.

1.6. Visitatie

In 2019 heeft het CvB deelgenomen aan de training t.b.v. de bestuurlijke visitatierondes die de PO-raad in 2020 gaat initiëren en begeleiden. Een bestuurlijke visitatie is in 2019 uitgebleven. Intern zijn de visitaties vanuit het bestuur (Bestuurs- Kwaliteit Bezoek) aan alle scholen wel uitgevoerd, als ook visitaties door directeuren onderling. Deze bezoeken, die een onderzoekende en reflecterende aard hebben, kennen hun grondslagen in het eerder genoemde Kwaliteitshandboek.

1.7. Privacy

De stichting heeft sinds september 2018 een externe functionaris gegevensbescherming die de privacy aanpak van de stichting begeleidt en klaar staat met raad en daad bij casuïstiek op dit vlak. Hieronder volgt de samenvatting uit diens jaarverslag over 2019.

De waarnemingen die ik als EFG tegen de achtergrond van de wettelijke normen van de AVG heb gedaan bij de uitvoering van mijn werkzaamheden in 2018-2019, kunnen als volgt worden samengevat. Er zijn zeker in de periode voor en direct na het inwerkingtreden van de AVG vorderingen geboekt rondom het implementeren van nieuw privacy beleid. De bevinding vanuit mijn rol als EFG is dat de voortgang van het implementatieproces binnen Stichting kom Leren naar mijn mening goed verloopt. Het opgeleverde plan van aanpak en het rapport van de Privacy Deep Scan, vormen een belangrijk onderdeel.

Gelet op de bevindingen over deze periode is een positieve ontwikkeling van het beheersingskader waarneembaar. Dat neemt niet weg dat er nog de nodige stappen op het gebied van beleid, protocollen en processen op de onderscheidende niveaus moeten worden gezet. Communicatie met alle betrokken medewerkers is cruciaal om tot een effectief werkend Informatiebeveiliging en persoonsbeschermings-systeem te komen. Het bewustzijn in de organisatie op het gebied van privacywetgeving en de beleidsregels en procedures binnen de organisatie is een aspect dat van essentieel belang is en permanente aandacht en onderhoud vergt.

1.8. Kenmerken van de denominaties binnen Stichting kom Leren

Wezenskenmerken openbaar onderwijs

Gemeenten hebben de (grondwettelijke) zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor hun inwoners. Stichting kom leren houdt in de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg het openbaar onderwijs in stand in een aantal van haar scholen: OBS Binnenstad, IKC Dynamiek, OBS De Kring, OBS De Perroen, OBS De Regenboog, OBS De Spiegel, OBS De Bundeling, OBS Berg en

OBS Broekhem. Ze houdt hierbij nadrukkelijk rekening met de volgende kernwaarden, die door de stichting worden onderschreven en toegepast, van het openbaar onderwijs:

- Iedereen welkom. De openbare school staat open voor alle kinderen, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid.
- Iedereen benoembaar. Benoembaarheid op de openbare school staat open voor iedereen, ongeacht levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid.
- Wederzijds respect. De openbare school houdt rekening met en gaat uit van wederzijds respect voor de levensbeschouwing of godsdienst van alle leerlingen, ouders en personeelsleden.
- Waarden en normen. De openbare school besteedt actief aandacht aan uiteenlopende levensbeschouwelijke, godsdienstige en maatschappelijke waarden en normen zoals die leven in de Nederlandse samenleving, met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.
- Van en voor de samenleving. De openbare school is van en voor de samenleving en betreft leerlingen, ouders en personeelsleden actief bij de besluitvorming over doelstellingen en werkomstandigheden en stemt af met externe betrokkenen en belanghebbenden.
- Levensbeschouwing en godsdienst. De openbare school biedt de gelegenheid om levensbeschouwelijk vormings- of godsdienstonderwijs te volgen.

Kenmerken algemeen bijzonder onderwijs Stichting kom Leren

Naast openbare scholen zijn er in Nederland ook bijzondere scholen. Bijzondere scholen geven les vanuit een bepaalde godsdienstige, levensbeschouwelijke of onderwijskundige overtuiging. Ze komen vaak tot stand, omdat ouders behoefte hebben aan een school van een bepaalde richting. Een bijzondere school mag van leraren en leerlingen eisen dat ze een bepaalde godsdienst of levensovertuiging hebben. Binnen onze stichting kennen we Algemeen bijzondere scholen en katholieke scholen.

Algemeen bijzondere scholen geven les vanuit hun specifieke visie over onderwijs of opvoeding, met toekenning van gelijkwaardige betekenis aan levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen. Onder deze richting vallen onze scholen ABB Nutsschool, MBS De Poort en ABB Tangram.

Kenmerken van katholiek onderwijs Stichting kom Leren

'Leren, dienen en vieren' zijn de wezenskenmerken kenmerken van de katholieke school. Onze katholieke scholen geven ieder afzonderlijk invulling aan deze katholieke identiteit. De herkenbare gezamenlijkheid zit opgesloten in de waarden: vertrouwen, solidariteit, 'respect, maar ook verwondering en vergevingsgezindheid.

In het algemeen laat de inhoud van het katholieke geloof zich moeilijk beschrijven. Iedere katholiek en ook iedere school geeft op een of andere manier zelf vorm aan zijn geloof dat mede gebaseerd is op een eigen kijk op het leven. Het actueel houden van de katholieke traditie vraagt om voortdurende vernieuwing. In deze dynamiek bewegen ook onze katholieke scholen mee met de tijd en geven zij vanuit hun traditie vorm aan het eigen geloof en de daarbij horende identiteit. Dit geschiedt vanuit de grondhouding "wij zijn een katholieke school en komen voort uit de katholieke traditie", met daarbij het geloof dat ieder mens uniek en bijzonder naar Gods beeld en gelijkenis geschapen is.

Onze katholieke scholen zijn voornamelijk gelegen in een omgeving waarbinnen veelal nog sprake is van een duidelijke relatie met de lokale katholieke geloofsgemeenschap. Hoewel veel kinderen en ouders van katholieke basisscholen zich niet (meer) direct betrokken voelen tot het katholieke geloof, zijn er cultuurkenmerken aan te duiden die hun basis vinden in het verleden en die ook heden ten dage aanwezig zijn. Dit uit zich in vrijheid in verantwoordelijkheid, gerechtigheid, respect, persoonlijke aandacht, barmhartigheid en aandacht voor elkaar in waar we voor staan en wat we doen.

Onze katholieke scholen zien we als gemeenschappen van mensen die zich verbonden weten en zich wil blijven verbinden aan deze gezamenlijk gedeelde cultuur. Persoonlijke vorming van de gehele mens is, naast kennis vergaren, de belangrijkste taak van een katholieke school. Deze vorming is relationeel van aard: in de ontmoeting met anderen (leerkrachten, ouders en kinderen) komt menswording tot ontwikkeling en ontwikkelt de persoonlijke identiteit zich in dialoog met de gemeenschap. Menswording, in de betekenis van 'het leven leren', is een zichtbare uitingsvorm van onze katholieke identiteit in deze tijd. Dit is niet exclusief katholiek, maar we laten ons daarbij wel inspireren door de katholieke traditie. Dat is immers de grondslag van onze katholieke scholen. Daarvoor zijn de scholen

actief in dialoog met deze katholieke traditie, het evangelie van Jezus van Nazareth, de geloofsbeleving en de ontwikkelingen in de samenleving.

De katholieke scholen in onze stichting zijn BS De Den, BS De Keerkring, BS Sint Martinus, BS Op de Tien Bunder, BS De Cramignon, BS Sint Jozef, BS Maurice Rose en BS Sint Gertrudis.

2. Onderwijs & Kwaliteit

2.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019

Ambitie: Stichting kom Leren wil zich in 2019 ontwikkelen tot een onderwijsorganisatie waarbij het kind leidend is voor de inrichting van het leerproces. Kinderen begeleiden in de ontwikkeling van hun talenten vraagt andere vaardigheden dan het overdragen van kennis.

Wat hebben we bereikt?

De stichting heeft aan deze ambitie inhoud gegeven bij de totstandkoming van het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2023 'Strategisch beleidsplan Stichting kom Leren. Kom leren & maak het verschil'. Diep geworteld hierin is de richtinggever 'De mens Centraal'. Een belangrijk fundament om het personeel de ruimte te geven om vanuit de kinderen te bekijken welke behoefte er is. Via scholing intern, waarover later meer, worden deze vaardigheden en noodzakelijke kennis gefaciliteerd. Hiermee zijn mooie stappen gezet in een proces dat dynamisch is en zich steeds verder zal blijven vormen.

Ambitie: De schoolconcepten en de inrichting van de organisatie staan ten dienste van de ontwikkelingsgerichte manier van werken en het ontwikkelen van talenten van kinderen. Op deze manier willen wij een aantrekkelijk aanbod van basisonderwijs aanbieden.

Wat hebben we bereikt?

Om onder andere te kunnen toetsen of de schoolconcepten passen bij deze ambitie is een handboek kwaliteitszorg "Wij zijn Kwaliteit" doorontwikkeld. Deze omschrijft de cyclus waarbinnen de stichting haar kwaliteit toetst, op welke wijze en met welke scope rondom de resultaat gebieden; i) onderwijskwaliteit, ii) personeel, iii) financiën en iv) huisvesting.

In de paragraaf hierna is te lezen wat we gedaan hebben om tot deze resultaten te komen.

2.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van Onderwijskwaliteit

De totstandkoming van het strategisch beleidsplan 2019-2023 kenmerkt zich door betrokkenheid vanuit alle geledingen die erdoor geraakt worden. Hierdoor is een breed draagvlak voor het strategisch beleidsplan gecreëerd, waarin de missie en de visie van de stichting is vernieuwd. Vanuit deze missie en visie zijn 3 richtinggevers vastgesteld, evenals de uitwerking van ambities op de resultaatgebieden onderwijs, personeel, huisvesting en financiën. Het een en ander is vertaald in 72 prestatie-indicatoren, waar we in de planperiode vorm aan geven. Zowel de 3 richtinggevers, alsmede de prestatie-indicatoren zijn geoperationaliseerd in school- en jaarplannen op school- en stichtingsniveau. Deze aanpak zorgt voor een professioneel kader, waarin we samen dezelfde taal spreken.

Nadat alle informatie was opgehaald is met behulp van een communicatie-bureau zorg gedragen voor de uitrol van het gehele plan (zie o.a. hiervoor onder 1.3). Juist de intensiteit van het ophalen en het betrekken van alle geledingen is de basis voor de succesvolle inbedding van het strategisch beleidsplan en het handboek kwaliteit. De kwaliteitszorg, zoals vastgelegd in het handboek kwaliteit, zien we als een dynamisch proces, waarin beleidscycli planmatig worden doorlopen met behulp van plan-do-check-act. Hiermee realiseren we de doelstelling: *Stichting kom Leren heeft een cyclisch kwaliteitszorgsysteem met als doel inzicht te krijgen in de kwaliteit van het onderwijs, deze te bewaken, te borgen en te verbeteren.*

Zowel de procesgang van het tot stand komen van het strategisch beleidsplan, als het handboek kwaliteitszorg hebben ertoe geleid, dat in het bestuursbezoek van de Inspectie van het Onderwijs, waarover later meer, voor de bezoekende inspecteurs tastbaar was en hoe doorleefd het strategisch beleidsplan binnen de stichting is. Datzelfde geldt voor de kwaliteitszorg, zoals we deze gekoppeld hebben aan het inspectiekader en de planmatigheid van de daarbij behorende processen.

2.3. Wat hebben we bereikt op het gebied van onderwijsresultaten

- Alle scholen hebben basisarrangement en zouden, zo besprak het CvB dat met inspectie bij het volgende bestuurlijk inspectiebezoek zeker allen voor de kwalificatie “goed” moeten kunnen gaan.
- De eerste stap is gezet in een overstap naar digitale toetsing in groep 8 met behulp van Route 8. Voorzien wordt dat in 2021 alle scholen over zijn gegaan op Route 8.

2.4. Wat hebben we gedaan op het gebied van onderwijsresultaten

Ten aanzien van onderwijsresultaten wil de stichting zich niet beperken tot de resultaten van de eindtoetsen. Hieronder wordt eveneens uiteengezet hoe de stichting in 2019 vorm heeft willen geven aan een adequate beïnvloeding van de resultaten. Deze aandachtsgebieden komen hieronder per onderwerp aan bod. De site van “Scholen op de kaart” biedt voor de lezer een alternatieve bron.

Opbrengsten en onderwijsresultaten

Resultaten van de eindscores van onze scholen zijn te vinden in de schoolgidsen. De behaalde resultaten zijn onder andere sterk afhankelijk van de achtergrond van de leerling en het onderwijs dat geboden is. In 2019 heeft een aantal scholen gewerkt met de Centrale Eindtoets van CITO en een aantal scholen heeft de eindtoets Route 8 afgenomen. Binnen stichting kom Leren is besloten om in 2020 met alle scholen die de eindtoets digitaal afnemen over te stappen op Route 8. Dit op basis van de positieve ervaringen. Drie Scholen zullen in 2020 nog met de schriftelijke Centrale Eindtoets werken.

Belangrijk bij het wegen van de waarde van de scholen en hun gemiddelde resultaat is het gegeven, dat de samenstelling van de schoolpopulatie steeds belangrijker wordt in de waardebeoordeling van het eindresultaat. Hierin speelt een vernieuwing vanuit overheidswege een belangrijke rol. De behaalde referentieniveaus en het door het CBS te bepalen schoolgewicht, vormen belangrijke wegingsfactoren om de waarde van het eindresultaat te kunnen bepalen. In onze visie is een kwalitatief goede school een school waarbinnen kinderen een optimaal bij hun talenten en behoeften passend onderwijsaanbod krijgen en er uit kinderen gehaald wordt wat erin zit. Bij scholen met kleine groepen 8 dient men met enige voorzichtigheid de uitslag te interpreteren, omdat een uitschieter het gemiddelde van de score kan te sterk kan beïnvloeden.

De inspectie kijkt bij de beoordeling van een school niet alleen naar de eindopbrengsten, maar ook naar de tussenresultaten vergeleken met de landelijk vastgestelde normen op de gebieden taal en rekenen (conform de bepalingen in het inspectiekader). Alle scholen hebben een basisarrangement van de inspectie.

De leeropbrengsten worden binnen kom Leren systematisch geanalyseerd en geëvalueerd op drie niveaus: de school, de groep en de leerling. Deze opbrengsten worden verwerkt in een organisatie specifiek verantwoordingsdocument: ‘Kwinkleren’. Dit gebeurt na de afname van de middentoetsen in januari-februari en aan het eind van het schooljaar met de E-toetsen in juni. Het verantwoordingsdocument, waarvoor een centraal format is vastgesteld, wordt op een centrale dag in april besproken in een cluster van scholen, waardoor scholen in staat zijn met en van elkaar te leren. In deze cyclus is een belangrijk deel van de continu verbeterende kwaliteitszorg gelegen.

Het afstellen van instrumenten en processen ten behoeve van een goede analyse van de onderwijsresultaten zijn in het kwaliteitshandboek geborgd. In het jaarplan vastleggen van centrale analysedagen met de directeuren zorgen ervoor dat we gezamenlijk zicht blijven houden op hoe we samen de opbrengsten van de stichting zo hoog mogelijk krijgen. Een continue afstemming tussen directeuren, intern begeleiders en de beleidsmedewerkers uit het bestuurskantoor vormt de basis van de succesvolle ontwikkeling. We zijn gestart met ParnasSys als LAS voor alle scholen. Via een werkgroep PIT (ParnasSys Implementatieteam) om ook in het LAS systematisch documenten en handelingen onderling af te stemmen en te implementeren.

Vroeg en Voorschoolse Educatie (VVE)

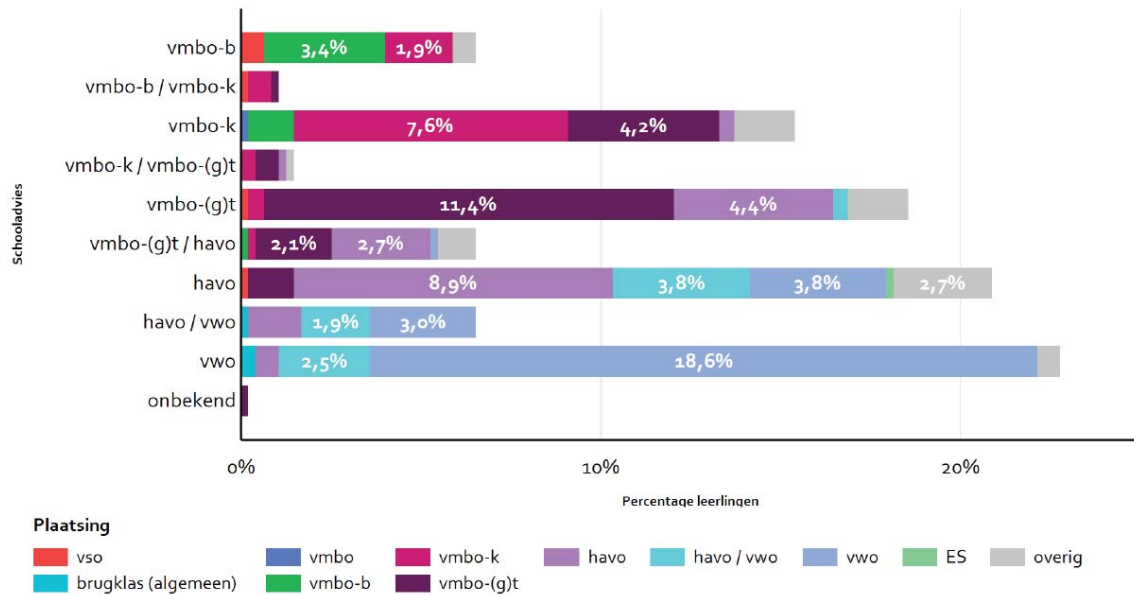
In 2019 is de borging van Vroeg en Voorschoolse Educatie verder uitgebouwd, doordat onze functionaris VVE de stichting vertegenwoordigt in de gemeentelijke overleggen met Eijsden-Margraten, Meerssen en Maastricht. De door de functionaris opgedane ervaringen binnen Maastricht worden op deze wijze beleidsmatig verbreed en geborgd. Gemeenten hebben afspraken gemaakt over de organisatie van het VVE-beleid met heldere criteria. Per koppel (school met peuterspeelzaal en/of met

kinderopvang) zijn de aandachtspunten verwerkt ten behoeve van de kwaliteitsverbetering en het ondervangen en terugdringen van ontwikkelachterstanden.

Doorstroom binnen het VO

Naar welke school leerlingen feitelijk in enig jaar worden verwezen is m.b.t. het vellen van een oordeel over de kwaliteit van de schoolverwijzing minder interessant. Of een schoolverwijzing consistent is en passend is bij het toekomstperspectief van het kind, kunnen we enigermate vaststellen door het volgen van de leerling in zijn of haar schoolloopbaan in het VO.

In het hierna volgende overzicht wordt gevisualiseerd waar onze leerlingen in 2019 na het tweede jaar VO zitten, afgezet tegen het schooladvies van de basisschool.

NT2

Naast de voorziening taalklassen voor kinderen die in het AZC Maastricht zijn gehuisvest, is er een groeiende behoefte aan zorg voor kinderen, die de Nederlandse taal in woord en geschrift geheel niet beheersen. Hiervoor is een Knooppunt NT2 ingericht, waarin expertise is samengebracht om scholen te kunnen ondersteunen bij het realiseren van begeleiding en ondersteuning van onderwijs in Nederlands als tweede taal. Door het toenemend aantal kinderen van statushouders en expats in onze scholen neemt de problematiek in de scholen toe om een passend aanbod gerealiseerd te krijgen. Het is een blijvende zoektocht naar de meest passende oplossing. Door de grote spreiding van deze leerlingen over onze scholen en de werkregio van stichting kom Leren is een centrale oplossing niet eenvoudig. Jaarlijks evalueren we de inzet en opbrengst van het Knooppunt NT2. Scholen doen hier uit hun eigen middelen een bijdrage aan.

3. Passend Onderwijs

Per 1 augustus 2014 is de wetwijziging passend onderwijs in werking getreden. Schoolbesturen hebben vanaf deze datum de zorgplicht, de middelen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van passend onderwijs. Passend onderwijs staat voor het realiseren van een passende onderwijsplek voor alle leerlingen door kwalitatief goed onderwijs dat aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerling. Enkele doelstellingen zijn:

- zo inclusief mogelijk onderwijs bieden door te kijken naar de onderwijsbehoeften en niet naar de beperkingen;
- toewijzing van extra ondersteuning vindt dichtbij de leerling plaats in overleg met ouders.
- geen thuiszitters meer;
- regulier onderwijs als het kan, speciaal onderwijs als het moet. Onderwijs vindt zo thuis nabij mogelijk plaats;
- er is intensieve samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg (knooppunt).

Om deze doelstellingen te bereiken werken schoolbesturen samen in een bovenschools samenwerkingsverband (SWV) en hebben schoolbesturen netwerkpartners, waarbij een goede balans wordt gezocht tussen zelfstandigheid en gemeenschappelijk belang. De drie speerpunten van kom leren (De mens centraal, leer en leefgemeenschap in transitie, talentontwikkeling en diversiteit) sluiten aan bij bovenstaande doelstellingen en de visie van het samenwerkingsverband ('vindplaats is werkplaats').

3.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019

In de begroting 2019 zijn geen specifieke ambities opgenomen aangaande passend onderwijs anders dan die in het Samenwerkingsverband zijn afgesproken. De ambitie op dit aandachtsgebied zit impliciet in de ambitie bij paragraaf 2.1 (Onderwijskwaliteit) en 6.1 (huisvesting) waarin inclusief onderwijs tot uiting komt. Enerzijds in de zorg, anderzijds in de faciliteiten (Integrale Kindcentra). Dit neemt niet weg dat er op dit vlak goede zaken zijn bereikt in het boekjaar 2019.

- Het aantal TLV-aanvragen voor extra onderwijssteuning op niveau 5 is gedaald ten opzichte van het jaar hiervoor. Er hebben dus meer leerlingen in het regulier onderwijs (niveau 1-4) een passende plek.
- Er geen thuiszitters zijn.
- Er op de meeste scholen een goed functionerend knooppunt is. De samenwerking tussen de netwerkpartners verloopt soepeler.
- De ondersteuning rondom zorgleerlingen is versterkt.

In de paragraaf hierna is te lezen wat we gedaan hebben om tot dit resultaten te komen.

3.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van passend onderwijs

Doorontwikkeling knooppunten

Om passend onderwijs zo goed mogelijk vorm te geven is er regelmatig afstemming en samenwerking nodig tussen onderwijs en netwerkpartners. Het knooppunt is het verbindingsinstrument tussen onderwijs en netwerkpartners. Door tijdig de ondersteuningsbehoeften van een leerling vast te stellen wil men bovenstaande doelen bereiken. Het knooppunt heeft een besluitvormend karakter. Door ons SWV is er gewerkt aan de doorontwikkeling van de knooppunten. Met scholen is hierover in gesprek gegaan en er zijn adviezen gegeven om de knooppunten te verbeteren. Op elke school zijn er nu meerdere data voor knooppunten gepland op het jaarrooster en zijn de lijntjes tussen de netwerkpartners ingekort.

Verstevigen IB- netwerk en Interkomschil

Binnen stichting kom Leren wordt er geen speciaal (basis) onderwijs aangeboden. Om het risico 'gebrek aan expertise' uit te sluiten heeft de stichting de Interkomschil, die bestaat uit 2 orthopedagogen / 2 psychologen en een testassistente. Deze medewerkers van de Interkomschil zijn consultants op de diverse scholen en bieden ondersteuning aan intern begeleiders en leerkrachten bij het optimaliseren van de onderwijs- en zorgondersteuning voor alle leerlingen binnen de Stichting kom Leren. Iedere school heeft een vaste consultant. Deze wordt door de school betrokken bij leerlingbespreking en komt

in klassen voor observaties. Dit alles om zo goed mogelijk mee te kunnen denken met de school en tot goede vervolgstappen te komen. Soms is het van meerwaarde als de consultant een extra psychologisch of didactisch onderzoek doet bij een leerling, omdat dit wezenlijk kan bijdragen aan het formuleren van de onderwijs- en/of zorgondersteuningsbehoeften. Op schoolniveau is er op elke school minstens één intern begeleider werkzaam.

Alle IB-ers en de Interkomschil komen zes keer per jaar bij elkaar in een kwaliteitskring onder leiding van de beleidsmedewerker passend onderwijs. In 2019 is het IB-overleg van opzet gewijzigd in de IB-kwaliteitskring. In de kwaliteitskring worden verschillende thema's uitgediept en voorstellen gedaan voor verbetering aan directie en bestuur van de stichting. Thema's die in 2019 zijn opgepakt en in 2020 worden gecontinueerd zijn: zelfevaluatie, eenduidigheid onderwijs-ondersteuningsniveaus en intervisie.

Ambulante begeleiding

Ambulante begeleiding is erop gericht om door middel van een langer begeleidingstraject voor leerkrachten, leerkrachten concrete handvaten te geven hoe met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften om te gaan. In 2019 is de externe AB-groep uitgebreid en is er een pilot 'interne AB' gestart. Door het delen van expertise is de verwachting dat leerkrachten steeds beter in staat zijn om leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften te begeleiden. Door zowel een kwalitatieve als kwantitatieve evaluatie van de AB- trajecten zal duidelijk worden of de interne AB- groep op termijn uitgebreid kan worden.

3.3. Wat waren de risico's op het gebied van Passend Onderwijs

Ten aanzien van passend onderwijs zijn in de begroting 2019 geen kwantitatieve financiële risico's benoemd. Er hebben zich geen risico's voorgedaan met een materiële financiële impact in 2019.

4. Innovatie

4.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019

Ambitie: In 2018 is de stichting gestart met het project 'innovatieplannen' waarbij voor een periode van 4 jaar (2018-2021) door de RvT goedkeuring is gegeven om jaarlijks € 400.000,- extra toe te kennen voor innovatieve ideeën van de scholen om op deze wijze de scholen te stimuleren en te profileren. De inzet van deze middelen kunnen op zowel het personele als het materiële vlak nadere invulling krijgen. We willen bereiken dat innovatie structureel deel is van de toekomstige richting waarmee de gehele stichting gebaat is. Het is daarom van belang dat het commitment voor deze operatie groot is.

Wat hebben we bereikt?

Het project 'innovatieplannen': De inzet van de innovatiemiddelen kregen op zowel het personele als het materiële vlak invulling in projecten van Ziezo, De 10 Bunder, De Spiegel, St. Jozef en IKC Dynamiek in 2019. De vier projecten hebben allen betrekking op onderwijzen en leren in relatie tot curriculumontwerp voor de toekomst. Hierbij moet gedacht worden aan onderzoekend leren, coaching door leerkrachten, robotisering en techniek, en het opbouwen van een digitaal leerling-portfolio. De voorbije 2 jaren zijn er voor € 550.000 bestedingen geweest ten gunste van innovatieve projecten. Dat maakt dat er voor de komende 2 jaar nog ruim budget is om vernieuwing op te zoeken en daar waar het past innovaties door te voeren.

Ambitie: Het proces van innovatie zal zich op de verschillende niveaus moeten richten waarbij vooral ook wordt ingezet op organisatie brede keuzes. Scholing kan hierbij een hefboom zijn en met name scholing m.b.t. reflectie op de eigen plek in de ontwikkeling van het onderwijs en de behoefte aan innovatie. We moeten vooral zorg dragen voor draagvlak voor het WIJ van de stichting. Hierbij horen woorden als Motiveren – Inspireren – Samen ontwikkelen – Gezamenlijk processen.

Wat hebben we bereikt?

De kom Leren Academie is, één van de zaken waaraan we in 2019 invulling zouden gaan geven.. Deze is van start gegaan met mooie cijfers: 210 medewerkers maken in schooljaar 2019-2020 gebruik van de scholingen van de academie met in totaal 350 scholingstrajecten. Alle aangeboden scholingen zijn gestart en lopen door tot einde schooljaar 2020. Vanuit een Plan Do Check Act (PDCA) Cyclus wordt de Academie continu verbeterd. De academie vormen we samen door te leren van en met elkaar hetgeen bijdraagt aan het WIJ van de stichting.

In de paragraaf hierna is te lezen wat we gedaan hebben om tot dit resultaten te komen.

4.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van innovatie

Algemeen

Het project 'innovatieplannen' heeft als doel om met het strategisch beleidsplan (SBP) als raamwerk de Stichting kom Leren scholen te stimuleren tot vernieuwing en zo ook de mogelijkheden te vergroten ten aanzien van profilering. Innovatie en Onderwijsontwikkeling omvatten alle vernieuwingen en veranderingen op het gebied van onderwijs. Dat kan onder andere gaan om de onderwijsvisie, de leerprocessen, de middelen of structuur van de organisatie. Alle scholen en personeelsleden zijn bewust van het feit dat innovatie onderdeel is van de 'eigen' school- en kom Leren ontwikkeling.

Het innovatieproces als ook scholing en/of begeleiding hierbij is een investering en hefboom in de professionele ontwikkeling van onze leerkrachten op de school. Door innovatie stichtingsbreed in te zetten en beschikbaar te stellen is er sprake van groei ten aanzien van commitment voor 'samen ontwikkelen', 'elkaar motiveren' en 'nieuwe kennis delen', waarbij ook de realisatie van de 'kom Leren Academie' (waarover later meer) in 2019 een belangrijke rol speelde.

De professionele attitude van leerkrachten op het gebied van innovatie, onderwijsontwikkeling en kwaliteit van onderwijs is in 2019 verbonden met en geborgd in het professioneel statuut van de stichting.

In 2019 is een beter passende procedure en tijdfasering gevonden ten behoeve van het indienen van projectaanvragen. IKC Dynamiek deed in juli 2019 succesvol een aanvraag voor hun innovatieproject

CNAL (Creatief, Nieuwsgierig, Actief Leren) voor wereld oriënterende vakken. Inmiddels is het CNAL-curriculum een feit en wil Dynamiek deze verder implementeren en de koppeling maken met duurzaamheid en de Global Goals. Hiervoor gaan ze als innovatie werken in Leerteams. In dat kader hebben diverse initiatieven in 2019 plaatsgevonden om CNAL binnen en buiten kom Leren te promoten. De novembertranche 2019 heeft twee aanvragen opgeleverd die in behandeling zijn genomen en in 2020 hun beslag krijgen.

kom Leren Academie

Van het goedgekeurde innovatiebudget is een deel toegekend aan een op te richten kom Leren Academie. Op 14 november 2018 is tijdens de toen gehouden kom Leren personeel-dag deze Academie aan het personeel van kom Leren en de buitenwereld bekend gemaakt. Die dag was ook de aftrap van de eerste activiteiten van de Academie. Aansluitend is er een behoeftepeiling uitgezet ten behoeve van de scholing. Vanaf het voorjaar 2019 zijn er twee vaste coördinatoren van de kom Leren Academie, die vanuit eigenaarschap de drijvende krachten zijn achter de Academie.

Samen met de projectgroep Academie is het eerste scholingsjaar 2019-2020 ingericht. Uit de behoeftepeiling bleek dat er duidelijke scholingsbehoefte lagen op didactisch (kennis over lezen, rekenmaterialen, enz.), pedagogisch (passend onderwijs) en interpersoonlijk vlak (werkdruk, mindfulness.). Ook werd duidelijk dat er diverse manieren van scholing wenselijk waren (online, workshop, praktijkgericht, kwaliteitskringen, Professionele Leer Gemeenschappen, intervisie enz.).

Met deze gedragen beelden over scholing zijn de eerste scholingstrajecten opgezet. Er is gekozen om de scholingen te plannen in zogenaamde academie-weken. Tijdens deze weken is iedere medewerker in de gelegenheid om deel te nemen aan de scholing doordat er op schoolniveau geen andere verplichtingen zijn die aandacht vragen.

Specifiek gekeken naar de doelstellingen kunnen de volgende resultaten overlegd worden:

1. *Doel: Voldoende draagvlak creëren bij de directies, leerkrachten en ondersteunend personeel van de kom Leren scholen om scholingen binnen de Academie te volgen.* De behoeftepeiling heeft de coördinatoren een goed beeld gegeven van de scholingswensen van het personeel en de scholingen hier goed op kunnen laten aansluiten. Door het tijdig delen van informatie over scholing en studiereismogelijkheden heeft het draagvlak een goed fundament gekregen.
2. *Doel: Het creëren van een groot en divers aanbod van scholingen voor het schooljaar 2019-2020.* In het voorjaar van 2019 is het aanbod van de Academie voor schooljaar 2019-2020 samengesteld. We hebben scholingen kunnen realiseren die aansloten bij de wensen en hebben gebruik kunnen maken van het netwerk dat uit de personeelsdag nov. 2018 is ontstaan.
3. *Doel: Het laten deelnemen van zoveel mogelijk personeelsleden aan de scholingen binnen de Academie.* Het diverse en kwalitatief goede aanbod, het draagvlak bij het personeel en de ondersteuning van de directies zijn succesfactoren waardoor veel personeelsleden scholingen zijn gaan volgen binnen de Academie. Met 210 deelnemers hebben we ruim de helft van het personeelsbestand weten te bereiken en met 350 scholingsafnames is duidelijk dat er door ons personeel intern intensief geschoold wordt.

Wetenschap en Techniek

Voor 2019 geldt dat we spreken van een transitiejaar. Nieuwe gelden worden gezocht, nieuwe plannen worden boven bestuurlijk verkend. De naam STEM verandert in STEAM, dat betekent dat ook de ART kant in het project opgenomen wordt. Deze veranderingen vragen ook een andere manier van werken. De eerste boven bestuurlijke afspraak is dat ieder bestuur een coördinator levert. Deze coördinator gaat hulpvragen op de diverse scholen ophalen en gaat vervolgens hiermee samen met de school binnen het STEAM-netwerk aan de slag. Kom Leren heeft op dit vlak ervoor gekozen om met Mosa Lira een samenwerking aan te gaan. Gelden zullen pas later gekoppeld worden aan het project. Maar middels de benoeming van de coördinator geeft kom Leren duidelijk richting aan het innovatieve denk- en werkwijze.

4.3. Wat waren de risico's op het gebied van innovatie

Ten aanzien van Innovatie zijn in de begroting 2019 geen kwantitatief financiële risico's benoemd. Er hebben zich geen risico's voorgedaan met een materiële financiële impact in 2019.

5. Personeel en professionalisering

5.1. Reflectie op ambities uit de begroting 2019

Ambitie: Het leidmotief 'De mens Centraal' is de basis om invulling te geven aan het personeelsbeleid, waarbij talentontwikkeling en diversiteit centraal staan. Dit is nodig om de complexe maar noodzakelijke transitie van ons onderwijs aan te kunnen gaan. Hierbij wordt talenten onderkend, ontwikkeld en gestimuleerd. We blijven voorts streven naar een optimale werksituatie onder de juiste condities.

Wat hebben we bereikt?

Sinds 2019 is "De mens centraal" het leidmotief voor de planperiode 2019-2023 op basis waarvan wij invulling geven aan het personeelsbeleid. Zowel op schoolniveau als bovenschools zorgen wij voor voldoende, goed gekwalificeerd en gezond personeel, dat met plezier werkt. Wij doen dat door het bieden van maatwerk, door onderscheidend te zijn en door te binden en te boeien. Het personeelsbestand ontwikkelt mee en wordt afgestemd op het onderwijskundige concept van scholen. We concluderen over 2019 dat:

- Kom leren een aantrekkelijke werkgever blijft aangezien interesse vanuit de markt intact blijft om bij kom Leren te werken.
- Het welbevinden van personeel hoog is, gelet op een dalende trend in verzuimcijfers.
- Medewerkers uitspreken dat men zich gezien en gehoord voelt.
- De personele organisatie afgestemd is op de onderwijskundige concepten binnen de scholen en op stichtingsniveau op de ondersteuningsbehoefte van de scholen.
- Kom Leren een eigen opleidingscentrum heeft (de kom Leren Academie) waar op verschillende manieren van en met elkaar kan worden geleerd, waarbij de ontwikkeling en inzet van de talenten van personeel centraal staat.
- Stagiaires weten Stichting kom Leren goed te vinden, in 2019 hebben we 120 stagiaires kunnen plaatsen. Uit het intensieve contact komt veelal naar voren dat stagiaires zich op hun gemak en gewaardeerd voelen.

Ambitie: Het tekort op de arbeidsmarkt qua leerkrachten is steeds meer merkbaar, er zijn minder studenten aan de Pabo dan vacatures in Zuid-Limburg. Deelname aan het project 'Zij-instromers' met twee tot drie medewerkers biedt hier een van de oplossingen om de problematiek aan te pakken.

Wat hebben we bereikt?

Er zijn in 2019 drie zij-instromers gestart waardoor er invulling wordt gegeven aan de ambitie zoals hierboven vermeld. Wel is ervaren dat de Zij-instromers, ondanks subsidiemogelijkheden, kostbaar blijven. Om het lerarentekort zo goed mogelijk het hoofd te kunnen blijven bieden, wordt er bij kom Leren gewerkt aan een "aanvalsplan lerarentekort" waarin meerder oplossingsvormen aan bod komen.

Ambitie: ten aanzien van de inzetbare middelen voor werkdrukverlaging willen we de plannen elk schooljaar opnieuw en evalueren en hierover rapporteren.

Wat hebben we bereikt?

De evaluatie is in 2019 gestart waarna de uitkomsten zijn gedeeld in begin 2020. Gezien wordt dat het merendeel de verlaging in werkdruk ervaart. Doch is het van belang de dialoog hierover repeterend te houden. Dit om te toetsen of het gehele team gebaat blijft bij de inzet van de middelen. (zie ook paragraaf 5.3)

Ambitie: Door middel van de notitie 'herstructurering bestuursbureau' zal de taakverdeling tussen het bestuursbureau en directeuren wijzigen, in lijn met de nieuwe directiestructuur.

Wat hebben we bereikt?

De herstructurering, vraagt dat nieuwe medewerkers inmiddels zijn ingewerkt en de invulling van de wijziging in taakverdeling organisch is gaan groeien. Beleidsmatige zaken worden meer en meer vanuit het bestuursbureau gecoördineerd.

In de paragraaf hierna is te lezen wat we gedaan hebben om tot dit resultaten te komen.

5.2. Wat hebben we gedaan op het gebied van personeel en professionalisering

Bedrijfsgezondheidszorg

De pijlers kwaliteit, duurzaamheid, de mens centraal én veiligheid van personeel vallen onder de personele zorg en aandacht die er is voor personeelsleden van Kom Leren. Stichting Kom Leren heeft ook in 2019 veel geïnvesteerd in ziektepreventie en arbozorg. Oudere leerkrachten worden ondersteund om aan het werk te blijven en jonge, startende leerkrachten krijgen ondersteuning teneinde een goede start in het onderwijs mogelijk te maken.

Los van de afspraken en uitvoering van het verzuimbeleid, is er in 2019 aandacht geweest voor verzuim en preventie middels:

- Het inzetten van diverse (preventieve) trajecten voor personeelsleden, waarbij inmiddels een adequate samenwerking is opgebouwd met een aantal behandelaars/ begeleiders/ coaches, die indien nodig worden ingezet voor begeleiding. Voordeel hiervan is dat er in principe geen wachttijden zijn en personeelsleden op korte termijn terecht kunnen.
- Bespreking van de verzuimcijfers en analyse op stichtings- en op schoolniveau.
- Aandacht voor duurzame inzetbaarheid. De duurzame inzetbaarheidsregeling conform CAO wordt toegepast en binnen de kaders van de CAO wordt zoveel mogelijk maatwerk geleverd zodat we er samen voor zorgen dat werknemers fris en fit hun loopbaan in het onderwijs kunnen doorlopen.
- De overstap naar een nieuwe arbodienst (ZON-bedrijfsartsen) met ingang van het schooljaar 2019-2020.
- De focus op een zo optimaal mogelijke samenwerking tussen het zieke personeelslid, de directeur en waar nodig HR en bedrijfsarts.
- Aanbod om gezond en gericht bewegen te stimuleren. Een sportende medewerker is productiever en fitter en verzuimt per jaar gemiddeld 6 dagen minder. Ook in 2019 kregen medewerkers de mogelijkheid om met korting gebruik te maken van sportfaciliteiten, zoals SOM (sport om maat). Door het wegnemen van een financiële drempel gaan mensen meer sporten. Fittige medewerkers zijn bovendien creatiever, productiever en hebben meer plezier in hun werk.
- Inzet en evaluatie werkdrukverlagingsmiddelen per school.
- Aandacht voor psychosociale arbeidsbelasting. Eind 2019 is een start gemaakt met de procedure voor het uitzetten van een QuickScan personeel, die in 2020 verder wordt afgenomen en geëvalueerd.
- Mobiliteit, teneinde een goede match tussen school en medewerker te bewerkstelligen.
- Traject met aandacht voor startende leerkrachten. Vanaf 2018 kent Kom Leren specifiek beleid voor startende leerkrachten. Middels coaching, intervisiebijeenkomsten, specifieke scholingsbijeenkomsten, extra uren duurzame inzetbaarheid en het koppelen aan een directeur en maatje wordt een sterk netwerk gecreëerd waar de startende leerkracht extra wordt opgevangen. Kom Leren telt in 2019 circa 40 starters die aan dit traject deelnamen.

Allerbelangrijkste conclusie is dat goed personeelsbeleid noodzakelijk is om ons personeel duurzaam inzetbaar te houden. Aandacht voor personeelsleden, tijdig signalen opvangen en in gesprek gaan zijn hierbij van groot belang. Iedere (verzuim)situatie is anders en vraagt om maatwerk. Preventie is hierbij het sleutelwoord.

In hoofdstuk 2.2.6 wordt verder ingezoomd op de kengetallen aangaande het verzuim 2019.

Herstructurering Bestuursbureau

Er is in 2019 invulling gegeven aan de notitie herstructurering Bestuursbureau. Er heeft op het Bestuursbureau een uitbreiding plaatsgevonden van fte teneinde aan de gewenste vraag en kwaliteit te kunnen voldoen.

Investeren in nieuw personeel

Benoemingsadviescommissie (BAC)

Er is een BAC, samengesteld uit een wisselende afvaardiging vanuit de directeuren en HR, die continu op stichtingsniveau nieuwe leerkrachten selecteert en de benoeming van nieuwe personeelsleden voordraagt aan het bestuur. Deze commissie ziet erop toe dat we, ondanks de druk op de arbeidsmarkt ten aanzien van vrijwel alle functies, hoge eisen blijven stellen aan de instroom van nieuwe personeel.

In-company schoolleiderstraject

Om te blijven voorzien in voldoende en goed gekwalificeerde directeuren (binnen nu en een paar jaar gaat een aantal van hen met (vervroegd) pensioen) heeft kom Leren een in-company schoolleiderstraject opgezet waar interne medewerkers de kans krijgen een schoolleidersregistratie te behalen.

Zij-instroom:

Sinds het schooljaar 2018-2019 neemt kom Leren deel aan het project "Zij-instromers". Vanwege de hoge kosten die dit met zich meebrengt (dubbele salarislasteren) willen we de focus echter ook op andere doelgroepen leggen.

Herintreders en deeltijdstudenten

In 2019 heeft de focus zodoende ook gelegen op de herintreders (deze groep werknemers is reeds gediplomeerd). In toenemende mate vinden herintreders de weg terug naar het onderwijs. Het lerarentekort is zo nadrukkelijk in het nieuws, dat velen (weer) een baan in het onderwijs nastreven. Kom Leren investeert in deze groep werknemers door het aanbieden van oriënterende stages, 2-3 maanden additioneel werken, extra coaching en begeleiding. Ook hier vraagt het aandacht om de juiste mensen te selecteren en de kwaliteit van deze instroom goed te bewaken. Herintreders behoren tot de uitgebreide kom Leren definitie van "starende leerkracht" en krijgen extra coaching.

Daarnaast investeert de stichting in de deeltijdstudent. Kom Leren betaalt het collegegeld, gaat met de student een studieovereenkomst aan en legt zo al in een vroeg stadium een verbinding met de student. In combinatie met een baan als onderwijsassistent wil kom Leren dit in 2020 verder stimuleren.

Vernieuwing Functiebouwwerk

In 2019 is gestart met de vernieuwing van het functieboek. Eén van de doelstellingen is het vertalen van de organisatiedoelen in resultaten voor onderdelen en medewerkers. Voorts zijn hierin functies opgenomen teneinde zo goed mogelijk in te spelen op het lerarentekort. Denk aan de beschrijving van de functies van pedagogisch medewerker, die van onderwijsassistent en die van vakleerkracht. De implementatie zal plaatsvinden voor 1 augustus 2020.

Implementatie Afas Insite

In 2019 is Afas Insite geïmplementeerd, hetgeen tot een professionalisering en optimalisatie van de administratieve HR-processen heeft geleid.

Human Dynamics

Human Dynamics is een onderscheidend principe binnen de stichting dat personeel in de gelegenheid stelt om elkaar (en de leerlingen) beter te begrijpen en het handelen daarop af te stemmen. Het gaat er met name om de communicatie te verbeteren en wederzijds begrip te creëren. Alle personeelsleden volgen deze identificatietraining. Ook in 2019 hebben nieuwe personeelsleden deze training gevolgd teneinde deze principes toe te kunnen passen.

Professioneel statuut

Elk bevoegd gezag in het primair onderwijs kent de verplichting om in overleg met de leraren een professioneel statuut op te stellen. In 2019 is hier binnen de stichting verder vorm aan gegeven en zijn in het professioneel statuut afspraken gemaakt over het respecteren van de professionele ruimte van de leraar.

Opleiden in de school

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de onvoldoende aanvulling van reguliere Pabo-studenten maakt kom Leren actief werk van het plaatsen van andere stage-varianten: zij- instromers en deeltijd versneld studenten.

Afgelopen schooljaar is een mooi opleidjaar geweest. Dit schooljaar vonden 120 studenten een stageplek op onze basisscholen. De studenten worden op maat en naar ontwikkelingsbehoefte geplaatst. Gekeken wordt naar afwisseling gedurende de opleiding in dorp- en stadschool, in onder-, midden- en bovenbouw, in werken met verschillende methodieken en werkwijzen. De studenten mogen deelnemen aan alle facetten van de dagelijkse praktijk en komen zo in aanraking met uitdagende opdrachten en reële werkzaamheden. Door deze brede en verdiepende kennismaking met ons vak

(kennis en vaardigheden), bouwt de stichting direct mee aan de kwaliteit van onze toekomstige collega's. Mooi om te concluderen dat onze scholen deze verantwoordelijk in samen opleiden ook voelen en mee uitdragen. Daarbij kunnen we concluderen dat de investering die het bestuur maakt in deze studenten, de stichting een interessante partner maakt. Studenten vinden kom Leren een leerzame en fijne leerwerkplek. Ze voelen zich gezien! Ze willen graag een tweede, soms derde jaar stage lopen bij de stichting. Aan de andere kant kunnen wij als stichting al deze extra ondersteuning weer goed gebruiken in onze scholen.

5.3. Aanpak Werkdruk

De overheid heeft ook in 2019 extra gelden beschikbaar gesteld voor werkdrukverlaging binnen de scholen. Aangaande de inzet van de middelen wordt de keuze op schoolniveau gemaakt. Alle scholen hebben een plan gemaakt hoe ze deze middelen wensen te besteden. De plannen zijn door de PMR van de school geaccordeerd en aan het bestuur voorgelegd. Het bestuur heeft de afzonderlijke plannen getoetst aan de voorwaarden van het ministerie. Overeenkomstig deze voorwaarden zijn alle middelen die beschikbaar waren hiervoor ingezet. Ingeval van personele invulling is HR met de directeur in overleg gegaan, teneinde de vertaalslag van de financiële middelen naar de daadwerkelijke besteding te bewerkstelligen. Doel is werkdrukverlaging voor alle leerkrachten. Streven is dat dit ook voor eenieder voelbaar en werkbaar is.

Stichting breed zien we dat de werkdrukmiddelen in 2019 als volgt zijn ingezet:

Leerkracht	Vakleerkracht			OOP			Overig
Leerkracht	Vakleerkracht Gym	Vakleerkracht Creatief	Vakleerkracht Muziek	Conciërge	Onderwijs-ondersteuner	Admin	Eventmanager
3,60 fte	1,70 fte	0,2 fte	0,74 fte	3,00 fte	4,40 fte	0,10 fte	0,3 fte

Op schoolniveau zijn in 2019 ook enkele niet-financiële maatregelen genomen, denk aan onderzoek aangaande administratieve processen, teneinde de administratieve lasten te kunnen verminderen.

Eind 2019 is gestart met de evaluatie van de getroffen maatregelen met betrekking tot de verlaging van de werkdruk. Deze evaluatie zal in 2020 verder uitgewerkt worden en de uitkomst zal mee worden genomen bij de inzet van de middelen voor het nieuwe schooljaar.

5.4. Wat is het beleid beheersing uitkeringen na ontslag?

Het personeelsbeleid van de stichting is erop gericht om medewerkers zo goed mogelijk te begeleiden en te faciliteren in hun werkzaamheden alsook de kwaliteit van het onderwijs en functioneren te optimaliseren. Als zich onverhoopt situaties voordoen waarin medewerkers niet (meer) kunnen voldoen aan de eisen die worden gesteld aan het werk, dan is het beleid van de stichting erop gericht om medewerkers van werk naar werk te begeleiden. Instroom in een uitkeringssituatie wordt hiermee zoveel mogelijk voorkomen.

De hoogte van de kosten voor verplichte uitkeringen na ontslag in het verslagjaar 2019 bedraagt EURO 78.333,78. In het kader van de Wet Compensatie Transitievergoedingen zal ingeval van beëindiging van het dienstverband wegens twee jaar arbeidsongeschiktheid, een deel van de in 2019 (en die van 2016, 2017 en 2018) betaalde transitievergoedingen door het UWV worden gecompenseerd. Vooralsnog is onduidelijk wat de exacte hoogte van deze compensatie zal zijn, aangezien de wetgeving aan wijzigingen onderhevig is. De stichting gaat er gezien de laatste ontwikkelingen in jurisprudentie en wetgeving echter vanuit dat de betaalde transitievergoedingen ingeval van een beëindiging van het dienstverband na twee jaar arbeidsongeschiktheid nagenoeg volledig zullen worden gecompenseerd.

5.5. Wat waren de risico's?

Welke risico's zijn in de begroting 2019 geformuleerd en wat is daarvan effectief geworden?

Risico	Risico Bedrag	Effectief in 2019

Achterstandsgelden	€ 294.137,00 na 4 jaar, wel met overgangperiode van 4 jaar.	€ 150.000,00 in 2019.
Eigen Risico Drager (ERD) voor de vervangingskosten wegens ziekte.	Was nog niet te kwantificeren.	Risico heeft zich niet voorgedaan. De stichting bleef aangesloten bij het vervangingsfonds.
Interne vervangerspool	Indien inhuur personeel via commerciële partijen moet gaan plaatsvinden om tekorten op te vangen zullen de salariskosten minimaal 40% hoger zijn.	Risico heeft zich niet voorgedaan. Er heeft in 2019 geen inhuur personeel via commerciële partijen plaatsgevonden.
Klassen naar huis	Reputatierisico	Door levering van met norovirus besmette lunches op 2 scholen zijn ineens een fors aantal teamleden ziek thuis gebleven. Klassen naar huis sturen was onvermijdelijk. De reputatieschade was beperkt als gevolg van een adequate communicatie naar ouders.

5.6. Kengetallen. Wat zeggen de Facts & Figures?

In voorgaande hoofdstukken is geschetst wat we hebben bereikt en wat we daarvoor hebben gedaan. Voor een volledige beeldvorming worden in dit hoofdstuk de kengetallen aangaande aantallen leerlingen, aantallen personeelsleden, instroom, doorstroom en uitstroom, leeftijdsopbouw en verdeling man-vrouw en verzuim gepubliceerd.

Aantal personeelsleden

Per 31 december 2019 zijn de personeelsaantallen (fte) per functiecategorie als volgt:

Functie	Aantal	fte	fte Bapo
Leraar L10	208	162,9	3,3
Leraar L11	61	39,5	0,9
Onderwijsondersteunend personeel	57	29,1	0,07
Adjunct directeur	3	2,7	0,1
Directeuren	13	14	0,24
College van Bestuur	2	2	0
Totaal	344	250,2	4,6

Per 31 december 2018 bedroeg dit aantal 330 medewerkers (238,67 fte). We constateren aldus een groei van 14 medewerkers (11,53 fte). Vooral de categorie onderwijsondersteunend personeel is uitgebreid, onder andere door het aannemen van onderwijsassistenten en ten behoeve van de herstructurering van het Bestuursbureau. Vanaf juli 2020 is de groei in fte gestabiliseerd op de 250 fte.

De gemiddelde formatie bedroeg in 2017, 2018 en 2019:

Jaar	fte
2017	217,8
2018	230,3
2019	240,3

Instroom, doorstroom en uitstroom

Met instroom worden die nieuwe medewerkers bedoeld die extern zijn aangetrokken. Dit zijn alle medewerkers die gedurende het jaar 2019 in dienst zijn gekomen bij kom Leren. Doorstroom betreft verschuivingen van reeds in dienst zijnde medewerkers naar een andere positie of naar een andere functie. Uitstroom heeft betrekking op de medewerkers die de stichting hebben verlaten.

De in-, door- en uitstroom per fte en per functie is in 2019 als volgt:

Functie	Instroom	Doorstroom in	Uitstroom in
---------	----------	---------------	--------------

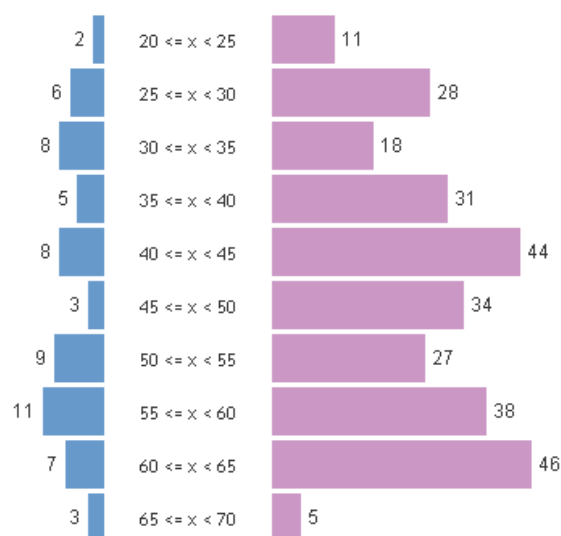
OOP	12,8	0,00	0,50
OP	18,5	1,80	12,70
Directeur	0	0,00	1,00
Totaal	31	0	14,2

De 1,8 fte doorstroom betreft twee leerkrachten die van L10 naar L11 gingen.

We constateren dat de instroom hoger is dan in 2018 (27,80). Dit heeft met name te maken met de instroom van OOP-personeel, zoals ook toegelicht onder de voorgaande paragraaf. Voorts is de uitstroom lager dan in 2018 (17,58). Dat heeft met name te maken met de uitstroom van 3 directeuren in 2018.

Leeftijdsopbouw en verdeling man-vrouw

De gemiddelde leeftijd, de verdeling over leeftijdscategorieën, en de verdeling man (rechts)-vrouw(links) is per 31 december 2019 als volgt:

We constateren dat, net als in voorgaande jaren, het percentage vrouwen binnen onze stichting het grootst is. In 2019 is ruim 81% vrouw. Voorts zien we dat de categorie 40-45 jaar vrouw ten opzichte van 2018 het hardst is gestegen.

De gemiddelde leeftijd ultimo 2017, 2018 en 2019 is als volgt:

Jaar	Leeftijd
2017	48
2018	47
2019	46

In de verdere afname van de gemiddelde leeftijd herkennen we de aanname van jong personeel. Er komt meer balans in de personeelsopbouw binnen de stichting. Dit is te verklaren uit de instroom van leraren in opleiding die na het afstuderen bij kom Leren in dienst zijn gekomen en uit de instroom van jonge onderwijsassistenten.

Verzuimcijfers 2019

Verzuimpercentage

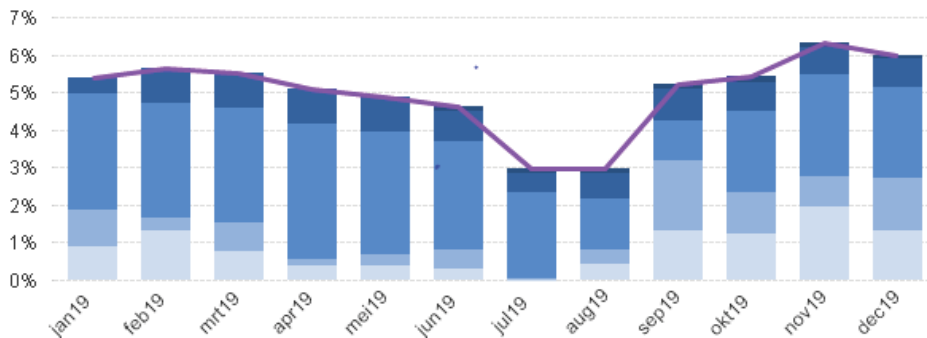
Het gemiddelde verzuimpercentage, de meldingsfrequentie en gemiddelde verzuimduur in de afgelopen 3 jaren is als volgt:

Schooljaar	Verzuimpercentage	Meldingsfrequentie	Gem. verzuimduur in dagen
2017	6,04%	0,8	24,1
2018	5,54%	0,9	31,9
2019	5,00%	1,0	19,5

De inspanningen in arbozorg en preventie betalen zich terug. Het verzuimpercentage over 2019 is verder gedaald naar gemiddeld 5,00%¹. De landelijke kengetallen over 2019 zijn nog niet bekend. In 2018 lag het landelijk verzuimpercentage op 5,9%. Zowel in 2018 (5,54%) als in 2019 ligt het ziekteverzuimpercentage van kom Leren aldus onder het landelijk gemiddelde van 2018.

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

5,00%

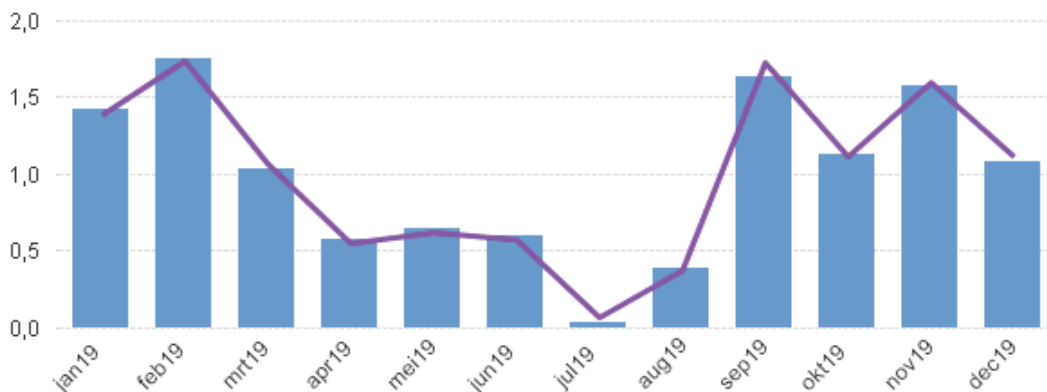
Kijkend naar het verzuimpercentage per maand over 2019, wordt zichtbaar dat er vooral in de maanden november (6,89%) en december (6,72%) een piek is waar te nemen. Een verklaring hiervoor is niet zondermeer te geven, maar het kan te maken hebben met de najaars-en winterperiode waarin over het algemeen gesproken sprake is van een hoger ziekteverzuim.

Meldingsfrequentie

De gemiddelde meldingsfrequentie bij kom Leren is in 2019 0,99. In onderstaand overzicht wordt dit per maand inzichtelijk.

Wat is de trend van de verzuimfrequentie?

0,99

In de maand februari is er sprake van een piek in het aantal verzuimmeldingen, met een frequentie van 1,75 gemiddeld. De meldingsfrequentie is in 2019 (0,99) iets hoger ten opzichte van die van 2018 (0,91).

Percentage nulverzuim

Het percentage personeelsleden dat zich nooit ziek meldt ligt in 2019 op 43,9%. Dat is iets minder dan in 2018 (45,9%).

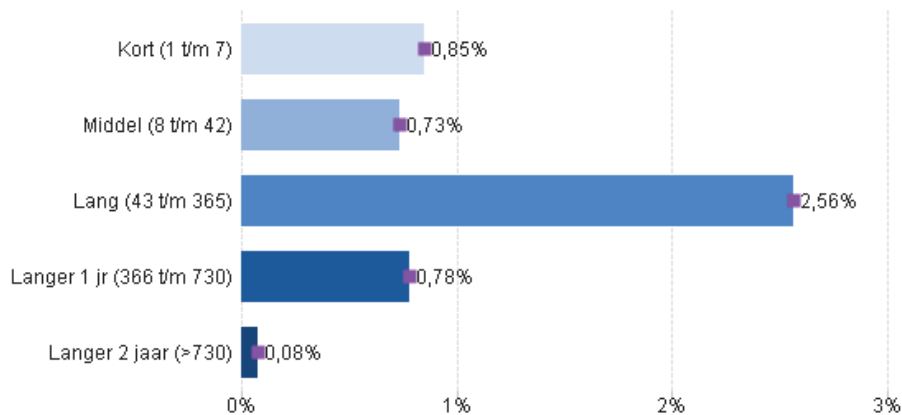
Duur verzuim

Het grootste percentage verzuim betreft de categorie "lang verzuim". Onder die categorie vallen de personeelsleden die langer dan 6 weken ziek zijn, maar binnen één jaar weer hersteld zijn. Van het verzuimpercentage van 5,00%, is er bij 2,56% sprake van lang verzuim. Gemiddeld is het verzuim onder

¹ Zwangerschap is hierin niet meegenomen, tenzij er sprake is van zwangerschapsgerelateerde ziekte.

de personeelsleden 19,5 dagen in 2019. Dat is lager dan in 2018 (31,9 dagen).

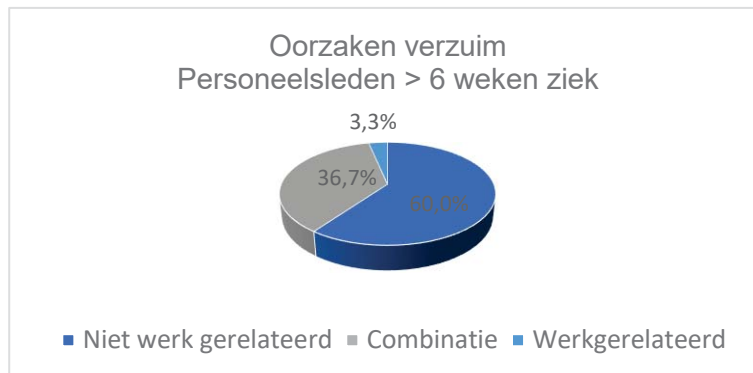
Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

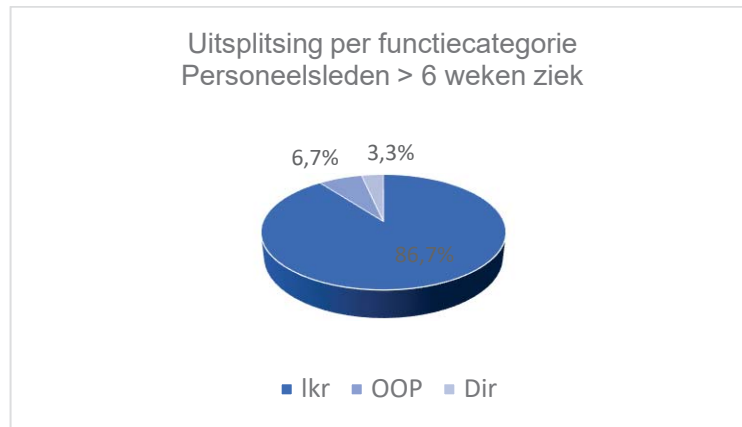
Oorzaken en categorie bij langer durend verzuim

Zoals in bovenstaand overzicht staat vermeld is het verzuimpercentage in de verzuimduurklasse "lang" het hoogst. In 2019 zijn er in totaal 30 personeelsleden langer dan 6 weken ziek geweest. Voor 1 personeelslid is er sprake van uitdiensttreding wegens WAO/ WIA na 2 jaar ziekte (0,08% in bovengenoemde tabel).

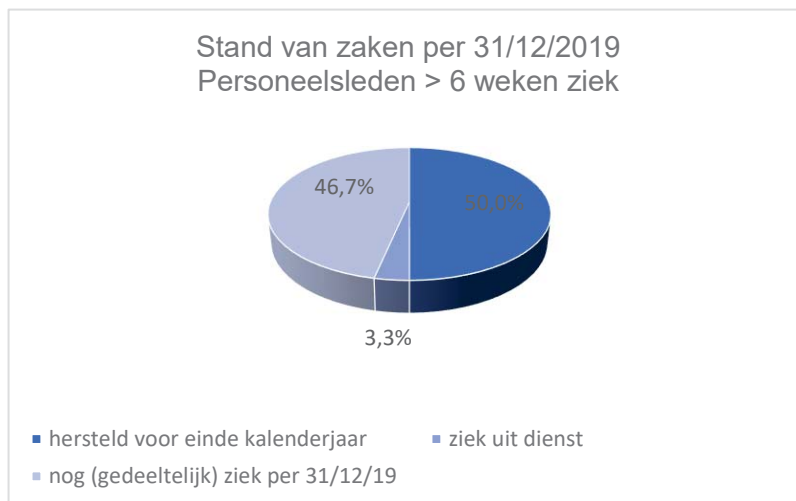
De oorzaken voor de categorie lang/ langer verzuim zijn divers en zeer situatie-afhankelijk. Ziekmeldingen kunnen samenhangen met fysieke klachten, privé- en/ of andere omstandigheden, waarbij er geen relatie bestaat met werk (60%). Van deze 60% niet-werkgerelateerde klachten, is er bij 11,1% sprake van ziekte ten gevolge van zwangerschap. Andere situaties hangen juist samen met het werk, de werklust en de werkbelasting (3,3%). Tot slot zijn er ook ziektesituaties waarbij er sprake is van een combinatie van werk- en niet-werkgerelateerde klachten (36,7%).

In onderstaand overzicht wordt het langer durend verzuim uitgesplitst per functie categorie. De grootste categorie betreft leerkracht (86,7%), aangezien dit ook de grootste functie categorie is bij onze stichting.

Kijken we naar de stand van zaken aan het einde van het kalenderjaar, dan zien we dat in de categorie lang/ langer verzuim bij 50% sprake is van herstel gedurende 2019. 46,7% is nog volledig of gedeeltelijk ziek.

6. Huisvesting & Facilitair

6.1. Reflectie op ambitie uit de begroting 2019

Ambitie: De onderwijshuisvesting moet het onderwijskundig proces en de doorontwikkeling ervan ondersteunen. We dragen daarbij zorg voor een gezonde, veilige en passende speel- en leeromgeving voor alle kinderen. De scholen werken aan duurzame ontwikkeling. Zij leren kinderen om een probleem van verschillende kanten te bekijken en daarbij te letten op sociale, ecologische en economische aspecten. We willen naar meer inclusief onderwijs, naar een doorlopende leerlijn met meer kindcentra waarbij Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) een grote rol speelt om leerlingen op deze manier alle kansen te bieden die ze verdienen.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 is gestart met de bouw van een Integraal Kind Centrum in Maastricht waardoor per 2020 de samenwerking aangaande VVE versterkt wordt. In de gemeente Eijsden Margraten zijn we tot overeenstemming gekomen over de eigendomsverhoudingen van de schoollocaties in deze gemeente. Hetgeen de autonomie vergroot. In de gemeente Meerssen en Valkenburg a/d Geul zijn planningsgesprekken gestart.

Ambitie: De wereld verandert in een rap tempo, met name door de vergaande digitalisering. Om onze leerlingen optimaal voor te bereiden op deze nieuwe ontwikkelingen gaan we flink investeren in de ICT omgeving en hardware. In 2017 en 2018 hebben we de totale ICT infrastructuur vernieuwd en middels een aanbesteding gaan we ook de hardware verder upgraden en uitbreiden, met name m.b.t. Chromebooks en tablets. Ook worden gaandeweg alle smartborden en beamers vervangen door touchscreens op alle scholen.

Wat hebben we bereikt?

Vernieuwing in ICT-apparatuur is cf. plan doorgevoerd (touchscreens, laptops en Chromebook). In 2019 werden een (Europese) aanbesteding uitgezet voor multifunctionele afdrukkapparatuur, aanschaf onderwijsleerpakket en smartboards voor al onze locaties.

Ambitie: Realisatie verbouwing OBS Binnenstad ten behoeve van onderwijskundige vernieuwing. Er is De enige mogelijkheid is een inpandige verbouwing waarbij 2 extra lokalen kunnen worden gerealiseerd. Het plan is om in 2019 te starten met de inpandige verbouwing.

Wat hebben we bereikt?

Het starten met de verbouwing is niet reëel gebleken na een analyse van het gebouw. Hierbij zijn noodzakelijke herstelwerkzaamheden geconstateerd die maken dat verbouwing én het herstelwerk tezamen een grote omvang kennen. Dit wordt in 2020 ineens, zoveel mogelijk in de zomervakantie opgepakt.

In de paragraaf hierna is te lezen wat we gedaan hebben om tot deze resultaten te komen.

6.2. Wat hebben gedaan op het gebied van Huisvesting & Facilitair

Meerjaren Onderhouds Plannen

Voor elke locatie geldt een Meerjaren Onderhouds Plan (MOP), waarin voor een lange reeks van jaren de te verwachten noodzakelijke onderhoudsactiviteiten met een prognose van de kosten zijn opgenomen. Dit om een structureel goed onderhouds- en veiligheidsniveau van onze locaties te garanderen en een onderbouwde basis voor de jaarlijkse dotaties aan de onderhoudsvoorziening te vormen. Onderwijs, wetgeving en technieken veranderen, en dus ook de eisen die wij aan onze locaties moeten stellen. De MOP's voor gebouwonderhoud van alle locaties zijn actueel, de reguliere taken zijn uitgevoerd, of werd gepland onderhoud of vervanging op basis van beoordeling van de technische staat uitgesteld. In de komende periode zullen alle individuele MOP's worden gecombineerd tot één compact meerjarig plan.

Onderhoud

In alle scholen is regulier onderhoud verricht conform de meerjaren onderhoudsplannen. Daarnaast zijn gedurende het jaar de nodige kleine extra aanpassingen en reparaties verricht, deels in eigen beheer door onze bovenschoolse klussengroep, deels door externe partijen. Daar waar mogelijk worden bij onderhoud duurzame oplossingen gezocht en toegepast.

Veiligheid

Uit hoofde van de wetgeving en onze zorgplicht is voor alle locaties een Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) van de huisvestingssituaties opgesteld in 2018. De uitvoering van verbeteringen en aandachtspunten is in 2019 opgepakt. In 2019 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de toekomstbestendigheid van de buitenterreinen/speelplaatsen. In komend kalenderjaar worden de actiepunten die hieruit voortvloeien opgepakt.

(Ver)bouw

De nieuwbouwactiviteiten worden opgepakt in lijn met de diverse integrale huisvestingsplannen van de gemeenten waar de onder de stichting ressorterende scholen zich bevinden. De aanvragen en lopende plannen lopen in de pas met de planning uit de integrale huisvestingsplannen. Periodiek wordt in stuurgroep- en projectgroep verband met de gemeenten overleg gevoerd. In uitvoering is de bouw van een Integraal Kind Centrum, en zijn de plannen geaccordeerd voor renovatie van een school Maastricht. Plannen worden gemaakt voor de basisschool te Berg en Terblijt.

De nieuwbouw van IKC Ziezo! (waarin OBS De Kring en OBS De Perroen zullen samengaan) is in het verslagjaar gestart. De kostenraming voor interne verbouwing van OBS Binnenstad is goedgekeurd, in de komende periode start de verbouwing. De aanvraag voor nieuwbouw van OBS Berg is gehonoreerd, plannen worden in de komende periode uitgewerkt. Over de aanvraag voor nieuwbouw van OBS De Bundeling is het overleg met betreffende gemeente gestart.

Integrale kindcentra

Het ontwikkelingsproces van Integraal Huisvestingsplan II binnen Maastricht is in december 2019 tot een eind gekomen. De gemeenteraad heeft definitief ingestemd met het voorgelegde plan. Het komen tot integrale kindcentra, waarin onze scholen een belangrijke rol spelen in de samenwerking met onze kindpartners, is een belangrijke ontwikkeling die past binnen de uitgangspunten van ons strategisch beleidsplan.

Gemeente Eijsden Margraten

Specifiek lichten we de samenwerking met de gemeente uit. Hier werden in 2019, na een zorgvuldig voortraject, in een Vaststellingsovereenkomst de eigendomsverhoudingen en overige afspraken betreffende het gebruik en onderhoud van onze schoollocaties geactualiseerd en vastgelegd. De consequenties hiervan worden uitgewerkt in 2020.

Verduurzaming

In een eerder stadium hebben wij geïnventariseerd welke subsidiemogelijkheden er op het gebied van zonnepanelen en energiezuinige verlichting zijn. Voor wat betreft zonnepanelen hebben wij aan de hand van een aanvullend haalbaarheidsonderzoek moeten constateren dat de toe te kennen subsidies niet toereikend zijn voor een verantwoorde investering op korte termijn.

Op gebied van energiezuinige verlichting hebben wij in de verslagperiode in OBS De Bundeling en BS Sint Jozef de bestaande verlichting vervangen door Ledverlichting.

In OBS Binnenstad hebben wij het dak vervangen en tegelijkertijd zodanig geïsoleerd, zodat dit onderdeel voldoet aan de BENG-norm.

Net als in het vorige jaarverslag constateren we ook nu dat voldoen aan de nieuwe eisen met betrekking tot energieprestaties van schoolgebouwen veel geld vergt. Dit terwijl de vergoedingen voor (ver)nieuwbouw zijn gebaseerd op technische eisen uit het verleden, en zodoende niet voldoende zijn om onze gebouwen uit te rusten conform de nieuwe eisen.

Meubilair

In een aantal locaties is meubilair gedeeltelijk of geheel vervangen. Ook in de komende periode komt het meubilair in een aantal locaties in aanmerking voor vervanging.

ICT

In het verslagjaar hebben we de in het vorige jaren ingezette brede opwaardering van ons totale ICT-netwerk voortgezet. Het netwerk is verder beveiligd. We mogen het netwerk als AVG-proof beschouwen. Na de in 2018 gehouden aanbesteding voor de aanschaf van ICT-hardware hanteren wij een meerjarenplanning voor aanpassing van ICT-hardware aan huidige en toekomstige eisen. In het verslagjaar hebben wij ongeveer 70 oude digiborden met beamers in klaslokalen vervangen door moderne touchscreens. Ook hebben wij bijna 600 Chromebooks ten behoeve van gebruik door leerlingen aangeschaft. Zo spelen we in op de veranderingen in het onderwijs.

Daarnaast hebben wij ons telefonienetwerk vernieuwd

Aanbestedingsbeleid

Stichting kom Leren kent een aanbestedingsbeleid, gebaseerd op de Aanbestedingswet 2012 voor alle aanbestedingen door (semi-) publieke instellingen in Nederland. In het aanbestedingsbeleid van de stichting worden de kaders voor het inkopen van leveringen, diensten en werken weergegeven.

Gestreefd wordt naar een professioneel inkoop-en aanbestedingsbeleid, dat leidt tot rechtmatige en doelmatige inkopen. Stichting kom Leren besteedt publieke middelen voor haar uitgaven. Het is dan ook van belang dat hier op efficiënte en effectieve wijze mee wordt omgegaan, gericht op een goede prijs/kwaliteitsverhouding en het beheersen en zo mogelijk verlagen van de totale kosten voor de stichting.

In ons aanbestedingsbeleid maken we gebruik van een aanbestedingsmatrix, met grensbedragen per inkoopsoort (werken, leveringen, diensten) zoals die gelden voor de verschillende aanbestedingswijzen (enkelvoudige offerte, onderhands aanbesteden, nationaal openbaar aanbesteden, Europese onderhands aanbesteden). Uit hoofde van transparantie, objectiviteit en mogelijke kostenreductie hebben wij de bedrag grenzen zeer kritisch gesteld. In de verslagperiode hebben wij de bedrag grenzen geactualiseerd, aangepast aan de marktomstandigheden.

Bij projecten waarbij naast de stichting ook een andere partij betrokken is, waar bijvoorbeeld een plicht tot verantwoording van toegekende subsidie geldt, hanteren wij de laagste bedrag grenzen uit beider aanbestedingsmatrix.

Hoewel dit niet expliciet in de matrix is opgenomen streven wij ernaar, ook waarbij met enkelvoudige offerteaanvraag zou kunnen worden volstaan, uit hoofde van transparantie, objectiviteit en mogelijke kostenreductie, toch meer offertes op te vragen en te vergelijken.

Collectieve inkoop

Om zoveel mogelijk efficiency en financieel voordeel te genereren, worden waar zinvol en mogelijk voor alle locaties centraal collectieve contracten afgesloten, binnen de kaders van ons aanbestedingsbeleid. Dit geldt voor bijvoorbeeld energie, schoonmaak, printers/copiers, veiligheid en beveiliging, regulier onderhoud.

In 2019 werden een (Europese) aanbesteding uitgezet voor multifunctionele afdrukapparatuur, aanschaf onderwijsleerpakket en smartboards voor al onze locaties. Daarnaast zijn wij aangesloten bij een, door de besturenorganisaties ondersteunde, collectieve aanbesteding voor energie.

In de komende periode staan de (Europese) aanbesteding voor schoonmaakonderhoud en een aantal offerterondes voor aflopende collectieve overeenkomsten van kleinere omvang op het programma.

6.3. Wat waren de Risico's op het gebied van Huisvesting & Facilitair

Risico	Risico Bedrag	Effectief in 2019
Voorziening Groot onderhoud	€ 100.000 – 300.000	Berekeningssystematiek is niet aangepast vanuit regelgeving hierdoor is dit risico in 2019 niet geëffectueerd.
BTW-tarief (6% -> 9%)	+/- € 20.000	BTW is verhoogd, financiële impact is gezien de omvang risicobedrag niet gespecificeerd.

Jaarlijkse indexering		Indexering is meegenomen in de begroting. Derhalve geen risico.
Energielasten	+/- € 18.000	Risico heeft zich in 2019 niet voorgedaan. Energielasten vielen lager uit dan begroot (-/- € 24.000). Oorzaak: zachte wintermaanden/voorjaar.

7. Financieel Beleid

Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van verdere optimalisering van het financieel inzicht binnen de stichting. Een belangrijk aspect hierin vloeit voort uit het Strategisch Beleidsplan (SBP). Hierin staat o.a. opgenomen dat het vergroten van het financieel inzicht van de schooldirecteuren belangrijk is. Dit is vanaf 2019 vormgegeven door periodiek werkbezoeken met de afzonderlijke directeuren in te plannen om de financiële ontwikkelingen binnen hun school te bespreken en waar nodig bij te stellen. Daarnaast hebben alle directeuren de beschikking gekregen over en zijn getraind in het gebruik van een online BI-tool waarin zij dagdagelijks de financiële mutaties kunnen inzien.

Ook zijn werkprocessen verder geoptimaliseerd. Een van deze optimalisatieslagen op financieel gebied betreft de verdere uitrol van Pro-active als online tool voor de (digitale) verwerking van facturen, schoolkassen en -banken. Eveneens is in 2019 gestart met het in kaart brengen en beschrijven van alle administratieve processen (zowel financieel, personeel als ook andere administratieve processen). De verwachting is dat de voltooiing van deze procesbeschrijvingen medio 2020 zal plaatsvinden.

Ten slotte wordt gedurende het begrotingsproces zoveel mogelijk getracht om het vastgestelde beleid te vertalen in de meerjaren begroting (de zgn. beleidsrijke meerjarenbegroting).

7.1. Treasury

Stichting kom Leren heeft een jaarlijkse omzet van ongeveer € 24,4 miljoen en reserves voor ongeveer € 9,3 miljoen. Deze middelen moeten op verantwoorde wijze worden beheerd, zodat een goed financieel resultaat en het voortbestaan van de stichting is verzekerd. Dit wordt onder meer gewaarborgd door het treasurystatuut, een verantwoording van het treasurybeleid in het jaarverslag, en risicomijdende beleggingen. Het treasurystatuut is raadpleegbaar via de site van de stichting.

Het treasurystatuut van de stichting is gebaseerd op de Regeling 'Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In deze regeling wordt het kader gesteld waarbinnen onderwijsinstellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid inrichten en organiseren. De Regeling geeft een aantal voorschriften en instrumenten, met als uitgangspunt dat de toegekende publieke middelen risicomijdend worden beheerd.

Het treasurystatuut is vastgesteld door de Raad van Toezicht en wordt uitgevoerd door het College van Bestuur. De interne volmachten tot het aangaan en/of beëindigen van verplichtingen zijn geregeld in de procuratieregeling van de stichting. De procuratieregeling is raadpleegbaar via de site van de stichting.

Beleggingen vragen om de nodige expertise, en daarom heeft Stichting kom Leren het vermogensbeheer voor wat betreft beleggen uitbesteed aan een professionele vermogensbeheerder, de Rabobank. De Rabobank voldoet aan alle ratingeisen die de beleidsregels voorschrijven. De bevoegdheid en beperkingen van de vermogensbeheerder zijn vastgelegd in een overeenkomst. De fondsen waarin wordt belegd, staan op naam van Stichting kom Leren.

We ontvangen jaarlijks een verslag over de beleggingsportefeuille en deze wordt met de beheerder en het CvB besproken en als zodanig vastgesteld. De risico's verbonden aan financiële posities zijn debiteurenrisico, renterisico en intern liquiditeitsrisico. Debiteurenrisico is het risico dat belegde middelen niet worden terugontvangen. Dit risico wordt beperkt door liquide middelen alleen onder te brengen binnen de kaders van bovengenoemde regeling. Zo is bijvoorbeeld een van de vereisten uit de regeling een hoofdsomgarantie.

Renterisico is het risico niet tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen in het algemene renteniveau. Dit speelt men name bij lang vastgezette middelen. Dit risico wordt beperkt door een spreiding aan te brengen in fondsen en einddatums van de beleggingen.

Intern liquiditeitsrisico is het risico dat te veel middelen zijn vastgezet waardoor de organisatie niet kan voldoen aan haar verplichtingen. Dit risico wordt beperkt door het opstellen van een liquiditeitsbegroting, een passende verdeling over spaarrekeningen en beleggingen, en spreiding van einddatums van beleggingen. In uiterst geval kunnen fondsen tussentijds worden verkocht, echter gezien het risico op een negatief koersresultaat moet dit zo veel mogelijk worden vermeden.

In de administratie wordt een scheiding aangebracht in publieke (overheid) en private (ouders) middelen. Het beleid met betrekking tot beleggen en belenen heeft betrekking op beide soorten

middelen. Voor de waardering van effecten zijn de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) van toepassing. Eventuele koersresultaten worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Hieronder het overzicht van de obligatieportefeuille in ons bezit op 31 december 2019:

Naam	Rating	Aantal	Koers	Marktwaaarde €
BNG Bank 2011/2023 3,875%	AAA	230.000	114,23 %	268.062
DNB Boligkredit 2017/2024 0,375%	AAA	100.000	102,31 %	102.355
Ned Waterschapsbank 2011/2023 3%	AAA	230.000	112,82 %	260.327
Nederland 2012/2022 2,25%	AAA	140.000	107,30 %	151.678
Nederland 2013/2023 1,75%	AAA	225.000	108,18 %	245.216
Nederland 2014/2024 2%	AAA	100.000	111,15 %	112.070
Autobahnen und Schnell 2010/2025 3,375%	AA	180.000	120,49 %	218.545
Finnvera 2019/2029 0,375%	AA	150.000	102,75 %	154.537
Frankrijk 2010/2026 3,5%	AA	200.000	123,66 %	252.098
Nordea Bank 2017/2027 1,125%	AA	150.000	106,05 %	159.520
OEBB Infrastructur 2011/2021 3,625%	AA	195.000	106,25 %	210.496
Oostenrijk 2006/2037 4,15%	AA	100.000	163,05 %	166.354
ABN AMRO 13/23 2,5%	A	100.000	109,37 %	109.591
ABN AMRO 2015/2025 1%	A	50.000	104,15 %	52.429
BFCM 2017/2027 1,25%	A	100.000	106,27 %	107.021
BFCM 2018/2025 0,75%	A	100.000	102,49 %	102.836
BNP Paribas 2016/2028 1,5%	A	200.000	108,57 %	218.946
Credit Agricole 2014/2024 2,375%	A	100.000	109,81 %	111.275
Danske Bank 2016/2023 0,75%	A	100.000	102,10 %	102.534
Rabobank Nederland 2010/2020 4,125%	A	195.000	100,23 %	203.187
Rabobank Nederland 2013/2023 2,375%	A	150.000	108,01 %	164.180
Societe General 2016/2021 0,125%	A	100.000	100,45 %	100.484

Totaal obligaties

3.573.741

De financiële vaste activa zijn in 2019 afgenomen van € 4.579.215 naar € 3.338.684. Deze daling wordt veroorzaakt door de verkoop van een aantal obligatieportefeuilles die niet meer voldeden aan de 'Regeling Belenen en Beleggen' van het Ministerie van OC&W. De verkoopwaarde van deze beleggingen zijn verantwoord onder liquide middelen. De waarde van de totale beleggingsportefeuille (vastrentende waarden en de saldi op de beleggingsrekeningen) op 31 december van de afgelopen drie jaren:

Jaar	Totaal
2017	€ 4.834.840
2018	€ 4.787.856
2019	€ 4.900.112

7.2. Allocatie van Middelen

Bestuursformatieplan

De inzet van de personele formatie per schooljaar wordt transparant gemaakt in het bestuursformatieplan (BFP). Op basis van de verwachte tellingen op 1 oktober van het komende schooljaar worden de verwachte Rijksmiddelen en overige baten berekend. Vervolgens wordt aan de hand van de vastgestelde Gemiddelde Personeels Last (GPL) bepaald wat de formatie per school bedraagt.

Bij de verdeling van de lumpsum middelen wordt bij de toewijzing van de middelen naar de scholen eerst ook voorzien in de kosten die bovenschools gemaakt moeten worden t.b.v de noodzakelijke invulling van de bestuurlijke verantwoordelijkheid op stichtingsniveau. Deze kosten betreffen naast de kosten van het bestuursbureau en de kosten voor medewerkers die school overstijgende werkzaamheden uitvoeren, ook de stichtingskosten voor duurzame inzetbaarheid en bovenschools HR kosten. Deze laatste post betreft o.a. de kosten voor personele risico's, coaching en begeleiding, de kosten voor zij-instromers en alle Arbo gerelateerde kosten.

Voorafgaand aan het schooljaar vindt er regelmatig afstemming plaats met alle directeuren over de beschikbare formatieruimte en de daadwerkelijke invulling van deze ruimte.

Waarderingskader financiële continuïteit

Stichting kom Leren hanteert voor de financiële continuïteit de uitgangspunten van vermogensbeheer en budgetbeheer. Voor de korte termijn adviseert OC&W om te kijken naar budgetbeheer. De ontwikkeling van de exploitatie van baten en lasten van zowel de scholen als bovenschools wordt periodiek gerapporteerd. De kengetallen rentabiliteit, liquiditeit worden kritisch gevolgd binnen de stichting in een meerjaren perspectief. De door de Inspectie gehanteerde signaleringswaarden worden in acht genomen. Bij vermogensbeheer staat de vraag centraal: wat is de kapitaalsbehoefte van de stichting? De kengetallen solvabiliteit en weerstandsvermogen worden binnen de stichting gehanteerd om het vermogensbeheer inzichtelijk te maken.

Aan de hand van deze kengetallen over vermogensbeheer en budgetbeheer, kan een uitspraak gedaan worden over de financiële continuïteit van de stichting.

In het jaarverslag worden deze kengetallen verantwoord. Bij het proces van het opstellen van de meerjarenbegroting van exploitatie en balans komen deze beleidsmatige uitgangspunten eveneens aan de orde. Meerjaren kasstroomprognoses worden gemaakt om in te schatten hoe de liquiditeit zich gaat ontwikkelen en of bijsturing noodzakelijk is.

Investeringsbeleid/ meerjaren onderhoud

Er wordt binnen Stichting kom Leren gewerkt met een meerjaren investeringsplan voor OLP, ICT en Inventaris. Deze worden gewaardeerd als materiële vaste activa op de balans. De uitgangspunten zijn:

- Maand van aanschaf is bepalend voor het tijdstip waarop wordt gestart met afschrijven.
- Alle investeringen boven de € 500 worden geactiveerd.
- Activering en afschrijving vindt plaats conform de met het bestuur bepaalde termijnen.

Onderhoud wordt niet geactiveerd en niet afgeschreven. Aan de hand van opgestelde MOP's (meerjaren onderhoudsplannen) van de scholen wordt jaarlijks de hoogte van de voorziening meerjarig onderhoud en de bijbehorende jaarlijkse dotatie bepaald.

Rechtmatigheid en doelmatigheid

Binnen het financiële beleid zijn doelmatigheid en rechtmatigheid belangrijke thema's. Het bestuur ziet erop toe dat de gelden rechtmatig besteed worden en dat de middelen aangewend worden waar ze voor bedoeld zijn.

De ontvangen baten worden gesplitst in bekostiging Personeel regulier, Personeel & Arbeid inclusief werkdruk verminderende gelden, Materiële Instandhouding, Onderwijsachterstandenbeleid, Subsidie Zij-instromers, Prestatiebox etc.

Aan de hand van de leerlingenaantallen van de scholen van Stichting kom Leren worden deze middelen evenredig verdeeld op basis van de T=0 systematiek. Dit wil zeggen dat de scholen hun bekostiging krijgen op basis van het feitelijk aantal leerlingen in dat schooljaar aanwezig op de school. Op deze

manier krijgt elke school precies wat ze nodig heeft en wordt uitgegaan van het feit dat een begroting op schoolniveau budgetneutraal zal zijn.

Bij opmaak van de meerjaren begroting en bij het proces van formatieplanning wordt de allocatie van middelen in ogenschouw genomen.

7.3. Onderwijsachterstandsmiddelen

Sinds schooljaar 2019-2020 is er een nieuwe systematiek van berekenen van de onderwijsachterstandsmiddelen. Vanaf dit schooljaar bepaalt het CBS per school de 'achterstandsscore'. Deze is onder andere gebaseerd op opleidingsniveau en herkomst van ouders en eventuele schuldsaneringsproblematiek. Het ministerie van Onderwijs bepaalt vervolgens een bedrag per achterstandsscore. De totale bekostiging voor schooljaar 2019-2020 bedraagt € 524.000. In de periode 2020-2022 geldt nog een overgangsregeling. Gedurende deze periode wordt de bekostiging voor achterstandsmiddelen van de scholen die op basis van de oude systematiek een hogere vergoeding zou hebben gekregen, stapsgewijs afgebouwd. Zo kunnen de scholen wennen aan de nieuwe bekostiging. Scholen die op basis van de nieuwe systematiek een hogere bekostiging voor onderwijsachterstandsmiddelen gaan ontvangen, wordt deze bekostiging ook stapsgewijs verhoogd. Op basis van de teldatum 1-10-2018 is de oude en nieuwe situatie doorgerekend.

De teruggang in bekostiging bedraagt uiteindelijk € 150.000. De toegekende middelen voor onderwijsachterstandbestrijding worden opgenomen in het jaarlijks bestuursformatieplan van de betreffende scholen.

7.4. Risico's en risicobeheersing

De begroting 2020 is opgesteld als onderdeel van een meerjarenbegroting voor de jaren 2020 tot en met 2024. Deze is formeel goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 11 december 2019.

Op twee momenten per jaar – april en augustus (T4 en T8) – bespreken de auditcommissie van de RvT, het CvB en de controller de financiële resultaten tot nu toe en met name de prognose voor de rest van het kalenderjaar om op deze wijze tijdig in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en dat de stichting op het einde van het jaar niet voor verrassingen komt te staan.

Middels de digitale BI-tool (Tigplatform) kunnen alle directeuren real-time volgen wat de financiële status is van hun school. Op deze manier kunnen ze goed volgen wat er in hun school gebeurt en waar eventueel nog wat ruimte is voor extra uitgaven of waar juist op bezuinigd moet worden. Het bestuursbureau ondersteunt de directeuren hierin.

Alle directeuren hebben van de afdeling financiën een interne cursus gehad in het lezen van financiële informatie, hoe ziet de jaarlijkse cyclus eruit (van formatieplan via begroting tot jaarrekening) en welke invloed zij hierop hebben. Dit heeft geleid tot een kwaliteitsimpuls.

Alle administratieve krachten krijgen jaarlijks een training om hun financiële kennis up-to-date te houden, maar ook om vanuit het bestuursbureau onze waardering te laten blijken voor hun inzet gedurende het jaar.

In de loop van 2019 is de (meerjaren) begroting verder uitgebreid, met meer de nadruk op de beleidsmatige kant. De begroting bestaat uit een vijftal resultaatgebieden: algemeen, personeel, innovatie, passend onderwijs en huisvesting en de thema's worden behandeld middels eenzelfde opbouw: een korte algemene beschouwing over de dagelijkse gang van zaken in het komende kalenderjaar per onderwerp. Daarna worden de highlights benoemd betreffende het specifieke thema. Deze highlights worden beschreven middels de 4 W's: i) Wat we willen bereiken, ii) Wat we daarvoor gaan doen, iii) Wat het mag kosten en iv) Wat zijn de risico's.

We streven ernaar om alle middelen goed en doelmatig in te zetten. De opgebouwde algemene reserve wordt komende jaren gevormd in lijn met de notitie Vermogensbeleid. Dit betekent dat wij er nadrukkelijk voor kiezen om in de planningsperiode negatief te begroten.

De lumpsum vanuit het Ministerie van OC&W is opgenomen zoals ten tijde van het opstellen van de begroting bekend was, inclusief een jaarlijkse indexering van 1%, omdat we er van uitgaan dat de

lumpsum in ieder geval gedeeltelijk mee stijgt met de inflatie. Het maximale risico als dit niet wordt toegekend bedraagt € 150.000 per jaar.

8. Risicoanalyse

Ten tijde van het schrijven van dit bestuursverslag is er sprake van een landelijke crisis als gevolg van de uitbraak van het coronavirus (COVID-19) sinds maart 2020. De impact op de samenleving is bijzonder groot. De impact op de financiën van de stichting zijn beperkt. De bekostiging van de scholen wordt door de rijksoverheid ongewijzigd gecontinueerd, de salarisbetaling aan het personeel van de stichting loopt door. Hiermee blijven de financiële risico's beperkt en acceptabel. De continuïteit van de exploitatie en liquiditeiten komen hiermee zeker niet in gevaar. De ingeschatte kosten tot het einde van schooljaar 2019-2020 gemoeid met de preventieve maatregelen bedragen € 125.000. Zoals vermeld in het voorwoord wordt voor geheel 2020 een bedrag van maximaal € 500.000. Substantieel andere (hogere) uitgaven worden niet voorzien. Wel kunnen uitgaven op een later moment gaan spelen in 2021.

8.1. Algemeen

Risico	Risicobedrag
Onderwijsachterstandsmiddelen	€ 150.000,00
Vereenvoudiging bekostiging	Nog niet nader te kwantificeren

Sinds schooljaar 2019-2020 is er een nieuwe systematiek van berekenen van de onderwijsachterstandsmiddelen. Vanaf dit schooljaar bepaalt het CBS per school de 'achterstandsscore'. Deze is onder andere gebaseerd op opleidingsniveau en herkomst van ouders en eventuele schuldsaneringsproblematiek. Het ministerie van Onderwijs bepaalt vervolgens een bedrag per achterstandsscore (schooljaar 2019-2020: € 524.000). In de periode 2020-2022 geldt een overgangsregeling. Op basis van de teldatum 1-10-2018 is de oude en nieuwe situatie doorgerekend.

De teruggang in bekostiging bedraagt uiteindelijk € 150.000. Er wordt landelijk gesproken over vereenvoudiging van de bekostiging. Onder meer wordt gesproken over bekostiging op kalenderjaar en vermindering van het aantal te hanteren parameters binnen de bekostiging. Het wetsvoorstel is op dit moment voor advies bij de Raad van State, invoering is voorzien vanaf 2022. Omdat op dit moment de uitkomsten en de effecten van een gewijzigde bekostigingssystematiek onbekend zijn, is er in deze begroting tot en met 2024 geen rekening gehouden met dit scenario. Het eventueel te lopen risico bedrag is nog niet te kwantificeren.

8.2. Personeel

Risico	Risicobedrag
Nieuwe CAO	Nog niet te kwantificeren,
Ziekteverzuim en interne vervangingspool	Nog niet te kwantificeren
Transitievergoeding	Nog niet te kwantificeren

Nieuwe CAO: met ingang 1 januari 2020 is er een nieuwe CAO van kracht. Onduidelijk is nog of de volledige stijging van de kosten zullen worden gecompenseerd door het ministerie.

Ziekteverzuim en interne vervangingspool: het is nimmer mogelijk volledig te anticiperen op het daadwerkelijke ziekteverzuim. Het financiële risico is niet te voorspellen. Gezien het huidige lerarentekort is het voornaamste risico dat er niemand voor de klas staat bij verzuim. Het wordt ieder jaar moeilijker om voldoende onderwijzend personeel te vinden om de interne vervangerspool te vullen.

Transitievergoedingen: te ontvangen bedragen in het kader van de Wet Compensatie Transitievergoedingen. Onduidelijk is of de betaalde en nog te betalen transitievergoedingen volledig worden gecompenseerd door het UWV.

8.3. Innovatie

Ten aanzien van innovatie worden geen risico's voorzien die goed te kwantificeren zijn. Uiteraard kunnen projecten vertraging oplopen

8.4. Passend Onderwijs

Risico's op dit vlak zijn niet in geld uit te drukken. De aanvragen voor ambulante begeleiding fluctueren enorm gedurende het schooljaar. Risico is dan dat de uitgaven in sommige periodes hoger zijn dan in andere periodes, waardoor moeilijk in te schatten is hoeveel aanvragen nog goed te keuren zijn binnen het dan nog aanwezige budget.

Hiernaast vraagt het goed uitvoeren van passend onderwijs veel van onze leerkrachten, zeker in samenhang met het aankomende lerarentekort. Hoewel bovenstaande op langere termijn voor meer expertise en kwaliteit zal zorgen, vraagt het op korte termijn een inspanning die overbelasting in de hand zou kunnen werken.

8.5. Huisvesting en Facilitair

Risico	Risicobedrag
Voorziening Groot Onderhoud	Onbekend, naar verwachting tussen de € 100.000 - € 300.000
Klimaatakkoord	Onbekend – vervangingen in het kader van duurzame energietransitie, stijgende energieprijzen
Ontwikkelingen bouwsector	Onbekend – gebrek aan capaciteit in de bouwsector
Energielasten	Onbekend

Er is nog steeds landelijk discussie over de berekening van de hoogte van de voorziening groot onderhoud. Nu moet nog het totaal saldo van de stichting per jaar positief zijn, de discussie is of het niet per onderdeel, per school, per jaar positief moet zijn. Hierover is nog geen uitspraak. Als dit doorgaat leidt dit tot noodzakelijke zeer hoge extra dotaties aan de voorzieningen, naar schatting landelijk een half miljard. Vooralsnog wordt er in de begroting geen rekening gehouden met deze mogelijke wijzigingen.

Op dit moment is nog onbekend welke vervangingsinvesteringen in het kader van de duurzame energietransitie benodigd zijn. Wel is de verwachting dat de energierekening gedurende deze transitie verder zal oplopen.

Energietarieven staan onder druk, vooral door overheidsheffingen, maar ook door de ontwikkelingen op de energiemarkt. Tarieven van ons energiecollectief voor 2020 worden jaarlijks aan het einde van het jaar bekend gemaakt. In de begroting is rekening gehouden met de reguliere indexering (2%). Daarnaast wordt er in de planperiode rekening gehouden met duurzame energietransitie. Onbekend is wat de financiële consequenties zijn van deze ontwikkelingen.

8.6. Samenvatting risico's

Lage kans	Midden kans	Hoge kans
Risico	Risicobedrag	Kans
Indexering lumpsum met 1%	€ 150.000,00	
Toekenning subsidies	€ 200.000,00	
Vereenvoudiging bekostiging	Nog niet te kwantificeren	
Onderwijsachterstandsmiddelen	€ 150.000,00 ná drie jaar	
Nieuwe CAO	Nog niet te kwantificeren	
Ziekteverzuim en interne vervangingspool	Nog niet te kwantificeren	
Transitievergoeding	Nog niet te kwantificeren	
Voorziening Groot Onderhoud	Onbekend, maar zal naar verwachting tussen de € 100.000,00 - € 300.000,00 liggen	
Klimaatakkoord	Onbekend – vervangingen in het kader van duurzame energietransitie, stijgende energieprijzen	
Ontwikkelingen bouwsector	Onbekend – gebrek aan capaciteit in de bouwsector	
Energielasten	Onbekend	

9. ToetsingsCommissie FormatieFrictie

Waar noodzakelijk kunnen middelen toegekend worden bovenop de standaard berekende formatie. Dit wordt beoordeeld door een ToetsingsCommissieFormatieFrictie, bestaande uit een aantal directeuren en de afdeling personeelszaken. Op deze wijze wordt een onafhankelijk advies aan het CvB geformuleerd of er inderdaad extra formatie nodig is op de betreffende school. N.a.v. het advies van de commissie neemt het CvB een besluit om al dan niet extra formatie (betaald vanuit de frictiepot) in te zetten.

10. Demografische ontwikkelingen

Op basis van de trend in de demografische ontwikkeling binnen het voedingsgebied van onze stichting en de realisatie van de integrale huisvestingsplanfase 2020-2036 wordt de noodzaak ervaren te komen tot een herformuleren van beleid over instandhouding van onze scholen. Uitgangspunten bij het managen van het scholenbestand van Stichting kom Leren zijn:

De bepalingen in de Wet Primair Onderwijs over stichten – opheffen – fusie van scholen. Eigen bestuurlijke criteria van Stichting kom Leren zoals vastgelegd in de beleidsnota “instandhouding van scholen”.

Leidend m.b.t. instandhouding is uiteraard het kwaliteitsniveau van de school en de daaruit voortvloeiende garantie op goed (passend) onderwijs voor de kinderen. De laatste jaren zien we dat scholen steeds meer jaargroep doorbrekende organisatievormen toepassen en steeds meer toewerken naar een verdergaande vorm van gepersonaliseerd leren, waarbij niet meer het leerstofaanbod centraal staat maar veel meer het individuele kind. Tevens biedt de geografische ligging en de verdergaande onderlinge samenwerking van onze scholen de mogelijkheid om krachten te bundelen waardoor expertise die op de ene school voorhanden is ook ingezet kan worden bij een nabijgelegen school. Eén voorbeeld van uit de praktijk zien we bij de voorgenomen samenwerking tussen de 5 scholen onder het Savelsbos (Tangram, de Cramignon, de Sint Jozef, Sint Gertrudis en de Sint Martinus).

11. Verantwoording financiën

11.1. Ontwikkelingen in meerjaren perspectief

Leerlingen

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	01-10-2017	01-10-2018	01-10-2019	01-10-2020	01-10-2021	01-10-2022	01-10-2023
Leerlingaantallen	3.533	3.573	3.580	3.544	3.509	3.474	3.439

Ten opzichte van het schooljaar 2018-2019 zien we in het schooljaar 2019-2020 een lichte stijging van 7 leerlingen. Dit betreft de prognose naar 1 oktober 2019 met peildatum 1e schooldag schooljaar 2019-2020. Dit betekent een lichte stijging van 0,2%. We constateren hierbij dat de stijging van het aantal leerlingen op de scholen in het Heuvelland 48 leerlingen bedraagt, met als oorzaak onder andere diverse nieuwbouwlocaties en sluiting van overige scholen in deze regio. De scholen in Maastricht worden optimaal ingericht om ze zo aantrekkelijk mogelijk te maken in een regio met krimpende leerlingenaantallen. Inmiddels zijn de websites en huisstijl van alle scholen en de stichting volledig vernieuwd en is er een communicatieplan 2019-2023 opgesteld waarin de organisatie de inhoudelijke koers aangeeft naar de doelgroepen en stakeholders. Om de geprognosticeerde leerlingendaling laag te houden en de scholen te helpen met het voeren van de juiste communicatie naar de omgeving is er eind 2017 gestart met een extern communicatiebureau om de scholen beter op de kaart te zetten. In 2019 zijn we door gegaan met deze intensieve Pr-strategie en hebben we onder andere alle websites van de scholen en www.kom-leren.nl vernieuwd en opgefrist. Tevens is de gehele huisstijl vernieuwd.

FTE

De prognose van het aantal fte:

	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
OP	201,9	210,2	207,6	205,1	202,6	200,1	197,6
OOP	18,1	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2
Directie	19,4	18,1	18,1	18,1	18,1	18,1	18,1
Totaal	239,4	257,5	254,9	252,4	249,9	247,4	244,9

Aangezien de inkomsten (rijksbijdragen) zijn gekoppeld aan het aantal leerlingen dient dit in balans met het aantal fte's te zijn. Er wordt gewerkt met een flexibele schil van medewerkers met een contract voor bepaalde tijd. De evenwichtige balans tussen formatie en leerlingen is wezenlijk. Toename in de bezetting is te relateren aan beleidskeuzes. Denk hierbij aan de inzet van extra onderwijsassistenten vanuit het budget voor de werkdruk verlagende middelen.

In de meerjaren begroting 2020-2024 is een krimp voorzien van het aantal leerlingen van gemiddeld 1% per jaar. In formatieve zin is deze krimp doorvertaald.

Onderstaand de verhouding tussen de personele lasten ten opzichte van de rijksbijdragen. De inspectie hanteert < 95% als norm om te beoordelen of de continuïteit niet in gevaar is. Dat is in de begrotingsperiode 2020-2024 niet het geval.

Verhouding personele lasten ten opzichte van rijksbijdragen:

2018 realisatie	2019 realisatie	2020 begroting	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting
85,0%	85,0%	86,4%	86,4%	87,5%	87,0%	85,7%

11.2. Financiële positie

Het financiële toezicht op de onderwijsinstellingen gebeurt onder meer aan de hand van een set kengetallen. Deze worden vergeleken met een aantal signaalwaarden, die het ministerie van OC&W heeft vastgesteld. De financiële kengetallen van de afgelopen drie jaren van Stichting kom Leren zijn:

Kengetallen	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Signaleringsgrens
Weerstandsvermogen	0,36	0,38	0,33	0,32	0,30	0,29	0,28	< 0,05
Solvabiliteit 1	0,58	0,59	0,56	0,54	0,52	0,51	0,50	< 0,30
Solvabiliteit 2	0,83	0,82	0,83	0,82	0,82	0,81	0,81	< 0,30
Rentabiliteit	0,01	0,04	-0,01	-0,02	-0,02	-0,02	-0,01	< 0,00
Liquiditeit	3,31	3,62	1,89	1,46	1,39	1,22	1,16	< 0,75

Het weerstandsvermogen (eigen vermogen inclusief onverdeeld resultaat/ totale baten inclusief financiële baten) geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele financiële tegenvallers op kan vangen. Het weerstandsvermogen bevindt zich de afgelopen jaren ruim boven de signaleringsgrens van <0,05. Er is dus voldoende vermogen om mogelijke klappen in de toekomst op te vangen.

De solvabiliteit geeft inzicht in hoeverre in de toekomst aan de verplichtingen kan worden voldaan. Hierbij maken we onderscheid in solvabiliteit 1 (eigen vermogen/ totaal vermogen) en solvabiliteit 2 (eigen vermogen plus voorzieningen)/ totaal vermogen) met signaleringsgrenzen van <0,30. De stichting scoort ruim boven de signaleringsgrenzen. Dit betekent dat we voldoende eigen vermogen hebben om aan onze verplichtingen te voldoen.

De rentabiliteit (totaalresultaat/ totale baten) geeft inzicht in hoeverre baten en lasten elkaar in evenwicht houden. Conform de ontwikkeling van het resultaat is de rentabiliteit de afgelopen jaren steeds boven de signaleringsgrens van <0,00. Zo lang de lasten gelijk of lager dan de baten zijn zal de signaleringsgrens niet worden overschreden.

De liquiditeit (vlottende activa/ kortlopende schulden) geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de verplichtingen kan worden voldaan. Als signaleringsgrens hanteert het ministerie <0,75. De liquiditeit van de stichting vertoont al enkele jaren een stijgende lijn, ruim boven de signaleringsgrens. We hebben dus voldoende liquide middelen om onze schulden te betalen.

Naast bovenstaande kengetallen wordt ook de huisvestingsratio gehanteerd. Deze ratio (huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen en terreinen)/ totale lasten) maakt inzichtelijk of er in verhouding niet een te groot deel van de baten aan huisvesting wordt besteed, dus of er voldoende geld aan het primaire onderwijsproces wordt besteed. Onze huisvestingsratio is met 0,07 lager dan de signaleringswaarde 0,10.

Het bestuur van de stichting acht de reservepositie ultimo 2019 op niveau. Over de planperiode 2020-2024 is te zien dat de rentabiliteit onder nul daalt. Dit is het gevolg van de bewust negatieve exploitatieresultaten over deze periode. Zie hiervoor tevens paragraaf 13.6. De andere kengetallen blijven ruim boven de signaleringsgrens in de planperiode.

11.3. Baten en lasten

Hieronder de staat van baten en lasten over 2019 inclusief meerjarenbegroting en toelichting:

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Vershil verslagjaar t.o.v. begroting	Vershil verslagjaar t.o.v. T-1
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Baten										
(Rijks)bijdragen OC&W	21.845.206	21.449.700	23.096.044	21.777.166	21.567.402	21.194.014	20.963.115	20.878.756	1.646.344	1.250.838
Overige overheidsbijdragen	173.191	164.692	366.572	134.040	134.040	134.040	134.040	134.040	201.880	193.381
Overige baten	815.728	731.781	917.585	1.481.987	1.088.889	994.114	957.208	949.599	185.804	101.857
Totaal baten	22.834.125	22.346.173	24.380.201	23.393.193	22.790.331	22.322.168	22.054.363	21.962.395	2.034.028	1.546.076
Lasten										
Personele lasten	18.566.204	18.712.410	19.159.462	19.225.327	19.040.684	18.538.535	18.240.542	17.899.249	447.052	593.258
Afschrijvingen	373.193	465.629	427.496	611.100	684.070	700.268	588.185	588.860	-38.133	54.303
Huisvestingslasten	1.635.348	1.722.973	1.735.180	1.893.535	1.699.421	1.670.663	1.692.263	1.711.087	12.207	99.832
Overige lasten	927.049	1.065.611	1.251.926	1.125.257	1.002.654	979.586	1.022.732	1.062.032	186.315	324.877
Leermiddelen	1.034.319	779.700	944.841	927.392	939.977	952.830	965.931	927.982	165.141	-89.478
Totaal lasten	22.536.113	22.746.323	23.518.905	23.782.611	23.366.806	22.841.882	22.509.653	22.189.210	772.582	982.792
Saldo baten en lasten	298.012	-400.150	861.296	-389.418	-576.475	-519.714	-455.290	-226.815	1.261.446	563.284
Financiële baten en lasten										
Financiële baten	116.789	115.500	98.905	100.250	100.251	100.250	100.249	100.251	-16.595	-17.884
Financiële lasten	125.285	26.000	37.371	27.120	28.240	29.363	30.487	31.616	11.371	-87.914
Totaal financiële baten en lasten	-8.496	89.500	61.534	73.130	72.011	70.887	69.762	68.635	-27.966	70.030
Resultaat baten en lasten	289.516	-310.650	922.830	-316.288	-504.464	-448.827	-385.528	-158.180	1.233.480	633.314

Stichting kom Leren sluit 2019 af met een positief exploitatieresultaat van € 922.830, terwijl in de begroting uit werd gegaan van een negatief resultaat van € 310.650. De baten waren 9,8% hoger en de lasten 4,1% hoger dan begroot.

11.4. Baten

Het bevoegd gezag ontvangt personele bekostiging per schooljaar, de vergoeding voor materiële instandhouding per kalenderjaar, gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober van het voorgaande jaar. De financiële verslaggeving is gebaseerd op het kalenderjaar. Door een wijziging van het aantal leerlingen veranderen ook de baten. Om een gezond financieel resultaat te blijven realiseren is kostenbeheersing van belang. In de praktijk komt dat vooral neer op het tijdig aanpassen van de personele verplichtingen aan de te verwachte inkomsten.

De realisatie wijkt op een aantal punten af van de begroting. De voornaamste afwijkingen zijn:

- Extra bekostiging 2018-2019 en 2019-2020 ad € 900.000. Dit betreft personele groei en aanpassingen bekostiging personeel en materieel.
- Bijzondere aanvullende personele bekostiging ad € 355.000 (€ 99,25 per leerling).

Voor bovengenoemde extra bekostiging geldt dat de baten verantwoord dienen te worden in boekjaar 2019 en de lasten (lees: CAO aanpassing) op boekjaar 2020 gaan drukken.

- Bekostiging aanvullende formatie asielzoekers en vreemdelingen ad € 200.000. Deze bekostiging wordt initieel niet begroot omdat de onzekerheid met betrekking tot het al dan niet blijven van deze asielzoekers te groot is.

- Afrekening vaststellingsovereenkomst met de gemeente Eijsden-Margraten 2019 ad € 265.000.
- Extra inkomsten Samenwerkingsverband Passend Onderwijs ad € 200.000.

11.5. Lasten

Kostenbeheersing is van groot belang. In de praktijk komt dat vooral neer op het tijdig aanpassen van de structurele verplichtingen aan de structurele inkomsten. Gezien het feit dat de personele lasten onze grootste kostenpost is, is sturing op de formatie het belangrijkste element in de kostenbeheersing. In onderstaand overzicht het aandeel van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten:

Jaar	Aandeel
2017	78,0%
2018	82,4%
2019	81,6%

Het aandeel van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten was in 2019 81,6%. Hiermee zit de stichting op het gemiddelde van de afgelopen jaren. Kalenderjaar 2017 was een uitzondering en werd veroorzaakt door een noodzakelijke extra dotatie aan de voorziening groot onderhoud, waardoor er verhoudingsgewijs minder personele lasten waren.

Bij de lasten wijkt de realisatie in een aantal gevallen af van de begroting. De voornaamste afwijkingen zijn:

- Inzet extra personeel en salarisverhoging ad € 800.000.
- Minder inkomsten vervanging personeel ad € 100.000. Oorzaak is een lager ziekteverzuim.
- Minder uitgaven overige personeelskosten ad € 300.000. Dit is vooral te zien in de post 'personele risico's'.
- Meer uitgaven leermiddelen ad € 150.000. We zien dat er naast de klassieke leermiddelen (boeken en schriften) ook licenties moeten worden aangeschaft om digitale lesmethoden te kunnen aanschaffen.
- Extra inhuur externen ad € 100.000.

De belangrijkste verschillen van het resultaat in het verslagjaar ten opzichte van vorig verslagjaar zijn:

- Rijksbijdragen: indexering die het Ministerie van OC&W met terugwerkende kracht heeft berekend. Bovendien zijn er eenmalig extra middelen inzake bijzonder aanvullende bekostiging ontvangen in 2019, die pas worden uitgegeven in 2020.
- Overige vergoedingen personeel: deze zijn hoger dan vorig jaar in verband met een ontvangst van een vergoeding van letselschade.
- Inkomsten overige projecten: de inkomsten overige projecten betreft een aantal subsidies namelijk project DOOR, muziekonderwijs, gezonde school. Tevens zijn er meerdere jaren projecten die verwerkt zijn op de balans, waarvan maandelijks een vrijval wordt verwerkt ten opzichte van de gerealiseerde loonkosten in de staat van baten en lasten.
- Lonen en salarissen: de toename aan personele lasten kent verschillende oorzaken. De stijging van het aantal Fte's, de CAO ontwikkelingen en de stijging van de pensioenpremie levert hogere salarissen op.
- Overige personele lasten:
 1. Dotatie jubilea is gelijk aan de begroting, maar fors minder dan voorgaand jaar. Tevens heeft er in 2019 een vrijval plaatsgevonden die niet voorzien was, omdat uiteindelijk de voorziening jubilea toch te hoog werd geacht.
 2. In 2018 heeft een eenmalige vrijval spaarverlof plaatsgevonden.
 3. Hogere kosten nascholing ten opzichte van zowel begroting 2019 als ook realisatie 2018. De kosten voor ondernemersplan / projectmanagement zijn lager t.o.v. de begroting. Het ondernemingsplan is in het verslagjaar nagenoeg afgerond.
- Afschrijvingslasten: er zijn meer afschrijvingslasten ten opzichte van de realisatie 2018 vanwege verdergaande investeringen.
- Overige lasten: de kosten voor administratie zijn toegenomen ten opzichte van 2018 doordat

er meer inhuur voor ziektevervanging heeft plaatsgevonden vanuit het administratiekantoor.

11.6. Meerjarenbegroting

De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting zijn: Stichting kom Leren gaat in de meerjarenbegroting 2020-2024 uit van een leerlingendaling van 1% per jaar. De bekostiging in de meerjarenbegroting is hierop aangepast. De jaarlijkse indexatie van de lumpsum (personele vergoedingen) bedraagt eveneens 1%. Andere uitgangspunten voor de meerjarenbegroting zijn een indexatie van zowel de materiële uitgaven als de materiële bekostiging van 2% per jaar. De meerjarenbegroting laat in de planperiode bewust een negatief exploitatieresultaat zien. Op deze manier wordt het eigen vermogen gecontroleerd afgebouwd binnen de financiële kaders van het Ministerie van OC&W.

Daarnaast zet de stichting in de begrotingsperiode 2020-2024 in op een aantal speerpunten:

- Innovatieprogramma.
- Verdere uitbouw kom Leren Academie.
- Aanpassing gebouwen t.b.v. onderwijskundige vernieuwingen.
- Veiligheid in schoolgebouwen en op buitenterrein.
- Verduurzaming schoolgebouwen.
- Diverse bouwprojecten.
- Invoering SchouderCom als digitaal communicatiemiddel.

Coronavirus (COVID-19)

In het voorwoord en in hoofdstuk 8 is aandacht geschonken aan de mogelijke impact van de coronacrisis voor de stichting. Korte tijdshalve wordt naar deze paragrafen verwezen.

11.7. Financiële baten en lasten

De creditrente op betaal- en spaarrekeningen is in 2019 nog verder gedaald tot 0,01%. Vanaf mei 2020 hanteert de bank zelfs een negatief rentepercentage van 0,5% voor tegoeden boven de € 3.000.000. De baten bestaan dan ook voornamelijk uit couponrente van onze beleggingen.

Het verschil tussen begroting en realisatie betreft voornamelijk negatief ongerealiseerd koersresultaat. Dit is een virtueel resultaat dat jaarlijks moet worden verantwoord maar dat sterk afhankelijk is van de ontwikkelingen op de beurs. Het werkelijke resultaat wordt pas gerealiseerd bij verkoop van de betreffende fondsen. Door de hoofdsomgarantie van onze beleggingen is het risico uiteindelijk zeer beperkt. Dit wordt uitgebreider toegelicht in de paragraaf Treasury.

11.8. Balans

De balans per 31 december 2019 is als volgt:

	Realisatie			Begroting				
	31 december 2018	31 december 2019	Mutatie in %	31 december 2020	31 december 2021	31 december 2022	31 december 2023	31 december 2024
Activa								
<i>Vaste activa:</i>								
- Materiële vaste activa	1.837.095	2.368.678	29%	4.864.316	5.450.796	5.133.278	5.130.543	5.086.183
- Financiële vaste activa	4.579.215	3.338.684	-27%	4.579.215	4.579.215	4.579.215	4.579.215	4.579.215
<i>Vlottende activa:</i>								
- Vorderingen	1.380.150	1.580.420	15%	1.380.150	1.380.150	1.380.150	1.380.150	1.380.150
- Effecten	167.994	235.057	40%	167.994	167.994	167.994	167.994	167.994
- Liquide middelen	6.347.766	8.337.158	31%	2.945.766	1.939.080	1.760.887	1.357.921	1.218.744
Totaal activa	14.312.220	15.859.997	11%	13.937.441	13.517.235	13.021.524	12.615.823	12.432.286
Passiva								
Eigen vermogen (inclusief reserves)	8.371.833	9.294.663	11%	7.744.895	7.240.431	6.791.604	6.406.076	6.247.895
Voorzieningen	3.557.171	3.757.734	6%	3.809.330	3.893.588	3.846.704	3.826.531	3.801.175
Kortlopende schulden	2.383.216	2.807.600	18%	2.383.216	2.383.216	2.383.216	2.383.216	2.383.216
Totaal activa	14.312.220	15.859.997	11%	13.937.441	13.517.235	13.021.524	12.615.823	12.432.286

De belangrijkste mutaties in de balansposten in het verslagjaar ten opzichte van het voorgaande jaar zijn:

- Materiële vaste activa: de stijging in boekjaar 2019 wordt veroorzaakt doordat er meer is geïnvesteerd dan op bestaande activa is afgeschreven.
- Financiële vaste activa: deze daling wordt veroorzaakt door de verkoop van een aantal obligatieportefeuilles die niet meer voldeden aan de 'Regeling Belenen en Beleggen' van het Ministerie van OC&W. De verkoopwaarde van deze beleggingen zijn verantwoord onder liquide middelen (beleggersrekening).
- Liquide middelen: deze stijging wordt veroorzaakt door een stijging van de beleggersrekening zoals hierboven vermeld.
- Eigen vermogen: deze stijging is het gevolg van het positieve exploitatieresultaat.

De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjaren-balans zijn:

- Materiële vaste activa:
 1. In 2020 wordt begonnen met de in pandige verbouwing van OBS De Binnenstad (2020).
 2. Eigen bijdrage in verband met door het bestuur overeengekomen extra verduurzamingsmaatregelen aan IKC ZieZo! (2020).
 3. Verduurzaming gebouwen (2020 – 2021).
 4. Onderwijskundige vernieuwingen gebouwen (2020 – 2021).
 5. Vernieuwen meubilair scholen (2020 – 2024).
- Liquide middelen: door de hierboven genoemde investeringen zullen de liquide middelen in de planperiode 2020-2024 afnemen. De oorzaak hiervan is de cash-out bij het doen van deze investeringen.
- Eigen vermogen (inclusief reserves): dit zal, zoals ook al eerdergenoemd, worden afgebouwd omdat de stichting in de planperiode ieder jaar een negatief exploitatieresultaat laat zien.

11.9. Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen zijn middelen om op het juiste, noodzakelijke moment te kunnen inzetten om de kwaliteit van het onderwijs, personeel en faciliteiten te garanderen. Onderstaand een overzicht per 31 december 2019 van de reserves en voorzieningen.

Reserves en voorzieningen	2019	2019	2018	2018
	totaal	per leerling	totaal	per leerling
Aantal leerlingen		3.580		3.573
	€	€	€	€
Stichtingskapitaal	227	0	227	0
Algemene reserve	2.323.274	649	2.565.159	718
Bestemmingsreserves	6.971.162	1.947	5.806.447	1.625
Totaal reserves	9.294.663	2.596	8.371.833	2.343
Voorzieningen	3.757.734	1.050	3.557.171	996
Totaal reserves en voorzieningen	13.052.397	3.646	11.929.004	3.339

De leerlingaantallen zijn gebaseerd op de teldata 1 oktober 2019 en 1 oktober 2018.

Het saldo aan reserves en voorzieningen neemt toe tot € 13,0 miljoen. Het aantal leerlingen stijgt met 0,2%. Het bedrag aan reserves en voorzieningen omgerekend per leerling stijgt met € 307 tot € 3.646.

Reserves:

De algemene reserve bedraagt € 2,3 miljoen. Dit is € 649 per leerling. De bestemmingsreserves (personeel, risicofonds, innovatie, passend onderwijs, bijzondere aanvullende bekostiging en niet-subsidiabele middelen) bedraagt € 7,0 miljoen. Dit is € 1.947 per leerling. De bestemmingsreserves passend onderwijs en bijzondere aanvullende bekostiging is vanaf 2019 gevormd. Deze laatste is het gevolg van de in de CAO afgesproken eenmalige uitkering die in februari 2020 aan alle medewerkers is uitgekeerd. Dit geld is in december 2019 ontvangen, en als zodanig verantwoord in 2019, terwijl de uitbetaling van deze eenmalige uitkering in 2020 dient worden verantwoord.

Voorzieningen:

Er zijn twee personele voorziening: voorziening jubilea van € 252.831 en een voorziening duurzame inzetbaarheid van € 36.156.

De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplannen van de scholen met het doel om een adequate staat van het onderhoud van de gebouwen te kunnen blijven financieren en bedraagt € 3,5 miljoen.

Deel B: Jaarrekening 2019

Stichting

kom
Leren

Samen voor
goed onderwijs.

INHOUDSOPGAVE JAARREKENING

PAGINA

	Financiële positie	59
	Resultaat	60
	Kengetallen	61
B1	Grondslagen voor de jaarrekening	62
B2	Balans per 31 december 2019	69
B3	Staat van baten en lasten 2019	71
B4	Kasstroomoverzicht 2019	72
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	
1.2	Materiële vaste activa	73
1.3	Financiële vaste activa	74
1.5	Vorderingen	74
1.6	Effecten	74
1.7	Liquide middelen	75
2.1	Eigen vermogen	76
2.2	Voorzieningen	77
2.4	Kortlopende schulden	78
	Model G: geormerkte doelsubsidies ministerie van OCW	79
	Gebeurtenissen na balansdatum	80
B6	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	81
B8	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	
3.1	(Rijks)bijdragen OCW	82
3.2	Overige overheidsbijdragen	82
3.5	Overige baten	82
4.1	Personele lasten	83
4.2	Afschrijvingslasten	84
4.3	Huisvestingslasten	84
4.4	Overige instellingslasten	85
4.4	Leermiddelen	85
5	Financiële baten en lasten	86
	WNT	87
	(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	90
	Model E: Overzicht verbonden partijen	91
C	OVERIGE GEGEVENS	
C1	Controleverklaring	92
	Ondertekening van de jaarrekening	
	BIJLAGE	
D1	Gegevens over de rechtspersoon	97

Financiële positie 2019

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2019		31-12 2018	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	2.369	14,9%	1.837	12,8%
Financiële vaste activa	3.339	21,1%	4.579	32,0%
Vorderingen	1.580	10,0%	1.380	9,6%
Effecten	235	1,5%	168	1,2%
Liquide middelen	8.337	52,5%	6.348	44,4%
	<u>15.860</u>	<u>100,0%</u>	<u>14.312</u>	<u>100,0%</u>
Passiva				
Eigen vermogen	9.295	58,6%	8.372	58,5%
Voorzieningen	3.758	23,7%	3.557	24,8%
Langlopende schulden	-	0,0%	-	0,0%
Kortlopende schulden	2.807	17,7%	2.383	16,7%
	<u>15.860</u>	<u>100,0%</u>	<u>14.312</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2019 bedraagt € 922.830 t.o.v. € 289.516 over 2018.

De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2019 x € 1.000	Begroting 2019 x € 1.000	Realisatie 2018 x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	23.096	21.450	21.845
Overige overheidsbijdragen	366	164	173
Overige baten	918	732	816
Totaal baten	24.380	22.346	22.834
Lasten			
Personele lasten	19.159	18.712	18.566
Afschrijvingslasten	428	466	373
Overige lasten	3.932	3.568	3.597
Totaal lasten	23.519	22.746	22.536
Saldo baten en lasten	861	-400	298
Financiële baten en lasten			
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>	62	90	-8
Resultaat baten en lasten	923	-310	290

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten. De kengetallen geven de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Liquiditeit <i>(vlottende activa/kortlopende schulden)</i>	3,62	3,31
Solvabiliteit 1 <i>(eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva)</i>	0,59	0,58
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva)</i>	0,82	0,83
Rentabiliteit <i>(saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten)</i>	0,04	0,01
Weerstandvermogen <i>(eigen vermogen / totale baten)</i>	0,38	0,36
Personele lasten / totale lasten	0,81	0,82
Materiële lasten / totale lasten	0,19	0,18
Huisvestingsratio <i>(huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen & terreinen) / totale lasten)</i>	0,07	0,07

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

Toelichting op de (geconsolideerde) balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting kom Leren is het bevoegd gezag en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Maastricht en Heuvelland.

1.2 Continuïteit

Het eigen vermogen van stichting kom Leren bedraagt per 31 december 2019 € 9.294.062 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting kom Leren is feitelijk gevestigd op Oranjeplein 201, 6224 KV te Maastricht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 59649097.

1.4 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van stichting kom Lerend zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.5 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van stichting kom Leren en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.6 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Indien noodzakelijk voor vergelijkingsdoeleinden zijn enkele vergelijkende cijfers aangepast. Dit heeft echter geen invloed op het vermogen en/of resultaat.

2.3 Financiële instrumenten

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa en de vlottende activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille of met betrekking tot eigen-vermogensinstrumenten buiten de handelsportefeuille, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingsmodellen en waarderingstechnieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

3.2 Financiële vaste activa

3.2.1 Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover stichting kom Leren in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaarding worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf "Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa"); afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

3.2.2 Overige effecten

De waarderingsgrondslagen van de overige effecten opgenomen onder de financiële vaste activa zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen voor de effecten onder de vlottende activa. Daarom wordt hiervoor verwezen naar de paragraaf Effecten.

3.3 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd van 1,0% (2017: 1,0%). De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de stichting op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de stichting de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

3.4 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.5 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.6 Eigen vermogen

3.6.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.6.2 Overige bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve personeel (voorheen P&A - beleid) is bedoeld als reserve voor personele uitgaves in de toekomst, die niet uit de dan toegekende subsidies kunnen worden betaald.

De bestemmingsreserve risicofonds is gevormd met als doel de kosten van toekomstige personele risico's op te vangen.

De bestemmingsreserve Innovatie is gevormd om de kosten ten laste van deze bestemmingsreserve te brengen die zijn opgenomen in het Innovatieplan.

3.7 Voorzieningen

3.7.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.7.2 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1% (2018: 1%) als disconteringsvoet gehanteerd. Door de verlaging van de rente afgelopen jaren is er besloten om ook de rekenrente te verlagen naar 1%.

3.7.3 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Per 1 januari 2019 zijn de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) veranderd met betrekking tot de berekeningswijze van de voorziening groot onderhoud. De Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan nu uit van het gelijkmatig opbouwen van de voorziening groot onderhoud per gebouw én per onderhoudscomponent tussen de momenten van het uitvoeren van het groot onderhoud (onderhoudscyclus). Tot 1 januari 2019 werd door schoolbesturen voor de bepaling van de hoogte van de onderhoudsvoorziening veelal het egalisatieprincipe gehanteerd, waarin de totale onderhoudskosten gelijkelijk over de jaren verdeeld werden gedurende de gehele looptijd van het onderhoudsplan.

Voor de verslagjaren 2018 en 2019 is een overgangsregeling afgesproken, waarin schoolbesturen de hoogte van de voorziening nog op de oude manier mogen bepalen. In 2020 wordt door de RJ werkgroep nadere richtlijnen verschaft over de juiste berekeningssystematiek van de voorziening groot onderhoud voor het verslagjaar 2020.

3.8 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2019 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,8%.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting kom Leren heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

4.6 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1. Rente- en kasstroomrisico

Stichting kom Leren loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Stichting kom Leren risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting kom Leren risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

B2 Balans per 31 december 2019 na resultaatbestemming

Activa	2019		2018	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Inventaris en apparatuur	1.976.549		1.497.412	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	392.129		339.683	
		2.368.678		1.837.095
Financiële vaste activa				
Effecten		3.338.684		4.579.215
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	308.948		54.379	
Ministerie van OCW	984.238		959.070	
Overige vorderingen en overlopende activa	287.234		366.701	
		1.580.420		1.380.150
Effecten (kortlopend)		235.057		167.994
Liquide middelen				
Kas	8.433		9.648	
Tegoeden op bankrekeningen	8.338.725		6.347.968	
Overige liquide middelen	-10.000		-9.850	
		8.337.158		6.347.766
TOTAAL ACTIVA		15.859.997		14.312.220

Passiva	2019		2018	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Bestuursvermogen	227		227	
Algemene reserve	2.323.274		2.565.159	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	6.971.162		5.806.447	
		9.294.663		8.371.833
Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	3.468.747		3.147.177	
Overige voorzieningen	288.987		409.994	
		3.757.734		3.557.171
Kortlopende schulden				
Crediteuren	395.922		264.514	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	847.641		813.808	
Schulden terzake van pensioenen	246.707		200.351	
Overige kortlopende schulden	538.750		258.988	
Overige overlopende passiva	778.580		845.555	
		2.807.600		2.383.216
TOTAAL PASSIVA		15.859.997		14.312.220

B3 Staat van Baten en Lasten 2019

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	23.096.044	21.449.700	21.845.206
Overige overheidsbijdragen	366.572	164.692	173.191
Overige baten	917.585	731.781	815.728
Totaal baten	24.380.201	22.346.173	22.834.125
Lasten			
Personele lasten	19.159.462	18.712.410	18.566.202
Afschrijvingslasten	427.496	465.629	373.193
Huisvestingslasten	1.735.180	1.722.973	1.635.349
Overige lasten	1.251.926	1.065.611	927.050
Leermiddelen	944.841	779.700	1.034.319
Totaal lasten	23.518.905	22.746.323	22.536.113
Saldo baten en lasten	861.296	-400.150	298.012
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	98.905	115.500	116.789
Financiële lasten	37.371	26.000	125.285
Saldo financiële baten en lasten	61.534	89.500	-8.496
Resultaat baten en lasten	922.830	-310.650	289.516

B4 Kasstroom 2019

	2019		2018	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		861.296		298.012
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	427.496		369.426	
Mutaties voorzieningen	200.563		546.810	
		<u>628.059</u>		<u>916.236</u>
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	-200.269		-8.945	
- Effecten	-67.063		-107.163	
- Kortlopende schulden	424.384		-177.051	
		<u>157.052</u>		<u>-293.159</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.646.407		921.089
Ontvangen interest	98.905		116.789	
Betaalde interest	-37.371		-125.285	
		<u>61.534</u>		<u>-8.496</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.707.941		912.593
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiele vaste activa	-959.079		-305.575	
Desinvesteringen in materiele vaste activa	-		3.767	
Investeringen financiële vaste activa	-		-705.450	
Desinvesteringen financiële vaste activa	1.240.531		618.357	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		281.452		-388.901
Overige balansmutaties		-		-
Mutatie liquide middelen		<u>1.989.392</u>		<u>523.692</u>
Beginstand liquide middelen	6.347.766		5.824.074	
Mutatie liquide middelen	1.989.392		523.692	
Eindstand liquide middelen		<u>8.337.158</u>		<u>6.347.766</u>

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2019

Activa

Vaste activa

	31-12 2019	31-12 2018
	€	€
1.2 Materiële vaste activa		
Inventaris en apparatuur	1.976.549	1.497.412
Leermiddelen	374.726	317.516
Vervoermiddelen	17.403	22.167
	<u>2.368.678</u>	<u>1.837.095</u>

	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Vervoer- middelen	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i>				
<i>31-12-2018</i>				
Aanschafwaarde	3.855.028	433.159	23.819	4.312.006
Cumulatieve afschrijvingen	-2.357.616	-115.643	-1.652	-2.474.911
	<u>1.497.412</u>	<u>317.516</u>	<u>22.167</u>	<u>1.837.095</u>
<i>Mutaties</i>				
Investeringsen	839.398	119.681	-	959.079
Afschrijvingen	-360.261	-62.471	-4.764	-427.496
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-
	<u>479.137</u>	<u>57.210</u>	<u>-4.764</u>	<u>531.583</u>
<i>Boekwaarde</i>				
<i>31-12-2019</i>				
Aanschafwaarde	4.694.426	552.840	23.819	5.271.085
Cumulatieve afschrijvingen	-2.717.877	-178.114	-6.416	-2.902.407
	<u>1.976.549</u>	<u>374.726</u>	<u>17.403</u>	<u>2.368.678</u>

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubiliar, inventaris en ICT middelen. Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 500.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Inventaris en apparatuur	3 tot 20 jaar
Leermiddelen	5 tot 10 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar

1.3 Financiële vaste activa			31-12 2019	31-12 2018
			€	€
Effecten			3.338.684	4.579.215

<u>Omschrijving</u>	Boekwaarde 1-1-2019	Mutaties 2019		Boekwaarde 31-12-2019
		+	-	
	€	€	€	€
Obligaties	4.579.215	-	-1.240.531	3.338.684
	<u>4.579.215</u>	<u>-</u>	<u>-1.240.531</u>	<u>3.338.684</u>

Vlottende activa			31-12 2019	31-12 2018
			€	€

1.5 Vorderingen

Debiteuren			43.882	54.379
Debiteuren gemeenten			265.066	-
Ministerie van OCW			984.238	959.070
<i>Overige vorderingen</i>				
Overige subsidies gemeenten inzake huisvesting			-	139.736
Overige subsidies gemeenten inzake schades			-	823
Gemeenten onroerende zaak belasting			-	678
Overige vorderingen gemeenten			50.721	-
<i>Totaal overige vorderingen</i>			<u>50.721</u>	<u>141.237</u>
<i>Overige overlopende activa</i>				
Vooruitbetaalde kosten			202.376	129.364
Debiteuren transitoria			34.137	96.100
<i>Totaal overlopende activa</i>			<u>236.513</u>	<u>225.464</u>
Totaal vorderingen			<u>1.580.420</u>	<u>1.380.150</u>

1.6 Effecten (kortlopend)

<u>Omschrijving</u>	Boekwaarde 1-1-2019	Mutaties 2019		Boekwaarde 31-12-2019
		+	-	
	€	€	€	€
Obligaties	102.690	92.762	-	195.452
Opgelopen rente	65.304	-	-25.699	39.605
	<u>167.994</u>	<u>92.762</u>	<u>-25.699</u>	<u>235.057</u>

	31-12 2019	31-12 2018
	<u>€</u>	<u>€</u>
1.7 Liquide middelen		
Kassen	8.433	9.648
Tegoeden op bankrekeningen	8.338.725	6.347.968
Overige liquide middelen	-10.000	-9.850
	<u>8.337.158</u>	<u>6.347.766</u>

De post "overige liquide middelen" betreft (2018 voornamelijk) een afgegeven bankgarantie.

Stichting kom Leren heeft in 2019 in totaal € 1.669.528 subsidie ontvangen van de gemeente Maastricht in het kader van huisvestigingsprojecten. Ultimo 2019 is € 1.330.510 besteed. De resterende liquide middelen ad € 339.018 staan niet ter vrije beschikking van de stichting.

Passiva

	31-12 2019 €	31-12 2018 €	
2.1 Eigen vermogen			
Bestuursvermogen	227	227	
Algemene reserve	2.323.274	2.565.159	
Bestemmingsreserves	6.971.162	5.806.447	
	<u>9.294.663</u>	<u>8.371.833</u>	
	Saldo 31-12-2018 €	Bestemmings- resultaat €	Saldo 31-12-2019 €
Stichtingskapitaal	227	-	227
Algemene reserve	2.565.159	-241.885	2.323.274
Bestemmingsreserves publiek			
Bestemmingsreserve personeel	4.712.887	711.540	5.424.427
Bestemmingsreserve risicofonds	333.972	-15.070	318.902
Bestemmingsreserve Innovatie	294.427	-49.236	245.191
Bestemmingsreserve passend onderwijs	-	157.208	157.208
Bestemmingsreserve bijzondere aanvullende bekostiging	-	354.620	354.620
Bestemmingsreserves privaat			
Bestemmingsreserve niet-subsidiabel	465.161	5.653	470.814
Totaal bestemmingsreserves	<u>5.806.447</u>	<u>1.164.715</u>	<u>6.971.162</u>
Totaal Eigen vermogen	<u>8.371.833</u>	<u>922.830</u>	<u>9.294.663</u>

De bestemmingsreserve personeel is bedoeld als reserve voor personele uitgaves in de toekomst, die niet uit de dan toegekende subsidies kunnen worden bekostigd.

De bestemmingsreserve risicofonds is gevormd met als doel de kosten van toekomstige personele risico's op te vangen.

De bestemmingsreserve Innovatie is gevormd om de kosten ten laste van deze bestemmingsreserve te brengen die zijn opgenomen in het Innovatieplan.

De bestemmingsreserve passend onderwijs is gevormd om toekomstige uitgaven in het kader van passend onderwijs te bekostigen.

De bestemmingsreserve bijzondere aanvullende bekostiging is gevormd om de eenmalige loonkosten in februari 2020 die voortvloeien uit de CAO-onderhandelingen te bekostigen.

De bestemmingsreserve niet-subsidiabel is gevormd met als doel de kosten van toekomstige buitenschoolse activiteiten op te vangen.

				31-12 2019	31-12 2018
				€	€
2.2 Voorzieningen					
Onderhoudsvoorziening				3.468.747	3.147.177
Overige voorzieningen				288.987	409.994
				<u>3.757.734</u>	<u>3.557.171</u>
	Saldo 31-12-2018	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Vrijval 2019	Saldo 31-12-2019
	€	€	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	3.147.177	500.000	-178.430	-	3.468.747
Overige voorzieningen					
Voorziening jubilea	409.994	35.000	-35.108	-157.055	252.831
Voorziening duurzame inzetbaarheid	-	36.156	-	-	36.156
Totaal voorzieningen	<u>3.557.171</u>	<u>571.156</u>	<u>-213.538</u>	<u>-157.055</u>	<u>3.757.734</u>

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. Voor verdere details wordt verwezen naar de grondslagen.

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker.
- Gehele personeelsbestand.
- Jaren dienstverband per medewerker.
- Omvang dienstbetrekking.
- Jubileum bij 25-jarige diensttijd: 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd: 100%.
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde.
- Rekeninghoudend met een blijfkans.

De voorziening duurzame inzetbaarheid is in 2019 gevormd ter financiering van opgebouwde rechten in het kader van duurzame inzetbaarheid.

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
	€	€	€	€
Onderverdeling voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	484.210	2.028.018	956.519	3.468.747
Overige voorzieningen				
Voorziening jubilea	13.356	75.248	164.227	252.831
Voorziening duurzame inzetbaarheid	1.431	34.725	-	36.156
Totaal voorzieningen	<u>498.997</u>	<u>2.137.991</u>	<u>1.120.746</u>	<u>3.757.734</u>

2.4 Kortlopende schulden

	31-12 2019	31-12 2018
	€	€
Crediteuren	395.922	264.514
Belastingen en premies sociale verzekeringen	847.641	813.808
Schulden terzake van pensioenen	246.707	200.351
Overige kortlopende schulden	538.750	258.988
Overlopende passiva	778.580	845.555
	<u>2.807.600</u>	<u>2.383.216</u>
<i>Specificatie overige kortlopende schulden</i>		
Overige subsidies gemeenten inzake huisvesting*	339.018	-
Overige subsidies gemeenten	48.000	-
Overige projecten	108.711	243.810
Netto salaris	43.021	15.178
	<u>538.750</u>	<u>258.988</u>
<i>* dit betreft de volgende huisvestingsprojecten:</i>		
<i>Noodlokaal</i>	8.457	-
<i>ZieZo!</i>	330.561	-
	<u>31-12 2019</u>	<u>31-12 2018</u>
	€	€
<i>Specificatie overlopende passiva</i>		
Overige subsidies ministerie van OCW lerarenbeurs	18.542	33.187
Overige subsidies ministerie van OCW vervanging schoolleiders	62.720	-
Vakantiegeld reservering	617.243	569.969
Crediteuren transitoria	51.888	30.923
Overige overlopende passiva	28.187	211.476
	<u>778.580</u>	<u>845.555</u>

Model G: geormerkte doelsubsidies ministerie van OCW

Bestuur:

Brinnr:

G1. Verantwoording van **subsidies zonder verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum									
Subsidie voor studieverlof/lerarenbeurs	DL/B/110284	6-5-2009	27.813	-	-	-	27.813	9.271		18.542	nee
totaal			€ 27.813	€ -	€ -	€ -	€ 27.813	€ 9.271	€ -	€ 18.542	

G2. Verantwoording van **subsidies met verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum							
totaal			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum								
totaal			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Gebeurtenissen na balansdatum

De wereldwijde pandemie van het coronavirus heeft ons medio maart 2020 in een andere realiteit gebracht. Diverse maatregelen zijn reeds genomen om de verspreiding van het virus in te dammen. Voor ons als onderwijsorganisatie betekende dit onder andere dat alle scholen dicht gingen en dat wij allen gingen trachten om zoveel als mogelijk van thuis uit te werken.

De impact van al deze maatregelen in de vorm van de 'intelligente lockdown' is op dit moment lastig in te schatten. Er is nog onvoldoende zicht op de uiteindelijke duur van alle noodzakelijke maatregelen en protocollen. De financiële impact voor 2020 is thans ook lastig in te schatten. De (rijks)bekostiging en salarisbetalingen lopen gewoon door. De financiële risico's worden als beperkt ingeschat en de continuïteit komt niet in gevaar. Wel wordt voorzien dat de er voor het boekjaar 2020 aanvullende hygiënische en beschermende materialen noodzakelijk zullen zijn naast verdere aanvullende schoonmaakvoorzieningen en handelingen.

B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Dienstverleningscontracten en/of leasecontracten

Balanz Facilitair, schoonmaak, verlengd tot en met 31-12-2020, tegen dezelfde condities als voorheen, voor een jaarbedrag van ca. € 363.000 incl. BTW.

Met Canon Nederland BV, print- en kopieerapparatuur, is in 2019 een nieuw contract afgesloten (via Europese aanbesteding) voor de duur van 6 jaar. Het jaarbedrag bedraagt ca. € 47.000 incl. BTW. De eerst volgende prijsverhoging gaat pas in in 2022.

Met ONS Onderwijsbureau, administratieve dienstverlening, is m.i.v. 01-04-2017 een contract voor onbepaalde tijd aangegaan. Het jaarbedrag bedraagt ca. € 350.000 incl. BTW. In dit bedrag zitten tevens de maandelijkse licentiekosten.

Huurcontracten

Lemarel, huurcontract bestuursbureau, tot en met 14-03-2023, voor een jaarbedrag van ca. € 54.000.

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2019

Baten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
3.1 (Rijks)bijdragen ministerie van OCW			
Rijksbijdrage personeel	16.010.633	14.713.401	15.436.275
Rijksbijdragen MI	2.873.463	2.826.966	2.844.512
Rijksbijdragen P&A-beleid	3.042.233	2.927.818	2.528.146
Inhouding OCW	-40.552	-	-75.754
Overige subsidies ministerie van OCW	11.098	-	35.487
Doorbetalingen rijksbijdragen SWV	1.199.169	981.515	1.076.540
Totaal (Rijks)bijdrage ministerie van OCW	<u>23.096.044</u>	<u>21.449.700</u>	<u>21.845.206</u>

Rijksbijdrage personeel

- Het verschil tussen begroting en de vergelijkende cijfers 2018 ten opzichte van de realisatie 2019 wordt veroorzaakt door de indexeringsmethode die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting was deze nog niet bekend. Bovendien zijn er eenmalig extra middelen inzake bijzonder aanvullende bekostiging ontvangen in 2019, die pas uitgegeven worden in 2020.

- Inhouding OCW betreft verrekening uitkeringskosten.

- Overige subsidies betreft de subsidie lerarenbeurs en de subsidie vervangingskosten schoolleiders.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke vergoeding schoolbegeleiding	-	45.000	48.000
Inkomsten gemeentelijke projecten	366.572	119.692	125.191
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>366.572</u>	<u>164.692</u>	<u>173.191</u>

De gemeentelijk vergoeding schoolbegeleiding is wél ontvangen, maar ook weer als schuld opgenomen. Indien er geen goede onderbouwing plaatsvindt, moet dit bedrag nl. weer worden teruggegeven aan de gemeente.

3.5 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	183.188	157.754	155.376
Detachering personeel	76.145	85.264	103.559
Baten niet- subsidiabel	329.578	208.600	330.195
Overige vergoedingen personeel	136.273	-	44.724
Inkomsten overige projecten	144.699	130.000	141.799
Overige	47.702	150.163	40.075
Totaal overige baten	<u>917.585</u>	<u>731.781</u>	<u>815.728</u>

Overige vergoedingen personeel

Deze zijn hoger dan vorig jaar i.v.m. de ontvangst van een vergoeding voor letselschade.

Inkomsten overige projecten

De inkomsten overige projecten betreft een aantal subsidies namelijk project DOOR, muziekonderwijs, gezonde school. Tevens zijn er meerdere jaren projecten die verwerkt zijn op de balans, waarvan maandelijks een vrijval wordt verwerkt ten opzichte van de gerealiseerde loonkosten in de staat van baten en lasten.

Lasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	18.526.999	18.035.750	17.606.617
Vrijval / overdracht spaarverlof	-	-	-15.904
Vrijval voorziening jubilea	-157.055	-	-
Dotatie voorziening jubilea	35.000	35.000	139.459
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	36.156	-	-
Nascholing	274.158	182.859	253.932
Studiedag / ontmoetingsdag	8.297	20.000	95.590
Reis- en verblijfskosten	158.256	54.654	136.463
Vergoeding Raad van Toezicht	34.320	50.000	34.320
Ouderschapsverlof	-	40.000	-
Inhuur externen/inhuur uitzendkrachten	421.257	335.339	513.019
Bedrijfsgezondheidszorg	123.520	85.000	69.080
Kantiekosten	30.657	-	36.466
Representatiekosten personeel belast WKR forfait	74.526	52.693	76.865
Cafetariafaciliteiten WKR forfait	40.008	-	35.260
IPAP	37.165	32.000	32.883
Ondernemersplan /projectmanagement	6.706	125.000	63.024
Personele risico's	15.069	248.000	17.917
Coaching en begeleiding	45.382	130.041	77.752
Overige	128.411	86.074	92.755
	<u>19.838.832</u>	<u>19.512.410</u>	<u>19.265.498</u>
Uitkeringen Vervangingsfonds (-/-)	-533.815	-700.000	-590.833
Uitkeringen overige (-/-)	-145.555	-100.000	-108.463
Totaal personele lasten	<u><u>19.159.462</u></u>	<u><u>18.712.410</u></u>	<u><u>18.566.202</u></u>
<i>Specificatie lonen en salarissen</i>			
Brutolonen en salarissen	13.198.821	13.918.085	12.754.907
Sociale lasten	1.962.262	1.799.466	1.929.711
Premies Participatiefonds	485.978	-	570.317
Premies Vervangingsfonds	728.046	-	609.880
Pensioenlasten	2.151.892	1.918.199	1.741.802
Personele lasten T-1 systematiek	-	400.000	-
	<u><u>18.526.999</u></u>	<u><u>18.035.750</u></u>	<u><u>17.606.617</u></u>
<i>Aantal fte's</i>			
	<u>FTE's 2019</u>		<u>FTE's 2018</u>
DIR	18,70		19,35
OP	202,40		201,90
OOP	29,10		18,13
	<u><u>250,20</u></u>		<u><u>239,38</u></u>

Lonen en salarissen

- De toename aan personele lasten kent verschillende oorzaken. De stijging van het aantal FTE's, de CAO ontwikkelingen en de stijging van de pensioenpremie levert hogere salarissen op.

Overige personele lasten

- Dotatie jubilea is gelijk aan de begroting, maar fors minder dan voorgaand jaar. Tevens heeft er in 2019 een vrijval plaatsgevonden die niet voorzien was, omdat uiteindelijk de voorziening jubilea toch te hoog werd geacht.
- In 2018 heeft een eenmalige vrijval spaarverlof plaatsgevonden.
- Hogere kosten nascholing ten opzichte van zowel begroting 2019 als ook realisatie 2018.
- De kosten voor ondernemersplan / projectmanagement zijn lager t.o.v. de begroting. Het ondernemingsplan is in het verslagjaar nagenoeg afgerond.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
4.2 Afschrijvingslasten			
Inventaris en apparatuur	360.261	403.830	317.009
Vervoermiddelen	4.764	4.751	2.314
Leermiddelen	62.471	75.069	50.103
Resultaat bij verkoop	-	-18.021	3.767
Totaal afschrijvingslasten	<u>427.496</u>	<u>465.629</u>	<u>373.193</u>

Afschrijvingslasten

- Er zijn meer afschrijvingslasten ten opzichte van realisatie 2018 vanwege verdergaande investeringen.
- De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot, omdat een aantal investeringen later in het jaar zijn uitgevoerd en een aantal investeringen zijn uitgesteld.

Verlies bij verkoop

In 2019 zijn geen vaste activa verkocht en is er dus geen resultaat bij verkoop geweest.

4.3 Huisvestingslasten

Huur	68.609	63.296	65.617
Klein onderhoud en exploitatie	196.077	188.800	175.237
Energie en water	287.629	315.384	256.877
Schoonmaakkosten	450.074	411.750	413.168
Heffingen	22.223	32.800	21.660
Onderhoudsvoorziening dotatie / vrijval (-/-)	500.000	500.000	500.004
Tuinonderhoud	27.179	147.650	17.170
Overige huisvestingslasten	183.389	63.293	185.616
Totaal huisvestingslasten	<u>1.735.180</u>	<u>1.722.973</u>	<u>1.635.349</u>

Overige huisvestingslasten

- Vanwege de latere overdracht van Op de Cour naar kom Leren is in 2019 nog sprake van doorbetaling van gebouwfafhankelijke lasten aan de gemeente. In de begroting was deze overdracht al wel opgenomen.

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Administratie en beheer	405.122	344.000	343.409
Accountantskosten	66.903	40.800	25.351
Deskundigheidsadvies	66.173	25.000	31.813
Contributies	31.821	25.000	30.579
Verzekeringen	18.105	19.000	15.701
Telefoon- en portokosten e.d.	28.524	30.235	28.478
Reprokosten	158.968	114.000	105.375
Bestedingen niet- subsidiabel	270.496	177.300	213.897
Medezeggenschapsraad / GMR	20.897	50.676	12.102
Uitgaven projecten ministerie van OCW	4.668	-	-
Uitgaven overige projecten	-	100.000	8.505
Uitgaven gemeentelijke projecten	-5.843	-	9.707
PR/communicatie	126.578	103.300	70.750
Overige overige lasten	59.514	36.300	31.383
Totaal overige lasten	1.251.926	1.065.611	927.050

Overige lasten

- De kosten voor administratie zijn toegenomen t.o.v. 2018 maar ook t.o.v. de begroting, doordat er meer inhuur voor ziektevervangings is geweest vanuit het administratiekantoor.

- De bestedingen niet-subsidiabel zijn ook fors toegenomen t.o.v. begroting 2019 en realisatie 2018.

Specificatie accountants honoraria

Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	60.000	19.634
Totale honoraria voor de controle jaarrekening vorig jaar	2.526	-
Totale honoraria voor andere controlediensten	3.260	3.096
Andere niet-controlewerkzaamheden	1.117	2.621
	66.903	25.351

4.4 Leermiddelen

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
OLP	593.035	412.700	579.006
ICT	351.806	367.000	455.313
Totaal leermiddelen	944.841	779.700	1.034.319

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
5. Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	381	500	423
Opbrengsten beleggingen	98.524	115.000	116.366
Totaal financiële baten	<u>98.905</u>	<u>115.500</u>	<u>116.789</u>
Financiële lasten			
Rentelasten	6.737	6.000	6.013
Kosten beleggingen	30.634	20.000	119.272
Totaal financiële lasten	<u>37.371</u>	<u>26.000</u>	<u>125.285</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>61.534</u></u>	<u><u>89.500</u></u>	<u><u>-8.496</u></u>

WNT-verantwoording 2019 Stichting kom Leren

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting kom Leren. Het voor Stichting kom Leren toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 138.000. Het totaal aantal complexiteitspunten voor de Stichting kom Leren is 8. (zie onderstaand de berekening)

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.*

Gegevens 2019		
Bedragen x € 1	P.J. Groos	J. Linckens
	Voorzitter College	Lid College van
Functiegegevens	van Bestuur	Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 113.593	€ 107.058
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.605	€ 16.077
Bezoldiging 2019	€ 133.198	€ 123.135
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 138.000	€ 138.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2018		
Bedragen x € 1	P.J. Groos	J. Linckens
	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Functiegegevens	01/01-31/12	01/01-31/12
Aanvang en einde functievervulling in 2018		
Omvang dienstverband 2018 (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 112.489	€ 102.837
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.874	€ 16.783
Bezoldiging 2018	€ 130.363	€ 119.620
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 133.000	€ 133.000

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019						
Bedragen x € 1	P.Vossen	R. van Zutphen	E.Debie	P.Breuls	H.Mulder	M.Hukkelhoven
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 7.920	€ 5.280	€ 5.280	€ 5.280	€ 5.280	€ 5.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.700	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2018						
Bedragen x € 1	P.Vossen	R. van Zutphen	E.Debie	P.Breuls	H.Mulder	M.Hukkelhoven
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 6.546	€ 4.364	€ 4.364	€ 4.364	€ 4.364	€ 4.364
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 19.500	€ 13.300	€ 13.300	€ 13.300	€ 13.300	€ 13.300
Complexiteitspunten						
<i>Complexiteitspunten gemiddelde totale baten</i>			4			
<i>Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten</i>			3			
<i>Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren</i>			1			
<i>Totaal aantal complexiteitspunten</i>			<u>8</u>			
<i>Bezoldigingsklasse</i>			C			
<i>Bezoldigingsmaximum</i>			€	138.000		

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2019 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Het College van Bestuur heeft d.d. 20 maart 2020 het besluit genomen voor de vorming en dotatie van de bestemmingsreserve.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het resultaat ad € 922.830 over 2019 toegevoegd aan de reserves, waarvan € 241.885** ten laste van de algemene reserve, € 1.159.062* ten gunste van de publieke bestemmingsreserves en € 5.653 ten gunste van de bestemmingsreserve niet- subsidiabel.

	<u>€</u>
Algemene reserve	-241.885
Bestemmingsreserve personeel	711.540
Bestemmingsreserve Risicofonds	-15.070
Bestemmingsreserve Innovatie	-49.236
Bestemmingsreserve passend onderwijs	157.208
Bestemmingsreserve bijzondere aanvullende bekostiging	354.620
Bestemmingsreserve niet- subsidiabel	5.653
	<u>922.830</u>

* Resultaat inzake bovenschoolse **personele** baten en lasten en lasten personele risico's.

** Resultaat inzake scholen en bovenschoolse **materiële** baten en lasten.

E Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
SWV PO 31-05 Maastricht en Heuvelland	Stichting	Heerlen	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting kom Leren

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting kom Leren te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting kom Leren op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 (of voor een gebroken boekjaar: voor het jaar geëindigd op 30 juni 2019) in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2019;
- 2 de staat van baten en lasten over 2019; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, en het onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting kom Leren zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de directie voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische

beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijscontroleprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's;
 - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▶ van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht-Airport, 15 juni 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

Drs. M.R. Winter RA

Ondertekening van de jaarrekening

P.J. Groos
voorzitter College van Bestuur

was getekend

P. Vossen
voorzitter Raad van Toezicht

was getekend

Maastricht, d.d. 10 juni 2020

D1 Gegevens rechtspersoon per 31-12-2019

*	Bestuursnummer	42669		
*	Naam en adres van de instelling	Stichting kom Leren Oranjeplein 201 6224 KV Maastricht		
*	Telefoonnummer	043-4100300		
*	E-mailadres	info@kom-leren.nl		
*	Internetsite	www.kom-leren.nl		
*	Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr E.V. Cools		
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771		
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl		
	Gegevens administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau		
	AK-nummer	401		
*	Brin-nummer + NAW gegevens school			
00DN	Openbare daltonschool De Bundeling	Lindenlaan 75	6241 BB	Bunde
03JX	Katholieke basisschool de Den	Burg. Beckersweg 45	6261 NX	Mheer
04ZV	Basisschool De Keerkring	Groenstraat 17	6267 EM	Cadier en Keer
05BB	Basisschool Sint Martinus	Gronsvelder Kerkplein 8	6247 CM	Gronsveld
05EZ	R.K. Basisschool Op de 10 Bunder	Tienbundersweg 1	6321 CP	Wijlre
05YT	OBS Berg	Langen Akker 122	6325 CN	Berg & Terblijt
06GR	R.K. Basisschool De Cramignon	Kramsvogel 42	6245 RE	Eijsden
06WW	ABB Nutsschool	Regentesselaan 2	6224 JR	Maastricht
08KN	R.K. Basisschool St. Jozef	Sint Jozefstraat 38	6245 LN	Eijsden
08UC	IKC Dynamiek	Goudenweg 200	6216 TT	Maastricht
08UX	R.K. Basisschool Maurice Rose	Pres. Kennedystraat 2	6269 CC	Margraten
09SF	OBS de Kring	Stellendaal 15	6228 GC	Maastricht
10LX	OBS de Regenboog	Bergmansweg 100	6226 AR	Maastricht
15DI	R.K. Basisschool St. Gertrudis	Schoolstraat 28	6265 AS	St. Geertruid
21NU	OBS de Spiegel	Sorbonnelaan 190	6229 HD	Maastricht
22KO	OBS de Perroen	Rijksweg 70	6228 XZ	Maastricht
23BU	OBS Binnenstad	Begijnenstraat 11	6211 JR	Maastricht
24EE	MBS de Poort	Kardinaal van Rossumplein 99	6221 SZ	Maastricht
24NK	OBS Broekhem	Keelstraat 3	6301 XT	Valkenburg
24NV	ABB Tangram	Kramsvogel 42B	6245 RE	Eijsden